

ban minden szó
su közönségen
lérrel, kompakt
ill.-rel tisztelendő.

amentí

által vezetett
met gyorsíró is-
ás különféle gé-
magyar-német
oktatás. A tek-
és díja havi 10
reszkolmi aka-
dos tanárok ál-
tt szakintár-
százas Magyar
gyűjtöt minisz-
gyással szerve-
lyamat nyilvá-
ggal. Alapítói
lván az 1863.
zérvényű egye-
velek. Tájékoz-
a Gabalsberg
(kizárólag Hegge-
r-utca 7. előbb
ti Liszt Ferenc
m alatt. A címre
unk! Az egye-
más iskolája
„Országos” és
ger Szakisko-
t meztévesztés
mozzák. Telefon

ALLA
bizonyított
obb higiénikus
UMMI-
dionlegesség
jes jótállás.
enül kapható
gyék ingyen.
gumi gyártás
ll/ 451/S
ee67 817

ENAEUM
NYVTÁR

bb kötete:
odalom híre-
őjének tökéle-
szettel megírt
esénye;

MELE
MUNZIO:
TÜZ.

Ford.
Koroly.
— Ara
tésben

190

jelentek:

AMÁS: Kemé-
ov. (424 old.)
S: Glória. No-
48 old.)

A számárbr.
(387 old.) For-
Harsányi K.
cal orvos. Ref.
Ford. Gerő A.
Két város. Ref.
int M. (448 o.)

FRANCE: A Pin-
zsigete. Regény.
ány Gy. (329 o.)
ez orvos fel-
más novellák.
al.)

Szerelm az
lágában. (152
Két kötet.)

Madai-Murát.
Az úrúg. El-
e. (374 old.)

ARD: A Kötő
szony. Regény.
al.)

LA: A boldog-
dervise. (372
old.)

NT: Egy élet.
(372 oldal.)

R: A barát ad-
gyéb novellák.
ford. (334 o.)

ENO: Két so-
ztendő és más
zoli. (364 o.)

AM: Az őssike-
regény. (384 o.)

FRANCE:
K szomjának.
384 oldal.

190

at minden
usnál. Kérd
nasm. Prod.
ndai r-társ.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Marosvásárhely és Bécs.

Budapest, április 19.

A szövetkezett ellenzéki pártok vezárkara holnap Marosvásárhelyen lesz, hogy résztvehessen Désy Zoltán beszámolóján, mely elsőrangú politikai eseménynek ígérkezik. Ugyanekkor Lukács László, Magyarország ezidőszerinti miniszterelnöke Bécsben kihallgatáson fog megjelenni a király előtt, hogy jelentést tegyen a magyar politikai helyzet jövőjéről és várható fejleményeiről. És ez is elsőrangú politikai esemény, amelytől szintén nem lehet elvitatni az érdekességét.

Tehát ismét Désy és Lukács állanak egymással szemben. Az egyik Marosvásárhelyt a nép előtt fog számot adni politikai cselekedeteiről és újabb elhatározásairól, a másik Bécsben, a király előtt nyilatkozik majd ugyanezekről. Kétségtelenül mindkét helyen szóba fog kerülni a Désy—Lukács-ügyben hozott másodbírósági döntés, a sópanama, a pártkassza és sok minden egyéb. De a két politikai események még sem ez a személyi vonatkozás, az az éles ellentét, amiben a két politikus egymással szemben áll, adja meg a maga igazi jelentőségét, hanem az a magasabb célzat, a mi mindkét esemény mögött ott van és amelynek nyomán a közvélemény valami fordulatot vár a hónapok óta változatlan és nyomasztó politikai helyzetben.

Bécsi kaland.

Irta: Falk Richárd.

(Utánnomás tílos.)

Egyhangú idők borultak reám, amióta két barátomat elvesztettem a látóhatárról. Czinkotai Brunó Amadé pápai grófot és Vonth-Tsöví László szolgálati viszonyon kívül álló örökös vőlegény-jelöltet, a lehetetlen ötletek Castor és Pelluxát értem. Már megbocsátottam minden csintevésüket. Elfelejtettem, hogy beleegyezésem nélkül bérbe adták a lakásomat. Azért sem nehezteltem, hogy eladták alólam az ágyat, amikor még benne feküdtem. De hiába varázsoltam volna vissza a feledhetetlen éjszakákat, a kávéházi bumlizásokat, a mókás nappalokat. A két főszereplő eltűnt Budapestről.

Czinkotai grófot még értettem valahogy. Kamesatka köztársaságának nemes konzulja olyasmire ragadtatta magát, ami a fogaiomzavar és elmezavar határvonalai közé esik. A derék diplomata évek hosszú során át képviselte Kamesatka érdekeit és nem akadt utjába egy fia-kamesatkai sem. S egyszerre beállított hozzá Mister Thomson, aféle vad kamesatkai. Czinkotai gróf vadászatot akart rendezni a ritka vendég tiszteletére. Egyéb vadászterület híjján kivitte Thomsont az állatkertbe. Browninggal kezdtek lővöldözni az oroszlanokra. Szerencsére csak az egyik golyó talált. Ez is egy Löv nevű ete-

Ezt a fordulatot várja a közvélemény Marosvásárhelyt és Bécsben és ezért tekint fokozottabb érdeklődéssel Désy Zoltán beszámolója és Lukács László audienciája elé.

A marosvásárhelyi beszámolót már napokkal ezelőtt olyan hírek előzték meg, hogy ugy Désy Zoltán, mint a beszámolón szintén résztvevő gróf Károlyi Mihály és más ellenzéki vezérpolitikusok is döntő kijelentéseket fognak tenni az ellenzéki pártok fuziójáról és rá fognak mutatni arra a közös bázisra, amelyen az ellenzéki pártok a demokratikus átalakulás érdekében szervesen együttműködhetnek. Szóval a marosvásárhelyi beszámoló nemcsak nagyobb szabású ellenzéki demonstráció lesz, hanem egyben az új demokratikus pártalakulás alapkövetétele, amely lényeges változást idézhet majd elő a politikai erőviszonyokban.

Mert ha az ellenzéknek sikerül a közös bázist és együttes munkaprogramot megtalálnia, ez esetben sem Lukács és sem a munkapárt nem hivatkozhatnak többé Bécsben arra, hogy rajtuk kívül nincs olyan konszolidált pártalakulás Magyarországon, amelyre valamely kormányzati irányzat támaszkodhatik és hogy a munkapárt programján kívül, — ha van ugyan ilyen, — nincs olyan posszibilis pártprogram, mely a dinasztia érdekeivel harmoniába volna hozható. Ezzel tehát megdőlné a Lukács-kormány egyik legnagyobb erős-

tóban tett kárt, mert a hü szolga a nevezetes napon oroszlanbőrben, mint fenevad teljesített szolgálatot. Az eset után Czinkotai eltűnt Vonth-Tsöví lovag neve alatt, míg a nemes lovag — sejtelve sem lévén még a balsikerű oroszlanvadászatról — büszkén vette fel a Czinkotai nevet. A névcsere akkor kezdett kellemetlenné válni, mikor konzuli hatalommal való visszaélés és jogtalan fegyverhasználat címén eljárást indítottak Czinkotai gróf ellen. Vonth-Tsöví rám ruházta a helyettes konzuli méltóságot, ruhátáram legjobb darabjait becsomagolta, bucsu nélkül távozott.

Egy borus délután hirtelen felnyitott előszobám ajtaja és mielőtt csak ellenkezésre is gondolhattam volna egy magas szikár ember termelt előttem. Galléros, bő havelokba volt burkolva, a fején széles carbonarikalap. Koromfekete szakála a mellét verdeste s a bajusza szétállott, mint egy-egy felfelé törekvő tollseprű. Volt ebben az alakban valami a vándorkomédiásból és a lezüllött zsentriből. Egész lénye gonosz szándékot sugárzott. Viselkedése egyre gyanúsabb volt. Kidüllesztette a szemét és otromba keztyűbe bujtatott mutatóujját csendet intve helyezte összecücsörített ajka elé. Majd az ajtóhoz tipegett, hallgatózott és a kulcsot kétszer elcsettintette a zárban. Kezdetben a meglepetés helyemhez szögezett, de most már védelemre kellett gondolnom. Önkéntelen mozdulattal nyultam a kihuzott íróasztal-lőkban heverő revolverhez. Ebben

sége, amivel a koronánál eddig meghusított minden törekvést és igyekezetet a belpolitikai béke létrejöttére, illetve helyreállítására.

Lukács ugyanis tisztában van azzal, hogy ő és kormánya, nemkülönben az egész munkapárti rendszer csak addig élhet, ameddig a harc folyik. Ez nem lehet senki előtt sem titok, hiszen az ellenzék már eddig is számtalanszor kijelentette, hogy mindennemű béke alapfeltétele az, hogy Lukács és Tisza — tehát azok, akik a jogrendet megsértették, — távozzanak helyükről és a közéletből. A közélet megújulásának lehetősége parnacsolja azt, hogy azok, akik belefulladászták a közéletet a korrupció és egyéb politikai bűnök fertőjébe, a megújodást jelentő új alakulásban ne vehessenek részt. Ez diszkreditálása volna minden demokratikus reformmunkálatnak, amit pedig a közvélemény annyira epekedve vár.

Lukács tehát tisztában van azzal, hogy a marosvásárhelyi beszámolóbeszéd és az ennek keretében kibontakozó új pártalakulás ránézve mit jelent és épp azért nem az lesz a legfontosabb dolga Bécsben, hogy megtárgyalja a létszámemelést és egyéb függő kérdéseket, hanem, hogy a marosvásárhelyi alakulást már előre diszkreditálja. Nem azt fogja mondani Bécsben, hogy no ime, végre megtörtént az ellenzék részéről az első komoly lépés a béke létrehozására, tehát én félreállhatok, — hanem azt

a pillanatban a rejtélyes idegen gyorsan ledobta magáról a tubákszinü kabátot és az álszakált.

— Lovagom!! Te vagy!! — Kiáltottam örömmel és össze-vissza tapogattam a derék Vonth-Tsöví. — Te itt? S mit jelent ez a műbajusz, az álszakál? Miért változtattad el külsődöt? Honnan került elő olyan hirtelen?

A kérdések özönével borítottam el. Előbbben is konyakot kért.

— Csak egy poharam van, mondtam bossánságkérőleg.

— Nem baj. Itátsz a pohárból. Nekem jó lesz az üveg is, szólt szerényen és nagyot húzott az ötesillagos Durozierből.

— No, ha megvan a torkában a régi légvonot, akkor nem lehet valami nagy baj, gondoltam. Talán kissé hangosan. Mert a lovag, rágyújtván legjobb egyiptomimra, lemondólag válaszolt:

— Mit, baj? Szerencsétlenség, nemzeti szerencsétlenség! Nem hitelezőim elől bujkálok. Annyira gyáva nem vagyok. Különbben is, te tudod legjobban, tisztelt barátom, hogy zseniális grófunk, Czinkotai, hitelezőinket részvénytársassággá tömörítette csak azért, hogy aztán a részvénytársasság alapítvány híjján kimondja a felszámolást. Ilyenformán tehát már nincsenek is hitelezőink. . .

— És hol a gróf? szakítottam félbe a busképű lovagot.

— A gróf? A gróf az egy gazember! — Kiáltotta nekivörösödve Vonth-Tsöví s ne-

fogja mondani, hogy a békét csak a további harcz árán lehet elérni, ennek vezetésére pedig csak én, — a kipróbált harczkeverő, — lehetek alkalmas.

Tehát Marosvásárhelyt és Bécsben nem Déry Zoltán és Lukács László állnak tulajdonképpen egymással szemben, hanem a béke és a háboru. Az ellenzék a békét akarja elérni, komoly elhatározással és intézményes biztosítékokkal, Lukács ellenben a harcot akarja folytatni és ennek szükségét bizonyítja majd Bécsben álokoskodásokkal és tudatos ferdtételekkel. Ez a helyzet igazi képe, amelyhez igazán nem kell kommentár.

Csak az a kérdés, hogy Bécsben a béke eszméjének van-e nagyobb varázsa vagy pedig a háborúság ördögének. Hogy megértik-e Bécsben a marosvásárhelyi eszményeket és átlátják-e Lukács álnok terveit és cselszövéseit. Mert Bécs nyugodt lehet, a magyar közvélemény tisztán látja és valódi értékéhez képest értékeli mindakettőt. A marosvásárhelyi ellenzéki állásfoglalást örömmel üdvözi, a bécsi audienciát ellenben mely szomorúsággal látja, mert ez az audiencia nem a béke művét mozdítja elő, hanem újabb konok harczokra nyújt közeli perspektívát.

Béke vagy harcz! Milyen óriási elentét e kettő és milyen óriási távolság van a két fogalom között! Talán még nagyobb, mint Marosvásárhely és Bécs között, pedig ez a kettő is van olyan távol egymástól, mint Déry Zoltán — Lukács Lászlótól!

Budapest, április 19.

Platthy György ünneplése. A Szabad Polgári Párt ma este 8 órakor az Attila-köruti helyiségében társasvacsorát rendez Platthy Györgynek, a párt egyik vezérének a tiszteletére, országgyűlési képviselővé történt megválasztása alkalmából. A vacsorán a fővárosi függetlenségi pártkörök is résztvesznek, valamint a főváros törvényhatósági bizottságának számos tagja.

hányszor indulatosan végigmérte lépteivel a szobát.

Erre én is felszökkenem a helyemről. Titokban elismertem ugyan, hogy Czinkotai Brunó Amadé gróf a legklasszikusabb eszikefogója a földnek, de elméssége és leleményessége hű bámulóját tisztelhettem bennem. A barátságot a rómaiak erkölce szerint értelmeztem mindig s egy pillanatig sem túrtam volna el, hogy káromolják barátomat.

— Lovag ur, ugyan a vendégem vagy, de kénytelen lennék megsérteni a vendég jogát, ha távollevő barátunkról becsmérlőleg nyilatkozna.

— Am jó — mondta nagyokat fújva Vonth-Tsöví lovag. Hallgass meg s ítéledre bízom, hogy a gazbiczkok, melyik osztályába sziveskedel sorozni barátodat. Hangsúlyozom: a tiedet, mert Czinkotai Bruno Amadé gróf a száncmura csak már a néhai előnévvel létezhetik.

Behuzódtam a bőrpamplag sarkába és néma kézmozdulattal jeleztem, hogy kész vagyok vádjait meghallgatni és ítéletet mondani.

— Tehát, kezdte a lovag, miután néhai Czinkotai gróf állatkerti oroszánvadászata arra kényszerített bennünket, hogy a menekültek ezimét és jellegét öltük magukra. Bécsbe tettük át főhadiszállásunkat. Kis alaptökén hamarosan elfogyott. Nem tudtuk mihez kezdjünk. Néhai Czinkotai gróf magamra hagyott kültelki szálláscsón és bement a városba pénzt és ötletet hajszolni. A nyomorult ebédet ígért; déli cimult s ő nem

A jegyzők és a kormány.

Budapest, április 19.

Ma tartotta a jegyzők országos egyesülete választmányi ülését.

Meg kell állanunk ennél az ülésnél, mert egyrészt annak lefolyása oly ethikai impressziókat váltott ki belőlünk, hogy ezeket el nem hallgathatjuk, másrészt pedig a kormánynak oly hatalmi tényét pattantották ki az ott lefolyt események, amelyet szó nélkül nem hagyhatunk, ha magunkat a közszabadságok teljességének védelmezőjéül akarjuk továbbra is tekinteni.

Az országos jegyző-egyesület vezetősége a jegyzői árvaláz javára rendezett sorsjátékból kifolyólag nehéz váddal terhelve állott a közvélemény előtt; a vád oly súlyos volt, hogy annak beigazolása esetén a legelőbb ethikai szempontok parancsolják, hogy a vezetőség még csak abba a helyzetbe se hozza az egyesületet, hogy vele szemben ez a tisztségéről való lemondás kívánságáig jusson, mert ha tévedtek, ha hibáztak, ha könnyelműséget vagy bünt követtek el is, de annyi izlést meg kellett lelkükben őrizniök, hogy a közélet forumát feltűnés nélkül elhagyják.

A vád ma már bírói ítélettel megpecsételt igazság, s azok, akik bünösöknek találtattak abban, hogy az árvaláz javára az emberi könyörület által juttatott fillérekkel megnőtt ezrek kufárkezerekre jutottak, még mindig vezérei a jegyzői karnak.

Ők úgy látszik nem érzik azt az ethikai határvonalat, amely a becsületérzés egy irányából akaratlanul is fakadva, tilalomfál áll közöttük és a becsületes jegyzői kar között — ez az ő dolguk. Elvégre is nem hivatásunk és feladatunk, hogy morálra tanítsuk azokat, akikben morális érzések nincsenek, falra borsót nem hányunk.

De le kell szögeznünk azt a tény, ezzel tozunk a magyar jegyzői karnak, nehogy ellenségei megvádolják azzal, hogy morális bázisa ennek a karnak nincs, hogy vezetősége ma még csak azért tudta a göresösen fogott pozícióját megőrizni, mert az alapszabályok szentesítette klikk-uralom lehetővé teszi, hogy az érdekek finom szálaival összeront harmincz ember nyilatkozzék — formailag jogszerűen haterer nevében.

Le kell szögeznünk azt a tény, hogy a jegyzők ezrei nem osztályosai, nem szitói au-

nak a klikk-uralomnak, amely átokképpel fekszik a kar egyetemére, le kell szögeznünk, hogy harmincz ember megvásárolt duhajkodása mögött ezek arca pirul a szégyentől. Meg kell állapítanunk, hogy a jegyzők nem okai annak, hogy vezetőik azok sorába tartoznak, akik becsületüktől megfosztottan vergődnek a közvélemény operációs asztalán, meg kell állapítanunk, hogy a jegyzői kar egyetemének erkölcsi színvonalára nem vonható következtetések abból, hogy vezetőik azok — akik. Meg kell állapítanunk, hogy a kar egyetemének morális érzékét sérti vezetőinek több, mint kétes erkölce, de ez idő szerint nem nyilvánulhat meg akaratauk, mert kasztrendszeren nyugvó alapszabályaik lehetetlenné teszik a többségi érvényesülést.

Világosan, kristálytisztán kell a közvélemény előtt kidomborodnia annak a ténynek, hogy a jegyzői karra mérték nem vehető vezetőiről, annál kevésbbé nem, mert már megszületett az elhatározás — éppen a fonák, sőt megszügyenítő helyzet hatása alatt, hogy a jegyzői kar ezrei szabad szervezetté alakulnak és otthagyják megméltelyezett együletüket, amelynek konzervatív szabályai lehetővé teszik az oligarchiának állandó uralmát és az ilyen uralomnak természetes kövtekményét: az erkölcsi alap felrugását, az egyéni érdekek mindent elnyomó kultuszát.

Ezeket a jegyzői kar védelmére el kellett mondanunk, mert egy percig sem akarunk a közvéleményt abban a hitben hagyni, hogy a választmány többsége a kar többségének erkölcsi felfogását híven tükrözi vissza.

De van még más szempontból is szavunk a mai választmányi gyűlésen történetekhez.

Láttuk, tudjuk, hogy a kormány uralma a szuronyverdők erején alapul.

Törvényeket alkotnak — szuronyfedezet alatt, s a törvényhozó csak addig nyilváníthatja véleményét, ameddig az malukra hajtja a vizet. Egy szavukra éles szisszenéssel repülnek ki hüvelyükből a kardok, sőtét torkát fenyegetően szegzi a puskaeső a polgárok szeméinek, s hogy itt csend van, az nem a nyugalomnak, nem a megelégedettségnek csendje, nem azért van, mert a nemzet milliói azonosítják magukat a kormány akaratával, hanem a csendet fegyver parancsolja és ha még csak messziről is, de

jelentkezett. Miután huszonnégy órája nem ettem, kénytelen voltam faggyus pirítós kenyeret enni. Emlékszel még erre az intézményre pesti nyomor-korszakunkból. Az ember elővesz egy maradék száraz kenyeret, megpirítja faggyutyertyán, majd a faggyut rácsöpögteti a kormocenyérré és kész a pirítós. Farkas étvágygyal fogyasztottam el, azután lefeküdtem aludni. Elmenetelre nem gondolhattam. Egyetlen pár lakkezipőnk aznap a néhai gróf lábán teljesített ügyeletes szolgálatot. Lakknélküli cipőnk pedig nem volt. Késő délután lehetett, különös esörgő hangra ébredtem föl. A gróf, de genere néhai, állott az ágyam előtt és ezüstöket esőgetett a markában. Felugrottam és boldogan borultam a nyakába. Addig nem akarta magyarázatát adni megvagyongosodásunknak, míg be nem estünk. „Öltözz fel, megyünk a Kranzhoz pezsgős ebédre!” — „Nincs cipőm, se ruhám”. — „Ki mondja azt neked? Hát ez mi?” — és az asztalon heverő esomagra mutatott. Kissé viseltes, de még mindig csinos ruha és egy pár cipő volt benne. — „Honnan?” — kérdeztem. — „Innen, felelte a világ legtermészetesebb hangján, összaszedtem hotelünk szobajátói elől a használható ruhadarabokat és egy pár kifogástalan cipőt.” Meghatottam a baráti gondoskodástól felöltözököttem és mint kifogástalan gavallérok, kocsin hajtattunk a Kranz elé. A kitünő ebédet hatalmas Uppmann-Flor koronázta be. A fekete kávé és a cointreau illatpárája közben végre megszólalt a néhai gróf. „Megismerkedtem a Venedig-

mulató igazgatójával. Impresszárióként mutatkoztam be. Kitünő üzletet ajánlott. A Venedig területén van egy üres bódé, abba kelene valami szenzációt szerezni.” Megalkudtunk és előleget is kaptam rá. Halványan derengett bennem a gyanu. S mi lesz az a szenzáció? — tudakoltam némi félelemmel. — „Semmiség az egész. Egy hatalmas bennszülött zulukafferünk lesz a bódében. Harezi tánczokat fog előadni, a közönség előtt eszikeket fog megnyuzni és nyersen elfogyasztani.” — Ugy? És meg van már ez a bennszülött zulukaffer? — „Meg. Az a zulu te leszel!” — Én? Én fogok nyers eszikeket enni és harezi tánczokat előadni? — „Igenis, te”, mondta a néhai gróf, mintha ez ellen nem lenne felebbzés. — Kissé megörültél, mondtam neki. — „Nem örültem meg. Hanem te leszel olyan kegyes és minden délután bekened magad feketére. Kapsz egy fekete göndör parókat. Rendeltem számodra piros posztóból és uszónadrágból megfelelő öltözetet. Orrodba és a füledbe rézkarikákat helyezel. Egy régiségkereskedőtől több rövid kardot és paizsot sziveskedtem számodra vásárolni. Délután háromkor kezdődik a hivatalos órád. Kiállsz a bódé pódiumára. Érthetetlen szavakat orditozol minél több mássalhangzóval. Befogod mutatni népednek, a derék zulukaffereknek harezi szokásait, majd egy néger pas de quatre lejtess el. Ezután átnyujtok neked néhány élő eszikeket. A közönség szemeláttára megnyuzod, meghámozod és nyersen elfogyasztod. Mindent elismétled este tízig, amikor is kocsiba

már hallatszik a rabláncok esőrrenése, amint a nemzettest egy-egy tagjáról szét-törve lehullanak.

Csend van, mert nagy és nehéz elhatározások nem vásári zajban születnek, csend van, mert készül a nemzet, hogy a szét-tört bilincsekből kovácsolt karddal vágja szét a gordiusi eszmét!

A kormány, hogy uralmát fenttarthassa, minden közszabadságot elkoboz. Nincs gyülekezési szabadság, a sajtónak torkára forrasztják a szabad szót, vendéglőkben vacsorázó társaságokat hurcoltat el pribékjeivel, s az otthon szentségét csendőrlégények durva szava, nehéz puskák tusáinak zörrenése zavarja meg.

Sí ma a jegyzőkhöz azt írja a kormány, hogy ha helyzetük javítása érdekében jogos kívánságaikkal előállnak, a mozzalommak, „az állami jogrend és az állami igazgatási érdekek által megjelölt rendes mederbe való terefészt és a szükiséghez képest megtorlását a kormányzati követelmények elengedhetlenné tennék.“

Tehát ma már egy társadalmi osztály nem ülhet össze, hogy bajait meghányavetve, azokra orvoslást kérjen.

Ma már a kormány, katonai fegyelmi hatalmában bizva és arra támaszkodva, még azt is meg akarja tiltani, hogy a jegyzők kar sérelmeit felpanaszolja.

Ez a miniszteri leirat, amely a jegyzőkhöz volt adresszálva, nem a jegyzők ügye, ez mindenkinek ügye, aki közszabadságainkat értéknek tekinti.

Ez ellen tiltakozni kell mindenkinek, aki a polgárjogok konfiskálóinak táborába nem tartozik, aki ebben a szerencsétlen, elnyomott országban még látni akarja a tavaszi, amikor a szabadság virága bimbózik szökkenik.

Ezzel a miniszteri leirattal a harczó jegyzők ügye a nemzet ügyévé lett és mindnyájunk kötelessége, hogy mindannyiunkat, akik polgári jogaikkal élve, a kormányzat abszolút akarata előtt meg nem hajolva, jogos törekvéseikért küzdeni fognak: megvédelmezzük utolsó csepp vérünkig a hatalom brutális erejével szemben, mert minden szabadság, amit a hatalom elvesz, alkotó része a közszabadságok összességének és a csorba, ami ezek egyetemen üttetik, soha többé ki nem köszörülhető; a szabadságokat, jogokat elveszíteni könnyű, de visszaszerezni csak generációk feláldozásával lehet.

ültetlek, elviszlek, megfürdesz s mint előkelő ur éled velem világotat másnap délig, amikor ismét beállsz zulumnak.“ -- Mindezt egy lélekzetvételre mondta el. Nem tudtam mit bámuljak inkább: a vakmerőségét-e vagy a szemtelenségét. Magamon kívül voltam a nekem szánt szerep hallatára. És ha nem egyezem bele? -- „Akkor keress magadnak foglalkozást. Utaink elválnak, mert nem vagyok hajlandó olyan embert barátomnak nevezni, aki engem az élet legkritikusabb pillanatában cserben hagy.“ Meglobogtatta előttem a szerződést. Napi száz korona! Nem, ezt lehetetlen visszautasítani. Megáltam magam a sorsnak. Meztelenségem bemutatását már vállaltam, csak a nyers csirke -- s a mellé naponta hat-hét darab elfogyasztását helyezte kilátásba a néhai Czinkotai -- nem ment a gyomromba. Nem lehetne rántott csirkékkel bemutatni a produkeciókat? tudakoltam. -- „Nem. Élő és nyers csirkéről lehet csak szó.“ Bizonyos aggyályaaim voltak még. Hátha akad a nézők között valaki ismerős és leleplez? A gróf biztatott, hogy nem fognak felismerni és másnap már vad erdítések közepette nyeltem a nyers csirkét a velencei bódóban. Estére szép rekodtre kiabáltam ki a hangom, de előadás végeztével behajtottam a szállóba, ahonnan mint nyugateurópai gavallér távoztam el. Ugy éltünk, mint a kis királyok. Csak a gyomrom tiltakozott egy kissé a nyers csirkék ellen, noha az előadások közti szünetek alatt meglehetősen tömegű konyakot ürítettem a korán elhunyt csirkék egészségére.

A trónörökös Bécsben.

— Zichy János és Csernoch intrikája. —

Mit vár a „felvilágosult jozefinizmus“?

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, április 19.

Nincs minden pikantéria nélkül, hogy ugyanakkor, amikor Lukács Lászlót kihallgatásra hívta a király, a trónörökös is Bécsbe érkezett. Lapunk bécsi munkatársa, valamiféle összefüggést sejtve a két esemény között, a már ismert előkelő forráshoz fordult, akitől a következő érdekes információkat kapta:

— A trónörökös váratlan elhatározása, hogy üdülését megszakítva hirtelen visszatért Bécsbe, inkább külpolitikai motívumokra vezethető vissza. Mindenekelőtt gróf Berchtolddal fog tanácskozni, hogy Albánia autonómiáját és határait illetően a legmirevöbben ragaszkodjék eddigi instrukcióihoz, mert a trónörökös hallani se akar az okokról az exorbitans területi és egyéb követelésekről, melyekről a szerb és montenegrói túlzók álmodoznak. Azt az imperiálista politikát, melyet maga elé tűzött, nem engedni keresztül huzatni a trónörökös, aki már gróf Aehrenthalra is megnevezelt az annexió idején, hogy tulságos előzékenységből kiürítette a szandzsákat; a mi, ha akkor meg nem történik, a szerbek most nem jutnának volna el Skutari alá és Európa sok válságos óra szorongásától szabadult volna meg.

— Talán az új létszámemelés kérdése is ezzel az imperiálista politikával függ össze? ..

— Részben igen, részben azonban csak pótlása egy több, mint tíz éves mulasztásnak, mely egyszerre még az új véderőtörvényvel se volt helyrehozható. Hiszen már Széll Kálmán idejében szinte elodázhatatlan volt a véderő reformja, melyet a hármasszövetség tagjai, különösen Németország, állandóan sürnyelt az európai egyensúly főtartása érdekében. Azóta azonban a keretek is, a követelmények is megnövekedtek s mióta Franciaországban a „rage de nombres“ lett a hadügyi politika vezérgondolata, természetes, hogy nekünk is ehhez kell alkalmazkodnunk.

— Vajjon nem ez az új létszámemelés nyújtja-e tovább a Lukács-kormány életét?

— Szó nincs róla, mert ez már rég elhatározott dolog s az új kormány se térhetne ki előle, amely fölváltaná a mostanit. Ezen a dol-

gon igazán nem mulhatna a személy- és rendszerváltozás. A király ugyanis meg szokta mondani a designálendő miniszterelnöknek, hogy mit kíván tőle a monarchikus és dinasztikus politika érdekében s egyúttal mindjárt követeli a megfelelő garanciákat is; már most, ha ezeket nem kapja meg, akkor, természetesen, szó se lehet a designálásról s marad minden a régiben. Ennek a kérdésnek a fölvetésére azonban még nem jöhetett el az idő.

— Bizonyára azért, mert Lukács még nagyon erős? ..

— Nem, nem azért, hanem azért, mert még se olyan személy, se olyan alakulás nem kínálkozott, akivel vagy amellyel érdemlegesen lehetne tárgyalni erről a kérdésről. Lukács pedig sokkal gyöngébb, mint Budapestben hiszik; annyira gyöngé, hogy már ő maga is tudja ezt, mert siet elintézni mindent, aminek az elintézése a szívében fekszik, sőt egy-két bizalmasának már meg is mondta, hogy most kérjék tőle, amit őhajtának, mert rövid idő múlva már nem lesz abban a helyzetben, hogy teljesíthesse. Már most, hogy ez a „rövid idő“ milyen „hosszu“ lesz, az igazán nem Lukács-tól függ s az ő különös szerencséje, hogy már eddig is le nem telt.

— De kitől függ tehát? ... A királytól, vagy a trónörököstől? ..

— Egyiktől se és mind a kettőtől. Elég világosan informáltam már Ont, hogy Bécsnek már nincs és még sincsen jelöltje. A korona vár és éppen úgy vár a trónörökös is. Mind a ketten várják az új alakulást és nem sietnek. Mert egészséges, jól kiforrott, új alakulást akarnak, minden kétértelműség és félreértés mellözésével. Még a létszámemeléssel és a delegációkkal se sietnek, mert hiszen mind a kettőre csak a jövő évben lesz szükség. Hogy Lukács—Tiszák szeretnék ledarálni ezt is, azt is — új érdemek szerzése és kormányon maradásuk érdekében — az épp oly világos és érthető, mint az, hogy ugyanezen okokból a munkapárt is sietve megszavazná mind a kettőt. De, ismétlem: Bécsnek egyik se sürgős és a király is, a trónörökös is jobb szeretné, ha előbb létrejönne a parlamenti béke. Ezért is nem sietnek és várják az új alakulást.

— A szövetkezett ellenzék fuzióját választójogi alapon? ..

— Igen, de a gravaminális politikai jel-szavak kikapcsolásával és olyan programmal,

Venedig igazgatósága köröztet, álszakált és bajuszt vettem fel. Az éjszakai vonattal elszöktem és most — most itt vagyok.

Mindezt olyan tragikus modorban szavalta el Vont-Tsövi lovag, hogy kétszeres erőmbe került a komolyság. Rekeszizmam rázkódtak a kitérni készülő nevetéstől. Hiszen csak arra kellett gondolnom, hogy nézhetett ki ez a hosszú ember, amint piros ruhában, orrában a rézkarikákkal nyers csirkéket fogyasztott.

— Nos? Van-e még ilyen gazember a földön? Ez az ember meghalt a számomra és soha sem állok vele szóba.

Felelni akartam. Valaki dörömbölt az ajtón. Felnyitottam és megjelent rajta Czinkotai gróf. Ölelkezés után a lovaghoz fordult.

— No, még mindig haragszol, vén cimborá? Hiszen az én magatartásom csak üzleti fogás volt. Fogadd el e békejebbot. Hiszen itt maradunk kitűnő barátunknál — szólt rám mutatva. Soha sem válunk el tőlbet.

A lovag természetesen kibékült és bekvártélyozták nálam magukat. Mert az egész zulu históriából egy betű sem volt igaz, csak jogezimet kerestek rá, hogy elfelejtsem a régi keserőségeket, amelyeket okoztak s ne tagadjam meg tőlük vendégszerető házam födelét. S nem tagadtam meg. Az igaz, hogy aztán el isádták a cserépet a háztetőről, de erről a történetről más alkalommal.

mely a nyomban kiírandó új választásokon nem zárna el a csatlakozás lehetőségét a munkapárt liberális elemei elől sem. Mert ez volna a természetes kibontakozás útja, az aranyhíd, melyen a korrupcióval összetoborzott többség tisztességesebb zöme kimenekülhetne a mai zsákutcából s a párturalmi abszolútizmus szétrobbantásával szintén közreműködhetnék a parlamenti béke helyreállításában. Egyelőre Bécsben erre várnak s éppen ezért, noha Lukács már végérvényesen megbukott s ezt ő maga tudja legjobban, az utódjáról ma még nem is beszélnek Bécsben, mert itt nem szokták a szekeret fogni az ökör elébe. Az aranyhidat előbb kell megépíteni s csak aztán lehet rálépni. Kibontakozni csak aztán lehet, ha már kész az új alakulás.

— És más kombináció nincsen? . . .

— Más kombináció? . . . Hogy kicseréljék Lukácsot esetleg más munkapárti politikussal? Mi ezélja lenne ennek a cserének? Bécsben nagyon jól tudják, hogy evvel a cserével nem huznák ki a helyzet méregfogát, mert ez a csere, se hozná meg a parlamenti békét. Gróf Khuen vagy Láng Lajos, Lukácsal és Tiszával a kulisszák mögött, vagy legalább a munkapárt kebelében, megint csak a mai rendszer főmaradását jelentené és semmivel se javítaná meg a helyzetet. A párturalmi abszolútizmus és a mai választójog éppen úgy megmaradna s az ellenzék ugyanolyan joggal vághatná szemébe ennek az új regimennek is, hogy többségét az államkincstártól elvont közpénzeket vásárolták össze. Vagyis, ha minden maradna a régiben, igazán nem volna értelme, hogy miért cseréljék ki Lukácsot; hiszen a közvagyonból kiharított pénzekkel voltaképpen nem is ő vesztegetett, hanem gróf Khuen. Már pedig a törvény és a közmegegyezés egyképen sújtja a tolvajt is, meg az orgazdát is.

— E szerint csak egy út van: az ellenzéki pártok fuziója? . . .

— A reális és garanciákkal biztató kibontakozásra igen. De azért ne nagyon bízzák el magukat az ellenzéki pártok, hogy a helyzet most őket toltja a megoldás előterébe, mert ha sokáig huzódoznak és taktikáznak a liberális választójog és a gravaminális politika körül, könnyen megtörténhetik velük, hogy két szék közt a pad alá esnek. Régi igazság, hogy: „*Pompeius nő, ha Caesar veszteget!*” . . . Informálja, kérem, a magyar politikát, hogy szép esőndben, de annál nagyobb energiával és ügyességgel folyik az akció idefönt egy konzervatív blokk megalakítása érdekében, melyet Zichy János és egy kleriko-feudális alakulás számára lanszíroz el se hinné talán, hogy kicsoda: — Csernoch János!

— De hiszen őt Lukács nevezte ki! . . .

— Következésképpen ellene tör. — mert Lukácsról már nem várhat semmit. Lásza, ez a visszatérés a machiavellizmusból. Lukács mindenkinél fursangosabb és agyafurtabb akart lenni; számító ravaszágában azt hitte, hogy mindenkinek az eszén túl fog járni, felhasználta a saját eszéljára mindenkit, egymás ellen játszotta ki hivat és ellenségeit s mikor már azt hitte, hogy ezeket legyűrte, amazokra pedig már nincs szüksége, vélt hatalma tetőpontján úgy áll, mint a megszedett fa, akinek egyetlen egy barátja sincs és mindenki ellenséget neki. De, hogy visszatérjek Csernoch Jánosra: az ő akcióját koránt se szabad félvállról venni; a hercegprimás nagyon agilis ember és a klerikus még hatalmasabb Magyarországon, semhogy szövetségét a feudális arisztokráciával lekicsinyelni lehetne! . . .

— És Bécsben van esélye ennek a kombinációnak? . . .

— Egyelőre nincs s azt hiszem, a jövőben se lesz. Ma még különben gyöngye is és inkább csak tapogatózik, bár erősen nyújtogatja csápait a Belvedere környékén. Eddig azonban még közelébe se férközhettek, mert a „fölvilágosított jozefinizmus” élesen tud különböztetni a „croyance” és a „cléricisme” között s nem engedli összehazni ezt a két fogalmat. De a

liberális és demokratikus blokknak, amelynek égisze alatt a kibontakozás megtörténhetik, még sok baja lehet evvel a kleriko-feudális alakulással, ha csak esirájában fölöslegessé nem teszi avval, hogy minél előbb megépíti a demokratikus választójog programjának aranyhidját, melyen át az ellenzéki pártok s a munkapárt zöme is kimenekülhet a mai tarthatatlan állapotból.

— De miért nem adnak Bécsből — mondjuk, a „fölvilágosított jozefinizmus” — legalább csak egy kis jelét, biztatását ennek a liberális-demokratikus blokknak a megalkotására? . . .

— Hogy miért nem? . . . Hiszen ezt már a minap kifejtettem. Kinek adják és mily alakban adják meg ezt a biztatást? Hiszen az már annyit jelentene, hogy a Lukács-kormány el van csapva: ez pedig lehetetlen addig, míg nincs meg a kormány átvételére alkalmas új alakulás. Se a korona, se a trónörökös nem dolgozhatik az alkotmányosan kinevezett kormány ellen, melyet parlamenti többség is támogat. Naivság erre még csak gondolni is! Hiszen a remények meg ezt a többséget maguk az ellenzéki pártok avval, hogy nyílt és őszinté színvallást tesznek a becsületes választójog mellett a fuzióval, ami ugy se lenne más, mint a már szövetkezeti alapon meghozott elvi deklarációnak gyakorlati valóságga avatása. És ha ez a fuzió megtörtént, ha az ellenzéki pártok, a közjogi gravámenek kikapcsolásával, programszerűen is ráhelyezkednek arra az alkotmányjogi bázisra, amelyen gyakorlatilag már úgy is kormányoztak négy évig a koalícióban, akkor meg fogják látni, hogy mellőlük áll a „fölvilágosított jozefinizmus” is és megadja a mai rendszernek az utolsó lökést, melytől összeomlik a munkapárt, hogy értékesebb zöme kiválhasson a mostani többségből és hozzacsatlakozhassék az új alakuláshoz.

Budapest, április 19.

A földmivelési miniszter utazása. Mint jelentik, gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter ma este putnoki birtokára utazott.

Az új árügyár. Bécsből illetékes helyről szerzett értesülés alapján jelentik, hogy Teleszky pénzügyminiszter tervbe vett audienciája szoros összefüggésben áll a magyar árügyár felállítására vonatkozó két törvényjavaslattal, melyek még a nyár folyamán a képviselőház elé kerülnek.

Új főrendiházi tag. Hír szerint a király a legközelebbi napokban Wolfner Tivadar upesti bírógyarost, volt országgyűlési képviselőt, főrendiházi taggá fogja kinevezni. Közgazdasági körökben, de a főváros előkelő társaságában is, szivesen fogadják ezt a kitüntetést.

A zágrábi új községtanács. Zágrábból jelentik: A zágrábi községtanácsi pótválasztások amelyek esütörtökön kezdődtek, ma értek véget. A községtanács 50 mandátuma közül ez alkalommal községtanács 50 mandátuma közül ez alkalommal huszonötöt töltöttek be, az első kerületben, amely többségi párt 8 jelöltje közül hetet választottak meg, ezek között Holjac polgármestert. A második kerületben tegnap tíz, a harmadik kerületben ma hét egyesült ellenzéki jelöltet választottak. A választás iránt feltűnően lanyha érdeklődés mutatkozott. Tegnap a választóknak alig fele és ma egyharmada szavazott. Egyes lapok szerint a választók zöme nem helyesli a koalíció paktumát. A mostani választás által a községtanács számszerű összeállításában jelentékeny változás nem áll be, kérdés azonban, hogy a pártok csoportosulása ugyanaz marad-e, minthogy a mult választások alkalmával nem állott fenn paktum az ellenzéki pártok között. Valószínű, hogy a zágrábi községi politika irányzata ugyanaz marad, mint eddig és valószínű, hogy Holjac polgármestert újra megválasztják.

A pragmatica sanctio jubileuma. A pragmatica sanctio kétszázéves jubileuma alkalmából ma Bécs város összes iskoláiban szünetelt az előadás. Reggel minden intézetben ünnepély kezdődött, melyen az igazgatók a nap jelentőségét méltatták. Mire a Nádhermus alkalmával az ünnepély véget

ért. A tanulóifjúság ünnepi ruhában felvonult az utcazón és hozzájárult az élénk nyüzsgés és tarkitáshoz. Az ország minden részéből érkeznek jelentések a jubileum méltó fényvel történt megünnepléséről.

Lukács László rapporten,

— Készülődés május ötödikére. —

A marosvásárhelyi manifesztáció.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, április 19.

Lukács miniszterelnök ma este Bécsbe érkezett s holnap a király elé járul, hogy egyeztessen a helyzetről, másrészt a május ötödikén megnyíló harmadik szesszióra szóló munkatervről referáljon. A kormány körében megegyeztetett a hírt, mintha ez az audiencia valamely fordulatot jelentene, valamint azt is, hogy Teleszky pénzügyminiszter lemondását terjesztené a korona elé a miniszterelnök. Lukács gróf Berchtold külügyminiszterrel és gróf Stürgkh osztrák miniszterelnökkel is tanácskozni fog, nyilván nemcsak a külpolitikáról, hanem a delegációk összehívásáról és az újabb létszámemelésről is. Valószínű, hogy ez utóbbi kérdés megbeszélése céljából Kroatia hadügyminiszterrel is találkozni fog.

A létszámemelés dolga körül most különben érdekes bujósdi folyik. Az újabb megterhelést a népszerűtlen kabinet váltig ezáfolja, de minden bécsi értesítés ellene szól ennek a félhivatalos tagadásnak. Nagyon jól jellemzi a szituációt a Daily Telegraph bécsi tudósítása, amely szintén megerősíti az unjonczsaporitásról szárnyrakelt információkat. A nagy angol lap egyebekben ezt írja:

„Az ellenzék hosszabb ideje kizártál a magyar parlamentből. Ami nem változtat a király ama kívánságán, hogy a létszámemelési javaslatot szigorúan parlamentáris módon szavazzák meg. Ez azt jelenti, hogy az ellenzék is vegyen részt a vitában és a szavazásban. De erre vonatkozólag különös helyzet alakult ki: az ellenzék ragaszkodik hozzá, hogy addig nem vesz részt a parlament ülésén, amíg a magyar kabinetnek a feje, doktor Lukács, a parlament elnöke pedig gróf Tisza. Jól értesült körökben ezért úgy tartják, hogy doktor Lukács kabinetje rövidesen beadja lemondását, ami aztán lehetővé teszi majd a javaslat mielőbbi való letárgyalását.”

Ime, tehát megvan már a módja, hogy Lukácsnak ne kelljen a Déry-féle vádak nyomasztó terhe alatt távoznia, hanem hazafias gloriával a fején — az újabb katonai követelések megtagadása miatt. Ezt a kényszerű távozási terminust is kitolja azonban lehető messzire s éppen ezért azt fogja kívánni, hogy a delegációkat csak öszre hívják össze. Addig tolleszünk a panama-pör újabb főtárgyalásán is és Lukács reméli, hogy ebből egyéni integritása tisztán fog kikerülni, tehát becsületének megőrzése nélkül hagyhatja el a barsónyszéket, ha már egyáltalán muszáj.

Tévedne azonban az, aki hinné, hogy a munkapárt valami nagy örömmel üdvözli kinevezést s rájatkamált vezérének maradási szándékát, még ha ez ideiglenes is volna. A Lloyd-klub zöme szivesen látná a gyors kibontakozást, mert félti a többségét a teljes lejáratástól, a bukástól alól és fent. De persze a munkapárt egyelőre mitsem tehet, mint guvernementális párt s el kell tünnie tovább és addig Lukács meg Tisza gazdálkodását, a fegyveres őrséggel megspékelt csonka parlamentárizmust, amíg Bécs nem fog a rendcsináláshoz. Hogy ez mikor lesz, arról igen ne-

vezetés közléseket tesz egy másik cikkünkben az az előkelő katonai személyiség, aki már több ízben adott bécsi munkatársunknak szencziós felvilágosításokat a felső körök gondolkodásáról.

Az ellenzék nem törődve sem a munkapárttal, sem Bécseszel, halad tovább a maga útján. Folytatja a harcot a többségi párt-abszolutizmus és a korrumpált reakció ellen az alkotmányosságért meg a demokratikus választójogért. Igen jelentős ettappe-ja lesz az ellenzék küzdelmének a holnapi marosvásárhelyi gyűlés, amelyen *Désy* és gróf *Károlyi* Mihály nagyfontosságú nyilatkozatokat fognak tenni a szövetség pártok szorosabbra fűződő együttműködéséről, esetleg egy kormányképes egységes kisebbségi párt alakításáról, valamint a jövő hónapban megnyíló új ülészekon követendő taktikáról: a Lukács és Tisza ellen való további kiméletlen hadjáratról. Nagy érdeklődéssel várják *Vázsonyi* Vilmos beszédét is, aki a demokraták és disszidensek állásfoglalását fogja körvonalazni. Holnap tehát a magyar politika sulypontja nem Bécsben, hanem Marosvásárhelyen lesz.

Mai hireink itt következnek:

A miniszterelnök a királynál.

Lukács László miniszterelnök ma délután félháromkor családjával Bécsbe utazott és holnap kihallgatáson jelenik meg a királynál. A miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt tanácskozni fog a közös miniszterekkel a delegációk összehívása és a létszámemelés ügyében. Majd néhány napra a Semmeringre megy.

Justh Gyula távirata.

Justh Gyula arra a hirre vonatkozólag, hogy az ellenzék nem megy többé a Házba, Brizentől a következő távirati nyilatkozatot küldte:

„Nem hihető, hogy az ellenzék bármely tagja komolyan állást foglalt volna mellett, hogy az ellenzék többé ne menjen a Házba.“

Désy Zoltán beszámolója.

Désy Zoltán ma este féltizkor utazott le Marosvásárhelyre, ahol vasárnap mondja el beszámolóját. A beszámolóra *Désy*t elkísérik: gróf *Apponyi* Albert, gróf *Károlyi* Mihály, *Lovász* Márton, *Vázsonyi* Vilmos, gróf *Bethlen* István, gróf *Károlyi* József, *Sümegi* Vilmos, *Gál* Sándor, *Bottlik* István, *Vertán* Endre, *Kállay* Ubul és *Preszly* Elemér. A beszámolóra, amely a Transsylvania disztermben lesz, meghívták az összes erdélyi függetlenségi pártokat és szervezeteket. A beszámolón dr. *Bedő* Sándor, a függetlenségi és 48-as párt alelnöke fog elnökölni.

Bethlen István nyilatkozata.

A kormány félhivatalosa tegnap azt jelentette, hogy az erdélyiek deputációjában *Lukács* László miniszterelnöknel tegnap megjelent gróf *Bethlen* István, a Kossuth-párt tagja is.

Ellenzéki körökben természetesen eüitették *Bethlen*nek ezt az eljárását, amelylyel megszegte volna a szövetség ellenzéki pártok bojkott-határozatát. A kérdést a maga teljességében felderítendő, egy hírlapíró megkérdezte gróf *Bethlen* Istvánt, hogy tudott-e az ellenzéki képviselők amaz elhatározásáról, hogy *Lukács* László és a kormány tagjai elé semmiféle deputációt nem vezetnek. *Bethlen* erre vonatkozóan a következőkben nyilatkozott:

— Marostorda vármegye törvényhatósági bizottságában én terjesztettem elő azt az indítványt, hogy az erdélyi vármegyék irjanak fel a kormányhoz, hogy a telepítést és parcellázást nemzeti szempontból szabályozzák és a magyarság megmentése érdekében törvényhozási uton megfelelő anyagi erővel tegyék meg a szükséges intézkedéseket. Ezt az indítványomat Marostorda vármegye egyhangulag elfogadta és hozzájárult ahhoz az erdélyrészi vármegyék nagy része. A kormány elő

vezetendő küldöttség szervezésével és vezetésével engem bíztak meg. Én az ellenzéki képviselők által elhatározásáról, hogy *Lukács* László miniszterelnökhöz, vagy a kormány tagjaihoz deputációt nem vezetnek mindaddig, míg *Lukács* László miniszterelnök, nem tudtam. Ilyen határozatot velem soha nem közöltek. Ennek dacára a küldöttség szervezéséről és vezetéséről — jöllehet a saját akciómról volt szó — a jelen politikai körülmények között lemondtam és én magam kértem fel *Dózsa* Endre alispánt a küldöttség vezetésére. A szakminiszternél megjelentem, mint a deputáció tagja, *Lukács* László miniszterelnök elő azonban nem.

Kenedi Géza államtitkár.

Imling Konrád halálával megüresedett az egyik igazságügyi államtitkárság. Dr. *Balogh* Jenő igazságügyminiszter már döntött az utód személyére nézve. Dr. *Kenedi* Géza, a dárdai kerület képviselője lesz az új államtitkár. *Kenedi* az utóbbi napokban többször és behatóan tárgyalt *Balogh* miniszterrel és minden tekintetben megállapodásra jutottak. *Lukács* László miniszterelnök mostani bécsi audienciáján fogja előterjeszteni *Kenedi* Gézát az államtitkári állásra és a kinevezés a hivatalos lap valamelyik jövő heti számában fog megjelenni. *Kenedi* nem adminisztratív, hanem politikai államtitkár lesz. Eddig az igazságügyminisztériumban nem volt betöltve a politikai államtitkári állás. *Imling* Konrád adminisztratív, kodifikatori szerepkörben dolgozott, dr. *Töry* Gusztáv államtitkár is adminisztratív teendőket végez. *Kenedi* mint politikai államtitkár le fog mondani mandátumáról és új választásnak veti alá magát. A szövetség ellenzék természetesen újra fölveszi a harcot a kerületben.

Lemondott Kolozs megye főispánja.

A főispáni karban várható változások nemokára elintézték nyerne. Új főispánt kap *Csanád* és *Veszprém* megye, azonkívül *Kolozsvár* megye és *Kolozsvár* városa, amelynek főispánja, gróf *Esterházy* Kálmán, beadta lemondását és fölmentését kérte. *Esterházy* visszavonulását magas életkorával magyarázzák, a főispán most nyolcvannégy esztendő. Az utóbbi időben sok nehézsége is volt az agy főurnak a városi törvényhatóságban, amelynek többsége ma már függetlenségi. Valószínű, hogy ez örölte meg benne a visszavonulás gondolatát. A főispán lemondását késő éjjel egy *Kolozsvárról* érkezett távirat megezőfolja.

Ügyvédi kamara a sajtószabadságért.

A debreczeni ügyvédi kamara most készítette el az igazságügyminiszteréhez felterjesztendő évi jelentését, amelyben erőlyesen száll síkra a sajtószabadság mellett. A jelentésben ugyanis erre vonatkozólag ezeket mondja:

„A 48-iki törvényhozás fundamentális kijelentése, mely szerint gondolatait sajtó útján mindenki szabadon terjesztheti, gyakorlati érvényében sokat veszített a jelen kormány alatt, a hírlapok megjelenését és árusítását gátló törvénytelen intézkedések folytán. E kormány alatt a lapok szétküldése előtti elkobzások napirenden voltak. A vasúti pályaudvarokon és a tözsdekben való árusítás a kormánynak nem tetsző lapokra nézve tiltott. A 48-iki sajtótörvény által eltemetett előzetes cenzúra ezen intézkedésekben halottaiból fellámadt és feljár kiseríteni a XX. századba. Elöttünk, midőn e sorokban Nagyméltóságokhoz szólunk, nem ennek vagy annak a lapnak sorsa, hanem magának a sajtószabadságnak nagy elve lebeg, melyet a kormány el akar temetni.“

A bajai munkapárt bomlása.

Ertl József, a bajai munkapárt elnöke, aki a legutóbbi főispáni installációról is távolmaradt, lemondott elnöki tisztéről. Dr. *Loth* és dr. *Reisz*, a munkapárt tekintélyes vezető tagjai ugyancsak lemondtak bizottsági tagságukról és ezzel nagyarányu bomlási proceszus indult meg a bajai munkapárt körében.

Budapest, április 19.

Ünnepelt főpap. Temesvárról jelentik: Öszinte, zajtalan ünnepségben részesült ma Né-

meth József osanádi püspöki helynök, káptalani nagyprépost születésének 82-ik évfordulója alkalmából. Az ősz főpapot nemcsak egyházmegyéje és Temesvár város, amelynek diszpolgára, hanem az egész ország tisztelettel veszi körül. A főpapot, ki a magyar klérus legidősebb püspöke, ma van negyven esztendeje, hogy *Kalocsán* püspökké szentelték fel. Mint kispap végigharcolta a szabadságharcot is.

A földgáz körül.

— Mosakszik a kormány. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

Kellő tárgyilagossággal, kimerítően, minden részletre rávilágítón tárgyaltuk a földgáz kérdését és rámutattunk azokra a gazdasági előnyökre, melyeket az országnak a földgáz jelent és azokra a manőverekre, melyekkel ettől az előnytől a kormány jószántából az országot meg akarják fosztani. Az *Országos Reform-Klub* előadás-ciklust is indított a földgáz-kérdésben és egy országos gyűlés rendezésével foglalkozik ez ügyben. Mégis minden vádra eddig néma maradt a félhivatalos.

Mára azonban megszólalt. A bécsi „*Arbeiterzeitung*“, t. i. amelyet *Lukács* László kitiltott az országból a neki kellemetlen szókimondása miatt, részletes és hasábokra menő cikket közölt a kisármási földgáz körül burjánzó panamáról.

A félhivatalos tehát mindenképp azt erősítgeti, hogy *Hegyi* Gyula iparfelügyelő vexáltatásának semmi köze nincs a földgáz-manőverhez.

Negédes naivitással beszél azután a félhivatalos arról, hogy a bécsi szocialista ujság kirohánása abban kulminál, hogy a kormány a földgáz értékesítésére beérkezett hatvan ajánlat mellőzésével és a földgáztörvény ellenére egy-két kiváltságos részvénytársasági csoportnak juttatta a földgáz köbméterenként 0.1 fillérért, megengedvén ezeknek, hogy a közönségnek és ipari üzemeknek világítási vagy motorcélokra köbméterenként 2 fillérig terjedő áron adhassák tovább, szóval az ez uton a közönséget kiuzsorázhassák. A valóságban mintegy 40 ajánlat érkezett be a földgáz átengedére és eddig összesen 18-an kaptak engedélyt a törvény intézkedéseinek legszigorubb szemmelartásával. 0.1 fillértől az évek során másfél fillérig növekedő egységár mellett, azzal a kikötéssel, hogy az ipari fogyasztó fél köbméterenként semmi körülmények között 2 fillérnél többet nem fizethet. Ha figyelembe vesszük, hogy az ipargáz köbméterenkénti átlagára Erdélyben körülbelül 20 fillér, akkor a két filléres maximum semmiesetre sem képez uzorát“.

A félhivatalos itt úgy tesz, mint a sanda mézárós, nem oda néz, ahová üt, azok ellen a vádak ellen védekezik, melyekkel senki sem vádolt, de az igazi vádak nem akarja észrevenni.

Senki nem mondta eddig, hogy a 2 filléres egységár uzsora volna, sőt mi elismertük, hogy ez olcsó és megfelelő ár volna köbméterenként. Igen ám, de rámutattunk, hogy ezen az áron nem a fogyasztónak közvetlenül, hanem egy közvetítőnek adják majd a földgázt, és ezt a strohmannt már nem kötelezi a törvény arra, hogy magasabb árat ne szabhasson.

A félhivatalos arra is hivatkozik, hogy kár a lármáért, hisz még sehol sincs földgáz földolgozva. Az intező körök tehát csendesen szeretnék elszakítani ezt a kincset és átjátszani a maguk érdekeltségének, de egyben megteszi a félhivatalos azt a szegyenletes önvallomást, hogy a földgáz felhasználásáról ez idő szerint szó sem lehet.

Az ügyefogyott félhivatalos mosakodásról meg lehet egyet állapítani, hogy mindazok a vádak, melyeket mi és mások emeltünk a földgáz-kérdésben a kormány, Mayerék és a Hitelbank ellen, szórul-szóra igazak, mert a félhivatalos olyanokat ezífol, amit senki sem állított, de a vádakra, az *adatokkal* alábástyázott vádakra csak annyit tud mondni, hogy komolytalanok. Nos hát, lesz gondunk rá: be fogjuk igazolni további adatokkal és mindig csak adatokkal, hogy mennyire komolyak voltak az eddigi vádak és mennyire igazunk lesz a jövőben is.

Rendet teremtenek a hatalmak.

— Küsszöbön a balkáni béke. — Elintézték az albán kérdést.
— Montenegrót cserben hagyta Szerbia. — Klélesedett a bolgár—szerb konfliktus. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

A háborúból egy egészen új konfliktus élesedett ki: Szerbiának Montenegróval való harsza. Szerbia követeli a Bulgáriával való szerződés módosítását, kitört a féltékenység a Balkán-szövetségben, s Bulgáriában már arról is beszélnek, hogy szerb-bolgár háború fog kitörni.

De ez nem hátráltatja a Törökországgal való békekötést. Az összes balkáni államok már megállapodtak abban, hogy elfogadják a hatalmak közvetítését, s még Montenegró is így határozott. Miután Montenegró is feltétlenül elfogadta a nagyhatalmak közvetítését, többé semmi sem állja útját az előzetes békeszerződés elárulásának.

Bulgáriában úgy vélekednek, hogy Nikita királyt a szerbek buzdították az ellenállásra és a szerb bujtogatásnak tulajdonítható, hogy Montenegró a nagyhatalmakkal is szembe mert szállni. Hogy ennyire a szerbek befolyása alatt állott Nikita király, azt az is bizonyítja, hogy szerb tábornoknak engedte át a fővezérséget Skutarinál, a montenegrói katonákat idegen fenhatóság alá rendelte és a hadi dicsőséget is kockáztatta. Most annál tragikusabb Montenegró sorsa, mert Szerbia cserbenhagyta.

Albánia határainak kérdését is véglegesen elintézték a hatalmak, s ma adták át erre vonatkozó jegyzéküket a Balkán-szövetség államainak.

Mai táviratainkat itt adjuk:

Békekötés előtt.

Elfogadják a hatalmak közvetítését.

Szófia, április 19. A bolgár kormány azt táviratozta Cetinjébe, hogy Szerbia és Görögország hajlandó a nagyhatalmak bekezdését elfogadni és fölszólította a montenegrói kormányt, hogy a szövetségesek eljárásához csatlakozzék.

Belgárd, április 19. Hír szerint a szövetségesek választását holnap vagy holnapután közlik a nagyhatalmakkal. Szerbia elvben elfogadta a mediációt.

Szófia, április 19. Itteni tudomás szerint megérkezett a nagyhatalmak javaslataira Montenegró válasza is, mely a békekötésre vonatkozó javaslatokat feltétlenül elfogadja. Így tehát csupán néhány szövegbeli módosításra vonatkozólag kell a szövetségeseknek egy mással megegyezniök, főleg Albánia hatáiról, a szigetekről és hadikárpótlásról, mire a jegyzéket azonnal átnyújtják a hatalmaknak, ami talán még ma, legkésőbb azonban holnap megtörténik.

A párisi pénzügyi konferencia.

Páris, április 19. Az érdekelt kormányok között megegyezés van, hogy május első napjaiban fog összeülni a pénzügyi konferencia Párisban. A terv az, hogy a pénzügyi konferencia párhuzamos lesz a londoni béketárgyalásokkal, mert ily módon kapcsolatosan lehet elintézni a békeszerződés politikai és pénzügyi problémáit.

A bolgár—szerb konfliktus.

Szófia, április 19. A szerbek által megszállott területekről, különösen *Velezből* és *Egripalankából* nagyszámu bolgár menekült érkezett ide, kik az orosz követtől Oroszország támogatását kérik. A bolgár kormány a szerb kormánytól szigorúan a kötött szerződés megtartását követeli és nem szándéka, hogy a szerb csapateltolásokat tovább is összetett kezekkel nézze. Az a hír, hogy a Drinápolyból visszatért szerb csapatok a szerbek által jogtalanul visszatartott területeken befészkeltek magukat, sőt ott sáncokat is építenek, az itteni felelős köröket egyre nagyobb felháborodással és haraggal tölti el Szerbia ellen.

A Szerbia és Bulgária közt létrejött katonai egyezmény tartalma a következő:

A Kumanovától nyugatra fekvő összes területek Szerbiát, a Rhodope-hegységtől és a Struma-folyótól keletre fekvő terület Bulgáriát illeti meg. A kettő között középen fekvő terület vitás volt, de egyes pontokra vonatkozólag megegyezés jött létre; így az, hogy Kumanovát, Uszküböt és Strugát Szerbia kapja.

A többi pontokra nézve esetleg fölmerülő vitás kérdéseket illetőleg úgy egyeztek meg, hogy *alávetik magukat Oroszország döntésének.*

A konvenczió értelmében Szerbia 150.000, Bulgária 200.000 embert volt köteles állítani, melyből 100.000 ember a vardari vonalra volt szánva.

A skutari-i szandzsák Szerbiának volt kikötve, olyan módon, hogy Ausztria-Magyarország támadása esetén Bulgária köteles Szerbiát 200.000 emberrel támogatni.

Drinápolyra vonatkozólag úgy állapodtak meg, hogy az, miután Konstantinápolyban a zónájába tartozik, Törökországé marad.

Szerbia kötelezettségén felül 31.000 embert állított, Bulgária azonban csak egy hadosztályt küldött a Vardar-területre.

A hatalmak megfosztották Szerbiát Észak-Albániától és Szerbia kénytelen volt engedni, mert Bulgária az ígért kétszáz ezer embert nem küldte el.

Belgárd, április 19. Pasics miniszterelnök magához kérte az ellenzéki pártok vezetőit és tájékoztatta őket a kormány tervei felől. Az ellenzék ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy *nem szabad Bulgáriának átengedni azokat a területeket, amelyeket szerb fegyverekkel foglaltak el.* Az az általános vélemény, hogy Szerbiában nem tarthatná magát olyan kormány, amely a bolgár követeléseket teljesíti, mert Szerbia nem azért ontott annyi vért, hogy segítsen megvalósítani Nagy-Bulgária tervét.

London, április 19. A szerb—bolgár viszony elmérgesedését itt is nagy aggodalommal nézik. Illetékes helyen tudják, hogy a bolgár kormány a prelimináris béke aláírása után rögtön fel fogja szólítani Szerbiát, hogy *írta ki azokat a maczedóniai területeket, amelyeket a szerb—bolgár megegyezés ellenére a szerb csapatok megszállva tartanak, elsősorban Monastir, Ochrida, Prilep, Istip és Köprülü városokat.*

Szófia, április 19. Stanciov párisi bolgár követ Pichon külügyminiszternek kifejtette azokat a panaszokat, amelyeket Bulgária joggal emelhet Szerbia ellen s felkérte a francia külügyminisztert, hogy lépjen közbe békitően, mert Bulgária is szívesebben látná, ha elkerülhető volna Szerbiával a konfliktus.

Delcassé elutazott Pétervárról.

Pétervár, április 19. Delcassé francia nagykövet ma külföldi utra indult.

A montenegrói konfliktus.

Nikita tanácskozik.

Cetinje, április 19. Martinovics hadügyminiszter, Vukotics tábornok és több magasrangú tiszt a táborból ideérkezett és hosszasan értekeztek Nikita királyval. Ma a királyi herezegek ideérkeznek. A konakba koronatanácsot hívtak össze, melyben a király elnöklése alatt a királyi család tagjai, a miniszterek és tábornokok vesznek részt. Itt azt hiszik, hogy *Skutarinak az ostromát megszüntetik.*

Bécs, április 19. Azokkal a jelentésekkel szemben, mintha Miklós király el volna határozva a Skutari ostromának abbahagyására és ennek okait népéhez intézendő proklamációban akarná kifejteni, az esti lapok arról értesülnek, hogy ideérkezett jelentések szerint *Miklós király intranszigenzesebb, mint valaha.* Skutari erődjét a király április 18-ika óta megint bombáztatja és lövöldözteti magát a várost is, melyben nagy inség uralkodik.

Jegyzék Albánia hatáiról.

Belgrád, április 19. A nagyhatalmak képviselői tegnap átnyújtották a külügyminisztériumnak Albánia északi és északkeleti határára vonatkozó közlésüket.

Szófia, április 19. A követek ma átnyújtották Gesov-nak Albánia északi és északkeleti határára vonatkozó jegyzésüket. Albánia itt az Ochrida-tóig terjed.

Athén, április 19. A nagyhatalmak képviselői közölték a külügyminisztériummal északi és északkeleti Albánia határát.

Szófia, április 19. Albánia határai, melyeket a nagyhatalmak követői tegnap közöltek a külügyminisztériummal, a londoni nagykövetségi konferencia értelmében a következők:

Északon a határ a Bojana-folyó adriai torkolatánál kezdődik és azután a folyó völgyében a jobboldalon fekvő Kortieza községig halad. Innen a határ a Bojana-folyót a Skutari-tótól elválasztó hegy csúcsáig megy. A Tarabos Albániáé marad, Zogay falu mellett, mely Albániáé marad, a határ a tóhoz ér és átmegegy Licheni Chotisz-öböl, majd követi a határt a Montenegróhoz kerülő Gruda és Choti törzsek között egyrészt és az Albániához kerülő Kasztrati és Klementi törzsek lakterülete között másrészt. A jövőbeli Albánia határa azután összeesik a Kuthi montenegrói törzs és a Klementi törzs jelenlegi határával Guzinje és Plava területéig. Mivel a határ a fő hegylánczot és a Lim és Drim közti vízváltakozót követi, e két város határaikkal együtt Montenegróhoz kerül. A határ azután elhagyja a hegylánczot és eljut a Djakovától délre lévő dombhát vonalára, amely város Albánián kívül lesz. E dombvonaltól a Fehérdrinig halad tovább, követi a folyót Prizrend nyugati oldaláig, majd a prizrendi és Ljumi kerületek jelenlegi határait követi oly módon, hogy Ljuma kerület Albániáé maradjon. Innen a határ a Korab hegyhátán halad tovább, minélfogva Alsó-Dibra kerület Albániához, Reka kerület kivülré esik. A határvonal azután ezt a hegyhátat az Albánián kívül maradó Dibra városától kissé északra halad tovább, eléri a Fekete-Drin, követi ennek folyását Lukovo faluig, ahonnan a Drin földjét a Szkumbi völgyétől elválasztó főhegyláncz felé halad, Sztrugát Albánián kívül hagyja és Lin falu környékén éri el az Ochrida-tó partját.

VASÁRNPAP.

„Az ezerkilencszáztizenharmadik esztendő április tizenharmadik napjának tizenharmadik órájában tizenharmadik Alfonz király meghal.“

Ez állott azon a plakáton, amelyet egy Madrid melletti ligetben a fára szögeltek fel ismeretlen tettesek. Az arra sétáló emberek elolvasták a plakátot és mosolyogtak. Valami babonás örült fantáziája működik itt, — mondták — és a jelzett napon a spanyol király mellének irányuló három revolvergolyó bizonyította, hogy a plakátnak majdnem igaza volt.

Szóval a babona itt is előljárt. Pedig ami itt történt, egy király ellen elkövetett merénylet, ez nem babonás gyermekek vagy vénasszonyok játéka volt, itt nem tréfára ment a dolog, itt nem rajongó diákok alakítottak egy köztársasági pártot, hanem megint, századszor, vagy kétszázadszor a világ legerősebb, legelszántabb és legtitikosabb szervezete idézte az emberiség emlékezetébe azt a híres jelmondatot, hogy „nézni és emlékezni“. Az egész világon mint valami megborongató hideg szél futott át megint ez a fogalom, hogy „anarchista“ és koronás udvarokban ismét riadtan néztek össze.

A maguk furesa és mindenre elszánt ideológiájával, mint egy hálózat, úgy fonják körül az egész világot, rokonságot tartanak egy pár hatalmas és titkos világszervezettel, (most például a világ egyik legnagyobb szabadszolgatartóinak haláláért akartak bosszút állni), de az összes szervezetek között — tessék csak megborongani — mégis ők, a terrorral, golyóval, tőrrel és bombával dolgozó leg hatalmasabbak és éppen ezért, a kivétel radikális módjánál fogva hatalmasabbak és félelmetesebbek, mint minden más olyan titkos világszervezet, amely a meglévő társadalmi rend megbontására, vagy megjavítására törekszik. Anarchisták, mondják az egész világon és erre a szóra különös képzetek támadnak. Az erő, az elszántság, az alattomos öldöklés, a vér, amelyet azonban a cél szentesít. Mi a cél? Nem a rombolás, mint sokan gondolják, hanem csak lerombolása mindannak, ami elavult tradíciókon, hibás, korhadt és öreg fundamentumon épült, elpusztítása mindannak, ami ő szerintük, az ő elveik értelmében akadály a jövőnek és csak az itt megkezdett gondolatmenet végét írjuk ide — mégis csak ők a legnagyobb álmodozók. Mert ölhetnek és gyilkolhatnak még tízezer esztendőig, egy lépéssel sem jutottak előbbre, legfeljebb a munka egy milliódrészét, az aljas részét, az amugy is felesleges részét elvégezték azok helyett, akik békés és észszerű munka útján igyekeznek a meglévő társadalmi rend megjavítására. Szóval, az általuk is hirdett és szankcionált szempontból majdnem feleslegesek.

És mégis ők a legfélelmetesebbek és leghatalmasabbak. Eppen azért félelmetesebbek, mert alsóbbrendű eszközöket — golyó és bomba — alkalmaznak céljaik elérésére és tudvalevő, hogy minden alsóbbrendűségben több az erő az észnél és minden alsóbbrendű erő kifejtésben több a millióknak imponáló bátorság, mint abban a csendes erő kifejtésben, amely a tudás és a munka alapján áll. Most nem fontos nekünk, vajjon melyik erő kifejtés vezet előbb célhoz, itt csak bebizonyosodva látjuk azt, hogy az alsóbbrendűek fegyvere, az erő félelmetesebb, de nehezebben célra vezet, mint a felsőbbrendűeknek látszólag erőtlén és hatástalan, lassu és békés munkája. Egy karddal és ágyúval vívott véres háborúnak gyakran sokkal kevesebb az eredménye, mint a diplomaták megfontolt, lassu és ravasz tanácskozásainak. Hogy az összes társadalmi rend megjavítására törekvő eszkö-

zök közül a legalsóbbrendű az anarchistáké, azt ugyebár nem kell bizonyítani. De hogy ez az alsóbbrendűség magában a szervezetben is fennáll, hogy ez a hatalmas világszövetség, ez a szintén álmodozó és alig kivihető ideákról ábrándozó, tépett hadsereg a kultúra legszegényebb és legárvább katonáiból verődött össze, azt megvilágítja egy egészen kicsi és jelentéktelen epizód, egy tábla, egy felirat, amelyet a fára szögeltek s amelyet hitetlenül olvasott a merénylet előtt fél nappal Madrid sétáló lakossága:

„Az ezerkilencszáztizenharmadik esztendő április tizenharmadik napjának tizenharmadik órájában tizenharmadik Alfonz király meghal.“

A felírás alatt pedig ott volt a koponya és a keresztbe tett két emberi kar.

Igenis kérem, a babona megint előljárt és én éppen ezzel szeretném bizonyítani mindazt, ami alsóbbrendűséget és kezdetlegességet én az anarchista kiviteli módjában találok. A tizenhárom szám, amelyet ők alkalmasnak tartanak arra, hogy cselekedeteiket szentesítse. A tizenhárom szám babonája vallási eredetű. Az anarchistáknak pedig nincsen vallásuk. De a babona örök, örökkévalóbb a mesénél és a mondánál, amelynek egyik alkotó eleme szintén a néphit és a babona. Miért kellett a jó madridi anarchistáknak ez a tizenhárom kabalája? Lehet, hogy előbb eszelték ki a merénylet tervét és csak később vették észre, hogy nini, a merénylet véletlenül éppen a tizenharmadik évben, a tizenharmadik napon, a tizenharmadik órában és véletlenül éppen a tizenharmadik Alfonz ellen fog irányulni, használjuk fel ezt a szerencsés véletlent és félemlítsük meg ezzel a tizenhárom kabalával a népet. Rajzoljuk még oda a koponyát és a két emberi kart is és akkor kész a rettenetes. Ez is lehet. De ugy is történhetett, hogy előbb volt meg a tizenhárom szám csoportozat, s csak ez adta meg az impulzust a merényletnek. Mindenképpen a babona volt az uralkodó ebben a cselekedetben. A babona és a babonával való megfélemlítés, amely szintén az anarchista eszközeihez tartozik.

Miben különbözik ez a félelmetes világszövetség a papoktól és a jezsuitáktól, akiknek szintén kifünő és kipróbált fegyverük a néppel szemben a babonával való megfélemlítés. Mégis van különbség, legalább is annyi, hogy a papok csak megfélemlítik és engedelmessé teszik a babonákkal a népet, az anarchista pedig, legalább a spanyolországiak, maguk is hisznek benne. Ime egy hatalmas, félelmetes, rettegett titkos világszervezet, az erő és a terror megszemélyesítői, az elszántság és a halálmegvetés katonái, akik nagy és világmegeváltó ideáik alatt babonát hordoznak a szívében. Mert egészen helyesen okoskodtak, ha ezzel a tizenhárom számmal meg akarták félemlíteni Madrid vallásos lakosságát. De legalább ők is ne hinnének ebben a babonában. És különben, miért tartották szükségesnek, hogy Madrid lakossága még a merénylet előtt megijedjen? Miért kell a merénylőnek már előre az a jóleső tücsök, hogy emberek ezrei megborongva félnek valami ismeretlen csapástól és ez az ismeretlen csapás, ez az erő, ez a hatalom ő lesz. Az erővel való kérkedés bujkál e mögött, az ismertlenség rejtekéből megfélemlíteni valakit és titokban örülni annak, hogy most az emberek félnek egy ismerlentől, s csak én tudom, hogy ez az ismeretlen én vagyok.

Sohasem értettem, hogy egy merénylet előtt miért kell fonyegató levelet írni a kiszemelt áldozatnak. Azért, hogy ideje legyen a menekülésre vagy az óvintézkedésekre? Ugye nem azért, mert hiszen akkor az egész merénylet kárba veszett. Nincs más hátra, ezek az előre küldött fonyegató levelek, — amelyeknek egy variációja a madridi tizenhárom plakát is — tisztán a megfélemlítésért írják. A megfélemlítést, mint olyant, annyira szükségesnek, kívánatosnak, önmagára nézve jólesőnek és dicsőségteljesnek tartja, hogy úgy mondjam: ambíció-

nálja az anarchista, hogy ezért az előlegezett élvezetért, — mert hiszen a gyilkosság elkövetésének jutalmául ő előlegezi magának ezt az élvezetet, amely az emberek megfélemlítésével jár, — mondom, hogy ezért az előlegezett élvezetért képes kockára tenni még a merénylet sikerét is. Szóval, nem is a merénylet a fontos, hanem az az előre érzett dicsőség, hogy ő most gyilkolni fog. A dicsőség pedig csak akkor dicsőség, ha minél többen tudják. Nem elég, hogy ezt egyedül a merénylő és büntársai tudják. Ezért kell levelet írni. Ezért kell plakátot ragasztani. Ha nem tudná biztosan, hogy letartóztatják, még a nevét is kiírná, hogy ő az, aki gyilkolni fog. De ezt még sem teheti. Meg kell tehát elégednie a névtelen fenyegetéssel és azzal, hogy most tőle, mint névtelen fenyegetőtől félnek. Ez az ő előlegezett és egyedüli dicsősége. Mert a merénylet elkövetése után rendszerint meghal.

Tetszik látni, hova lyukadtunk ki. A világ leghatalmasabb és legerősebb titkos szervezetéből egy babonás tábor lett, összezugorodtak hín kis emberek, akik megkeresik a módját annak, hogy előre, ha csak félig is, a lehetőség határain belül kiélvezék az emberölés dicsőségét, mert utólagosan ugy sem élvezhetik ezt. Erre az eredményre vezetett ez a madridi kis plakát. Tehát mégis csak álmodozók, nekik is csak a dicsőség, ez a pillanatnyi narkotikum kell, szóval egy egyéni élvezet, amely még igen messze esik az emberiség boldogításától. És éppen a dicsőségnek ez a vágya bizonyítja, hogy ők, a rettenetesek, mégis csak alsóbbrendűek minden más olyan szervezetnél, amely szintén az emberiség és a jövő érdekében harczol, csak hogy egészen más fegyverekkel. Az emberiség szempontjából mégis csak tizedrendű, alacsonyrendű katonák ők, dicsőségért szomjazó, szegény, kicsi álmodozók, ha ott is van a kezükben a legfélelmetesebb erő, a revolver és a bomba.

Ezt a kis tanulságot hirdeti a madridi plakát.

Balassa Emil.

KÜLFÖLD.

Franciaország új államkölesőne. Párisból jelentik: A nemzetközi helyzet javulásának első tünete, hogy a párisi pénzpiacra nagy kölesőnök jöttek létre, részben pedig nagy kölesöntárgyalások vannak folyamatban. Maga Franciaország is alkalmasnak tartja az időt, hogy megkösse a másfél milliárdos államkölesőnt. A jövő évi budget ugyanis igen nagy hiánnyal fog zárulni, mert hadügyi és tengerészeti költségekre közel egy milliárd a túlkidadás.

Önkéntes adományok a német hadseregnek. Berlinből jelentik: A „Nordd. Allg. Ztg.“ jelentése szerint a véderőjavaslatok költségeinek fedezésére szakadatlanul folynak be a birodalmi pénztárba önkéntes adományok. Nemesek nagy kereskedők és iparosok, de a szegényebb néposztályok is bőségesen adományoznak e célra. Egy magasabb rangú erdőszolgatartó vagyonának egy tizedrészét adományozta. Az antwerpeni német egyesület gyűjtést indított, mely rövid néhány nap alatt 150.000 márkát eredményezett.

A nancy-i incidens. Párisból jelentik: Az Elysée-palotában ma tartott minisztertanácsban Barthou miniszterelnök jelentést tett a nancy-i incidensről, valamint a kormány által tett büntető intézkedésekről, melyekkel a dolog befejezettek tekinthető. Saint Diéből jelentik, hogy tegnap egy színházi trupp elő akarta adni a La Revanche című darabot. Tekintettel a nancyi eseményekre, a polgármester a darab előadását betiltotta. Mint utólag jelentik Párisból, báró Schön német nagykövet a külügyminiszterrel ma közölte, hogy a nancyi incidens politikai szempontból mindkét államra nézve elintézettnek tekinthető.

A román parlament botránya. Bukarestből jelentik: A Nastaze ellen folyó vizsgálat megállapította, hogy nem volt merénylő szándéka. Nastaze kijelentette, hogy macedóniai barátai szőlőtáskát fel tettére, amelylyel csak erőlyesen akarta a figyelmét honfitársai felé fordítani.

Megegyezés Franciaország és a Vatikán között. Rómából jelentik: Vannutelli Vincenzo bíboros tegnap több ízben hosszabb megbeszélést folytatott Mery del Val pápai államtitkárral és holnap Párisba utazik. Hír szerint Vannutelli bíbornoknak az a megbízása, hogy Franciaország és a Vatikán között a vallási kérdésben megegyezés: hozzon létre. Franciaország ugyanis már éveket ezelőtt felmondta a konkordátumot és azóta megszakadt az összeköttetés Franciaország és a Vatikán közt.

A Krupp ágyugyár botránya.

Panamavád a német birodalmi gyűlésen.

— Liebknecht leleplezései. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

A világhírű Krupp-ágyugyár körül ériási skandalum támadt a német birodalmi gyűlésen. A Kruppék hihetetlen üzelmeiről rántották le a leplet. Liebknecht szocialista képviselő tegnap leleplezései a német történelmi és ágyugyárak üzelmeiről nagy feltűnést keltettek. Az egész német közvélemény ennek a hatása alatt áll és a birodalmi gyűlés mai ülését is jórészt ez a botrány foglalta le.

A tegnapi ülésen Liebknecht felfedte, hogy a Krupp ágyugyár fizetett embereket tart a különböző hadügyi hivatalokban és a minisztériumban a legelőkelőbb hivatalnokok, akik a gyárnak hadügyi titkokat árulnak el, kiszolgáltatják konkurrens cégek ajánlatait, szóval jól informálják a gyárat, mely ezenfelül a francia sajtóban is tendenciózus híreket közöltet a maga érdekei istápolására.

A mai ülés első szónoka dr. Pfeiffer cenzurpárti képviselő volt.

— A Liebknecht által tegnap itt felhozott vádak fölött nem lehet egyszerűen elsiklani. A hadügyminiszter ur bocsásson meg, de mi nem vagyunk oly naiv lelkek, amilyeneké ő bennünket tarthatott tegnap, amikor a készentartott alárendelt hivatalnokot előrántotta a sülyesztőből, hogy a Krupp-gyár eljárását fedezze. Ha ez az alárendelt hivatalnok ezeket adhatott ki a Krupp-gyár cseljaira, akkor olyan hatalmas alappal rendelkezhetett, melyről eddig sejtelmünk sem volt. Elvárjuk, hogy a vizsgálatot a legnagyobb eréllyel vizsgálják keresztül és nem fognak kimélni senkit, ha arról lesz szó, hogy az igazság kiderüljön. (Nagy tetszés.)

Götting (nemzeti szabadelvű): Az, amit hallottunk és most vizsgálatnak tárgya, épp oly szomorú, mint megszegényítő. A hadügyminiszter nyilatkozata arra enged következtetni, hogy a vizsgálat végeztével itt szomorú és megszegényítő adatok jönnek napvilágra.

A hadügyminiszter kijelenti, hogy a hadügyi kormányzat természetesen — mint már az intézkedéseiből is kitűnik — az esetet a legnagyobb mértékben rosszalja.

Dove (haladó) szintén a legélesebben elítélő szavakkal nyilatkozik az afferről.

A déli szünet után újra felszólt Liebknecht, aki általános figyelem közepette a következőket mondotta:

— A hadügyminisztérium nem tagadta, hogy a Krupp-gyárnak fontos titkokat elárultak. Ezek a titkok nem mindig csak a versenyző cégek ajánlataira, hanem a szerkezetekre is vonatkoztak. A Krupp-cég esseni fiókjában egész sereg ilyen titkok jelentést foglaltak le. Nekem is vannak másolataim ezeknek az okmányoknak egy részéről és azokat a hadügyminiszter rendelkezésére bocsátottam. Az egész ügyet a Krupp-gyár a legnagyobb titoktartással és a legbizalmasabban kezelte. Egy emberre bízta az összes aktákat. Ha a hadügyminiszter most azt mondja, hogy magasabb hivatalnokok bűnössége nem derült ki ebben a dologban, akkor ebből azt kell következtetni, hogy a régi jó módszerrel élve, megint fel akarják akasztani a kis tolvajokat, hogy a nagyokat futni engedjék. Az a mód, ahogy a hadügyminiszter nekem válaszolt, mutatja a legjobban, hogy mennyire ideje

volt már, hogy valaki ezekről az állapotokról a leplet lerántsa. A német történelmi és fegyvergyárak üzelmeit a hadügyminiszter már két év óta ismeri és semmit sem tett ellene. Ezek után tölem ne várjanak kimélelet. Ez nem panama, ez több a panamánál.

Heerlogen hadügyminiszter kijelenti, hogy amellet marad, hogy amennyire az eddigi vizsgálat alapján a dolgokat ismeri, hazaárulás vagy oly katonai titkok elárulása, melyek veszélyeztetik a birodalom biztonságát, egyáltalában nem történt. A miniszter még egyszer kéri a vizsgálat eredményének bevárását. Semmi ok nincs aggodalomra, mintha itt el kellene tussolni valamit. A miniszter mihelyt lehetséges, közelebbi felvilágosítást fog adni a dologról.

Ezután Ertl (konzervatív) beszél, majd Liebknecht kéri ismét a Házat, hogy vasseprüvei tisztogasson ebben a kérdésben. Ezzel a vita véget ért.

A Ház a hadügyi javaslatok további tárgyalása során határozati javaslatot fogadott el, amely felkéri a birodalmi kancellárt, hozza tudomására a szövetségi fejedelmeknek és hercegeknek a birodalmi gyűlés ama felfogását, mely szerint a mostani óriási teherzaportásra való tekintettel kívánatos volna a számos szarnysegédi állás némi redukálása. Felszólítják továbbá a birodalmi kancellárt, hogy a birodalmi költségvetés harmadik olvasásáig minden intézkedést tegyen meg az adjutánsok számának megfelelő csökkentésére.

Néhány további költségvetési tétel elfogadása után a tárgyalást hétfőre halasztották.

A pápa betegsége.

Budapest, április 19.

A beteg pápa állapotában javulást jelentenek. Római jelentés szerint úgy látszik, ez egyszer igazat mondanak az orvosi bullettinek: ma reggel jól érezte magát a pápa és a láz majdnem egészen megszűnt. Vatikáni hiradás szerint a javulás a Szentatya állapotában tartósan ígérkezik. Tegnap este a legmagasabb hőmérséklet 36.7 fok volt és ma sem emelkedett. A gyulladási tünetek mulófélben vannak, csak a szív működés gyenge.

Ma érkezett tudósításainkat itt adjuk:

Róma, április 19. Macchiajara professzor a pápa betegségének lefoiyásáról ezt jelentette ki: A pápa betegsége influenza, amely a gégefőt és a felső légzőcsöveket támadta meg. Bronhialisz pulmonitist nem állapítottak meg. Sohasem kételkedtem abban, hogy a pápa föl fog gyógyulni. Hogy mikor, azt nem lehet megmondani, mert az influenza legtöbb esetében, csaknem mindig szabálytalan lefoiyása. A pápa állapota mindig kielégítő volt, a szíve és érverése erős és a közérzés változatlanul jó. A betegnek nem adtak injekciókat, csupán egyszerű orvoszerket, aszpirint és fenacetint és meleg gyógyitalokat.

Róma, április 19. A pápa egészségi állapotáról ma reggel kiadott orvosi jelentés a következőket tartalmazza: „A pápa az éjszakát meglehetősen nyugodtan töltötte. Reggel a hőmérséklet 36.6 fok volt. A köhögés enyhült és erőállapota javult. A fokozatos javulásra való tekintettel ezentul már naponkint csak egy jelentést fognak kiadni.”

Róma, április 19. A pápa éjjel jól aludt s ma reggel, amikor az orvosok meglátogatták, friss és jókedvű volt. Hőmérséklete és érverése rendes.

Róma, április 19. Angelo Sarto, a pápa fivére és röviddel azután a pápa nővérei, valamint unekahuga is a Vatikánba jöttek. Az orvosok fél óra hosszáig vizsgálták a pápát, mire kiadták a már közölt bulletint. Amikor az orvosok elhagyták a pácienset, Angelo Sarto bement a betegszobába. A fivérek rendkívül szívélyesen köszöntötték egymást.

A belgiumi sztrájk.

— Változatlan a helyzet. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

A helyzet ma is, épugy, mint tegnap és talán, mint a jövő héten — változatlanul egyforma: a sztrájk tart, méreteiben egyre erősödik és vele szemben a kormány a véksőkig makacs.

A mai eseményekről következő tudósításunk szól:

A kamara tegnapi ülésén de Broqueville miniszterelnök kijelentette, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a községi és tartományi választásokra vonatkozó választójogi kérdés megnitására bizottságot küldjenek ki és az ellen sincs kifogása, ha ez a bizottság a parlamenti választások tekintetében is meg tud egyezni valamilyen alapelvre nézve. Tegnap délelőtt azután kiderült, hogy a miniszterelnök az ülés után a gyorsírók szobájában törölte beszédének azt a passzusát, hogy „nincs kifogása az ellen, ha a bizottság a parlamenti választások tekintetében is talál valamilyen tárgyalási alapot.” A miniszterelnöknek ez a különös magatartása a kamara tegnapi ülésén viharos jelenetekre szolgáltatott okot. A szociáldemokraták és a liberálisok is szóvá tették a miniszterelnök kétszínű magatartását és ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy a miniszterelnök nyilván reakzionárius párthiveinek, de különösen Woeste képviselő nyomása alatt cselekedett, amikor visszaszavta azt, amit a parlamentben kijelentett. Hasonló eset egyszer már nagy sztrájkot vont maga után. Amikor márcziusban az általános sztrájkokról lemondtak, a miniszterelnök a munkásoknak megígérte, hogy tárgyalásba bocsátkozik velük, a kamarában ellenben letagadta, hogy a munkások képviselőinek ilyen ígéretet tett volna. A támadásokra a miniszterelnök a tegnapi ülésen kijelentette, hogy a parlamenti választói jog megváltoztatásáról egyelőre szó sem lehet, mert a múlt évi júniusi választások a klerikálisoknak adtak igazat.

A miniszterelnök rideg magatartása következtében a helyzet még inkább rosszabb lett és a sztrájkolók között nőttön-nő az elkeseredés. Ennek tulajdonítható, hogy a sztrájk folyton terjed. Ma az újságszedők is csatlakoztak a mozgalomhoz és már holnap reggel a lapok egy része nem fog megjelenni, egyesek csak legfeljebb két oldal terjedelemben. A „Le Peuple“ ma reggel 400 ezerre becsülte a sztrájkolók számát, de jelzi, hogy rövid időn belül kerek félmillió munkás fog sztrájkolni. Különösen rossz a helyzet Antwerpenben. Hájók már be sem futnak a kikötőbe, azt ott lévő alig tudnak ki- és berakodni. A bányákban földcsuszamlások történtek, mert nincs elegendő személyzet a szivattyúk kezelésére. Néhány helyen összeütközés volt a sztrájkolók és a rendőrség között, de egyébként a rend mintaszerű.

A parlament, amely nem tudja, hogy mit tegyen, keddig elnapolta magát. A megegyezés formuláját még nem tudták megtalálni. A sztrájk a jövő héten végzetes fordulatot vehet, mert valószínű, hogy a városi munkások is meg fogják szüntetni a munkát. Brüsszelben magában tegnap kétezer emberrel szaporodott a sztrájkolók száma. A vidéken a szaporodás sokkal nagyobb.

Gentben a szövögyárakban a dolgozók száma szaporodott, ellenben Brüsszelben a sztrájkolók száma növekedett. Lüttich vidékén hír szerint megtámadták a dolgozó munkásokat. Egy iparvasut vágányain nagy fátömböt találtak, amely könnyen vonatkieklást idézhetett volna elő.

Gyásza van a belgiumi munkásnépek: ez éjszaka meghalt Janson Pál, volt államminiszter, az általános titkos választójog előharcosa. Temetését a szociáldemokrata és a liberális pártok impozánsan fogják rendezni,

Pesti komédiák.

Felozslatom műgyűjteményemet.

Miután Nemes Marcell eladogatja gyönyörű műgyűjteményét és Holtscher mester is vagyont kapott a bélyegtáráért, nincs értelme, hogy iparművészeti remekeket és történelmi ereklyéket magában foglaló gyűjtemémet elvonjam a nyilvánosság elől. Kínese-táramat április 31-én fogom önkéntes árverés útján közpredává bocsátani.

A ritkaságok katalógusa minden dicsőretnél többet mond:

1. Damokles kardja; az a bizonyos szerszám, mely Demosthenes feje fölött függött. Igazi damaszki acélveret, amelylyel a damokleták ajándékozták meg az athéni városi párt vezérét.
 2. Egy darab Prometheus májából, amelyet doktor Sass Keselyű operált ki a Fekete-tenger partján fekvő Szikla-sanatóriumban.
 3. Az a bizonyos hajszál, amelyen legutóbb Európa békéje függött.
 4. A Gordiusi-csomó. Hitelességét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a zsebkendőben, amelyre a csomót kötötték, benne van „N. S.“, Nagy Sándor monogramja.
 5. Két forduló pont Napoleon életéből.
 6. Magyarország szegényfoltja, festette a jelen miniszterelnök. Kristályos festékanyag. Nincs puczeráj a világon, amely kitisztítható. Vízálló! Több évi jóállással!
 7. Fűgyészi érvék, remek parafrázis foglatban, undorláncszemekkel egymáshoz erősítve. Dési lelet.
 8. Sarokkő a zalathnai házból.
 9. Tavaszri rügyek, jégsekreányban tarthatók.
 10. Az Akadémia vesszőparipája, kitömte Lendl Adolf. Ritka példány!
 11. Niebelung-gyűrűje, nürnbergi mester-munka.
 12. Nagy képek, vegyesen, amelyekkel egyes urak járkálnak.
 13. Kamatláb, az egyiptomi királysirokból, ép állapotban.
 14. Közéleti botránykő, fővárosi magisztrátusi foglatban. Polgármesteri csiszolás.
 15. Pletykatargyak, a Lipótváros köréből.
 16. Emberskalpok, sajátkezűleg nyuzva bank-direktorok által.
- Az árverés kedvezőtlen idő esetén is elhalasztatik.

Fakir.

EGYHÁZAK.

— (A Heidelbergi Káté háromszázötven éves emléke.) A Kálvin-Szövetség a Heidelbergi Káté háromszázötven éves emlékére április hó 23-án, szerdán este hat órakor ünnepélyes felolvasó ülést rendez a dunacélleki református egyházkerületi székház dísztermében (IX., Ráday-utca 23. II. e.). Sorrend: 1. Imádkozik: Veress Jenő ref. theol. m. tanár. 2. Elnöki megnyitót tart dr. Kenessey Béla erdélyi református püspök, lelkészelnök. 3. Alkalmi költemény. Irta és felolvassa dr. Miklós Elemér székesfővárosi tanácsjegyző. 4. Emlékezés a Heidelbergi Kátéről, felolvassa dr. Pruzsinszky Pál ref. theol. akadémiai tanár. 5. Szabolcska Mihály „Kálvin sirjánál“ ezimű költeményét szavalja Piers Elek ref. theol. akadémiai hallgató. Belépődíj nincs.

— (Esperesi értekezet.) A dunántúli evangélikus kerületben a szokásos tavaszi esperesi értekezetet Pápán, április 22-én tartják meg, dr. Balatik Frigyes püspök elnöklété mellett.

TÁVIRATOK.

Mongol-kínai összeütközés.

Urga, április 19. Északmongólia határához közel száz kínai katona összeütközött 58 mongol katonával. A harc megszakításokkal két napig tartott. Husz kínai meghalt, négy fogságba került, a többi elmenekült. A mongoioknak két sebesültjük volt.

A kofák ítélőszéke.

— Pórujljárt csirketolvajok. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

A kilenczedik kerületi kapitányságon igen sok dolgot van a rendőrtisztviselőknél. Nap-nap után feljelentésekkel zaklatják őket a kofák, a központi vásárcsarnokok árusai. Mindegyik arról panaszkodik, hogy az árut lopják, de különösen a szegény csirkék tünnék el. A vásárcsarnokhoz támaszkodik az idénypiacz, itt bocsátják áruba a baromfiakat. Nem repül el egy nap sem, hogy panaszszal ne kelljen a szegény kofáknak a rendőrséghez bekapni. Azonban ott se tudnak a dolgon segíteni. Az ellopott baromfi nem kerülnek meg. A rendőrség emberei ugyan mindent megtettek, de eredmény csak nem mutatkozott. Detektívek álltak őrt a piacz környékén, de a munkájuk meddő volt.

A csirketolvajok nagyon ügyesen dolgoztak. — Hosszu bő köpenyben — leginkább asszonyok — jelennek meg a téren és elvegyülnék a vásárló publikum között. Szakértelmmel vizsgálják a baromfiakat, alkudni próbálnak a látszat kedvéért. A banda minden tagja ekkor már a helyén van. Az elárúsító helynél állnak hárman-négyen, pár lépésnyire vigyáz ismét valaki, az idénypiacz szélén pedig az „eltüntetők“ rejtőzködnek el. A baromfi hamarosan a legutolsó tolvajhoz kerül, ez tovább adja a piacz közepén ácsorgónak, aki viszont a köpenye alatt átadja az „eltüntetőknek“. Amikor a jószág már biztos helyen van, intenek az asszonyoknak és a következő pillanatban már tele torokkal kiabálják:

—Tolvaj! Tolvaj! Hol a csirke?!

A vásárló publikum megriad, össze-vissza szaladgálnak, a tolvajbanda tagjai sipitának leginkább:

— Agyon kell ütni a gazembert! Hol van? Hol van?

Ezzel a módszerrel aztán igazán elhárítanak magukról mindent gyanúsítást.

A vásárcsarnoki árusok most már beállták, hogy semmi körülmények között sem számíthatnak a rendőrségre és ezért erélyes lépésre határozták el magukat. Rögöntítelő bíróságot alakítottak. A rögöntítelő bíróság azonnal akcióba is lépett és bizony szép eredménnyel dolgozik.

A rögöntítelő bíróság nem sokat teketőriázik. Azonnal akcióba lép. Akinél megtalálják a csirkét: el van ítélve. Erre nekirohannak miután, ép bőrrel nem menekszik közül senki sem. Véresre verik.

A tolvajok azóta nagyon megfogytak, a kofák diadalmasan mosolyognak.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, április 20. Róm. kath.: E. 4. Cantate. — Protestáns: E. 4. Tivadar. — Görög-orosz (április 7): F. Nagybőjt 6. v. — Zsidó: Nizan 13. — A nap két reggel 5 óra 4 perczkor, nyugszik délután 6 óra 54 perczkor. — A hold két este 6 óra 48 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 35 perczkor. — **Muzeumok:** A Nemzeti Muzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — Erzsébet Muzeum nyitva 9—1-ig. — Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8) nyitva 9—4-ig. — Földtani Muzeum nyitva 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Muzeum nyitva 9—12-ig. — Iparművészeti Muzeum nyitva 9—12-ig. — Mezőgazdasági Muzeum nyitva 10—1-ig. — Tanszer Muzeum nyitva 9—12-ig. — **Képtárak:** A Műcsarnok tavaszi tárlata nyitva 9—5-ig, belépődíj 9—1-ig 1 korona, azontul 30 fillér. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva 9—1-ig, belépődíj 1 korona. — Ligeti Miklós szobrászművész gyűjteményes kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8) nyitva 9—4-ig, belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Muzeum összes tárai nyitva 10—2-ig. — A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban nyitva fél 10-től fél 2-ig, belépődíj 1 korona.

Hétfo, április 21. Róm. kath.: Anzelm pl. vt. — Protestáns: Anzelm. — Görög-orosz (április 8): Herodion. — Zsidó: Nizan 14. — A nap két reggel 5 óra 3 perczkor, nyugszik reggel 4 óra 54 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak.

Az utolsó felvonás.

* * *

Nem titkolhatom azt a bizonyos nemét a meghatottságnak, amely elfog, amikor a kerek világ legnagyobb hazugjának, Frederik Cooknak tragikumára gondolok. Kevés halandó sorsa hasonlítható az övéhez. Annyi dicsőségben volt része élete bizonyos korszakában, mint kevés embernek ezen a világon. De tragikumát annál nagyobb volt, minél aránytalanabb éhséggel hajhászta a dicsőséget. Mert minden babérja később gyalázattá vált.

Az arczulesapás jobban fáj, mint amilyen jól esik a csók. Ez a nagy hazug, aki méltó utóda volt Münchhausennek, megfélekedezett arról, hogy valamikor koronás fők járultak eléje hódolat-tal és kezét fogtak vele. Mindig csak arra gondolt, hogy vissza kell szereznie azt a sok-sok dicsőséget, amely azonban örök időkre elveszett számára.

A legendás Münchhausen csak költött alak volt. De ő a költő fantáziáját megvalósította és a képzelte alakot valósággá tette. És az ő tragikumának lényege az volt, hogy azt, amit hazudott, addig hazudta, amíg ő maga is nyilván elhitte. És fájt neki kimondhatatlanul, hogy a világ az ő valkmerően kieszett hazugságait nem akarta valóság gyanánt elfogadni.

S mekkora volt az emberiség diadalmi kiáltása, amikor Cook elhitette eleintén a világgal, hogy ő volt az első, aki elérkezett az északi pólushoz. Később pedig, amikor az egész sarki affér operetté változott, az emberek, akik készségesen hittek a nagy hazugnak, jobban szégyelték magukat hiszékenysé-gük miatt, mint Cook azon, hogy hazugságon kapták rajta.

S azután következett a bujdosás és megvetettség korszaka. A nagyszerűen komikus északsarki hős egyik írásművet adta ki a másik után, melyben mindenáron bizonyítani akarta, hogy mégis igazat mondott. De akit egy ízben hazugságon kapott a világ, annak többé hinné nem tudott, nem is akart. Hiába kérte a világot, könyörgött, esedezett, hogy adjon módot neki új expedícióra, mert be akarta bizonyítani „igazát.“

S miután minden reménye összeesett, gondoskodott egy tragikus végzet megfelelő megoldásról: a nagy hazug ime, megtévelyodott. Ez az utolsó felvonása az ő megrázó tragédiájának. S ha van még valaki, aki haragot táplál iránta, bizvást kibékülhet. Az őt illet legalább is oly mértékben expial, mint a halál.

(10)

— **Időjárás.** Hazánkban az elmúlt 24 óra alatt Erdélynek, meg az Alföld délkeleti felének kivételével mindenütt esett az eső. Legtöbb csapadékot (10—20 mm.) mértek a Dunántulon, a kis Alföldön, meg az Északi Felföldön. Egyébként az idő enyhe és jobbra esendes jelleggel bírt. A hőmérséklet napi közepe a normális körül ingadozott; a maximum 20 fok C volt Vajdahunyadon, meg Marosvásárhelyen, a minimum 1 fok C Árvaváralján. — **Prognózis a következő 24 órára:** Enyhe idő várható, elvéve esővel, esetleg zivattal. (Sürgönyprognózis: Enyhe, elvéve csapadék, zivatarok.)

— **A trónörökös visszatér Bécsbe.** Bécsi politikai körökben feltűnést kelt az a hír, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös eredeti programjától eltérőleg vasárnap Bécsbe érkezik s néhány hétig ott is marad. Azt mondják, hogy a trónörökös bécsi tartózkodása a külpolitikai helyzettel áll összefüggésben. A háboru véget ért és most következik a keleti kérdés diplomáciai likvidálása. Ezeknél a fontos tárgyalásoknál a trónörökös Bécsben akar lenni. Más hír szerint osztrák és magyar belpolitikai kérdések is szükségessé teszik, hogy a trónörökös néhány hétig Bécsben legyen.

Udvari ebéd Schönbrunnban. Bécsből táviratozzák: Schönbrunnban ma este udvari ebéd volt, amelyen többek közt *Emánuel* orleáni herceg, *Vendome* hercege és neje, *Henrietta* hercegnő is résztvettek. Az udvari ebéd előtt a király magánkihallgatáson fogadta a hercegi párt.

Hofenzollern—Cumberland-nász. Berlinből táviratozzák: A Norddeutsche Allgemeine Zeitung jelenti: Tekintettel *Viktória Lujza* hercegnőnek *Ernő Ágost* braunschweig-lüneburgi herceggel való közelebbi esküvőjére, a braunschweigi trónöröklés kérdését újabban igen sok esetben publicisztikai fejtegetések tárgyává teszik. A *Hofenzollern* és a *Welf-ház* családi frigyét a nép széles rétegei, mint az eddigi ellentétek békés elintézését örömmel üdvözölték. Miként ez a családi frigy a teljes kibékülés garanciáján alapszik, úgy a braunschweigi trónöröklés további rendezése, mely csak újabb szövetségtanári határozattal történhetik meg, a *Cumberland-ház* és a porosz szövetségi állam ama békés viszonyán fog alapulni, mely a birodalmi alkotmány és a szövetségi szerződések értelmében az összes szövetségi államok egymáshoz való viszonyát áthatja. Más megoldás sem a két fejedelmi család fenkölt gondolkodásával, sem a szövetségtanári feloldósággal nem volna összeegyeztethető.

Görgy tábornok állapota. Görgy Artur tábornok már hónapok óta nyomja az ágyát. Ma délután az a hír terjedt el, hogy a nagybeteg állapotát válságosra fordult. Érdeklődésünkre legbizalmasabb kőre kijelentette, hogy a tábornok állapotában semmiféle változás nem állt be. A betegség allandóan kinozza, görcsök, rohamok gyötrik, de katasztrófától nem kell tartani.

Csányi László emlékszobra. Csányi Lászlónak, aki a szabadságharc alatt kormánybiztos, majd közmunka- és közlekedésiügyi miniszter volt és 1849. október 10-én a pesti Újépületben bitófán végezte életét, szülővármegyéjének székhelyén, Zalaegerszegen emlékszobrot állítanak. A szoborbizottság Istók János szobrászművészt bízta meg az emlékmű mintázásával, aki már elkészítette a vértanu miniszter álló alakját, valamint a talpazatra jövő szimbolikus alakokat. A bizottság közelebb tekinti meg a nagy mintát, amelyet érzébeöntése után nyomban fel fognak állítani. Az ünnepi leleplezést a jövő év tavaszára tervezik.

A walesi herceg völégénysége. A walesi herceg völégénysorba kerül. Londoni jelentés szerint Edward Albert herceg a nyáron Kopenhágába utazik s az udvarnál arról suttognak, hogy eljegyzés készül a walesi herceg és a csár legidősebb leánya, Olga nagyhercegnő közt. Ez a terv már régi keletű s több mint bizonyos, hogy most már valóra válik, mert a walesi herceg abban az időben utazik Kopenhágába, mikor a csár is ott lesz Olga nagyhercegnővel.

Számvevőségi tisztviselők kongresszusa. A pénzügyi számvevőségi tisztviselők holnap 9 órakor a régi képviselőház tanácstermében országos kongresszust tartanak. Ma már több száz vidéki kiküldött érkezett a fővárosba és az itteni számvevőségek tisztviselő-karával együtt a Váci-utczában lévő Katona-féle vendéglőben előértekezletet tartottak, amelyen végleg megállapították a holnapi nagygyűlés napirendjét. A kongresszus igen népes lesz és több érdekes felszólalás fog elhangzani.

Lakoma Asta Nielsen tiszteletére. Asta Niensennek, az itt vendégzereplő kiváló moziszenesznőnek tiszteletére ma este az Országos Magyar Mozgóképi Egyesület és a Magyar Kinematografusok Országos Szövetsége a Royal-szálló fehér termében fényesen sikerült bankettet rendezett. Az illusztris vendégművésznőt Goldenweiser Ernő, az O. M. M. E. elnöke köszöntötte fel, míg a M. K. O. Sz. részéről Lenkei Zsigmond a szövetség főtitkára és a Mozivilág szerkesztője tartott ötletes felköszöntőt. A filmképviselők részéről Oberlaender Károly, az O. M. M. E. titkára üdvözölte a divát, akit még Siklósi Iván és Hegyi Sándor ünnepeltek hatásos beszédben.

Tüntetés miatt elítélt tábornok. Pétervárról táviratozzák: a Birseviya Vjedomoszti szerint a rendőrkapitányság *Ivanov* nyugalmazott tábornokot, az Adleskov-palota előtt e hó 6-án történt tüntetésekkel kapcsolatban, száz rubel pénzbüntetésre, illetve egyhavi elzárásra ítélte.

Kémkedő orosz katonai attasé. Az a kémkedési affér, amelynek középpontjába most már a nálunk letartóztatott *Bravura* helyébe *Zandrievics* százados lépett, mind kinosabb jellegű bonyodalmakat ékel a monarchia és Oroszország közzé. Bécsből táviratozzák, hogy *Zandrievics* százados, orosz katonai attaché kémkedési afféré ottani mértékadó körökben kinos feltűnést keltett. Be van bizonyítva, hogy *Zandrievics* több katonai kémekkel állandó érintkezést tartott fenn és épp azért már el is utazott Bécsből, ahová nem fog többé visszatérni és a szokásos bucsukihallgatás a királynál el fog maradni. Illetékes helyről már hetekkel ezelőtt figyelmeztették *Zandrievics*-et, hogy ismerik a kémekkel való üzemeit és hogy kormánya instrukciói ellen eslekszik, amelyekre nézve *Marczenko* ezredes afféréja alkalmával Ausztria-Magyarország és Oroszország közt megegyezés jött létre. A figyelmeztetés dacára *Zandrievics* továbbra is fűntartotta érintkezését a katonai kémekkel amíg egy detektív, *Jandrics Csedomil*, volt hadnagy lakásán in flagranti nem érte. Titkos parancsal valamennyi bécsi tisztnek meghagyták, hogy *Zandrievics* társaságát kerüljék, aminek következtében *Zandrievics* helyzete tarthatatlanná vált. A kémkedő orosz katonai attaché egyébként nagy pánszláv és orsztrákellenes érzelmeinek gyakran nyíltan is kifejezést adott. Kijelentései gyakran olyan sértők voltak, hogy még a hármass entente diplomáciai köreiből is zokon vették. *Jandrics* főhadnagy kémkedési afféjéről a „Zeit“ új részleteket tudott meg. Még kedden, e hó 8-án reggel 6 órakor tartóztatták le *Jandrics* főhadnagyot számvevőiszt őcsésével együtt, de már akkor a második házkutatást tartották lakásán. Megtaláltak több katonai terv másolatát és megállapították, hogy sok ilyen kópiát Budapestre küldtek. Mikor harmadszor is motozás volt a főhadnagy lakását, a padozat alatt régi katonai okmányokat szedtek elő és egy katonai köpeny belésébe varrva ráakadtak egy orosz utlevélre. A vizsgálat kiderítette, hogy a *Jandrics*-testvérek a főhadnagy lakásán gyakran éjjeli tivornyákat tartottak, amelyeken egy idegen hatalom katonai attaséje is jelen volt félvilági hölgyekkel. Azt is kiderítette a nyomozás, hogy *Jandrics* főhadnagy igen jelentékeny pénzt kapott. Eddig összeszámoltak 150.000 koronát. A helyőrségi fogházban nagyon szigorúan őrkölknek *Jandrics* fölött, ezellája előtt éjjel-nappal két ór van.

Letartóztatás hamis tanulás miatt. Szinte naponta újabb bűnügyek keletkeznek abból a válopörből kifolyólag, melyet báró *Madarasy Beck Gyula*, a Jelzálogbank vezérigazgatója, országgyűlési képviselő indított felesége, báró *Guttman Lili* ellen. Egy héttel ezelőtt a báró tett följelentést hamis tanulásra való rábírási miatt ismeretlen tettesek ellen. Ebben a feljelentésben elmondotta, hogy *Farkas Károly*, a Mentőgyiroda tisztviselője, *Hertlein Lipótnak*, a Waggon-Lits kalauzának pénzt ígért, ha visszavonja a válopörben egy közjegyző előtt tett vallomását. Ma azután újabb fordulata támadt az ügynek: báró *Guttman Lili* följelentette *Adlhaffer József* sóffőrt. *Adlhaffer*, aki *Reiczky Tibor* nézsai földbirtokos szolgálatában van, e hónap 17-én *Hajdu Imre* bíró előtt eskü alatt a bárónőre kedvezőtlen vallomást tett. A bárónő feljelentésére *Adlhaffert* ma bevitték a főkapitányságra. A sóffőr elmondotta, hogy őt egy *Bálint Mór* nevű kollégája, aki ezelőtt báró *Beck Gyula* szolgálatában állott, bérelle fel arra, hogy hamis vallomást tegyen. Állítja, hogy a 17-én eskü alatt tett vallomása nem felel meg a valóságnak. *Adlhaffer* és *Bálint Mór*t letartóztatták.

Pisztolypárba. Szegedről jelenti: *Hollósy Ödön* lapszerkesztő és *Zombory Gyula* törvényszéki tisztviselő között ma délután pisztolypárba volt, mely sebesülés nélkül végződött.

Kifosztott ékszeres kirakat. Szegedről jelenti: Ma kora reggel a város legforgalmasabb helyén lévő *Bach Antal* ékszerészüzletének kirakatát gyómántal fölvtágták s onnan több ezer korona aranyeműt elvitték. A rendőrség szerint a betörést nemzetközi tolvajok követték el. A tetteseket nyomozzák.

Az aradi vaggongyári munkásokat kizárták. Aradról táviratozzák: Az aradi Weitzer-féle vaggongyár igazgatósága még tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy az üzemet bizonytalan időre beszünteti. Az igazgatóság nem akarta teljesíteni a munkások követeléseit s azt várta, hogy a munkások engedjenek és szombaton reggelre álljanak munkába. Ez nem történt meg s ma a gyár ezerkötyszáz munkását kizárták. — A gyárvezetőség képviselőjében egy tisztviselő megjelent ma délelőtt a rendőrkapitányságon, ahol az iparhatósági biztosnak bejelentette hivatalosan, hogy miután a szegecselő és furó munkások a munkát beszüntették és így a többi osztályokat munkával ellátni nem tudják, kénytelenek az üzemet beszüntetni és máról kezdődő hatálylyal az összes fémmunkásoknak felmondtak. — A munkások tudomásul vették a gyár igazgatóság elhatározását, amelylyel szemben a legnagyobb nyugodtságot tanúsították. A bizáimi férfiak és a Vas- és Fémmunkások Országos Szövetségének kiküldötte: *Malasits Géza* főtitkár, ma délután újabb tárgyalást kezdett az igazgatóság kérésére, a munkások azonban ragaszkodnak álláspontjukhoz. A kovácsmunkások — akikben a gyár leginkább bízott — ma külön értekezletet tartottak s *Malasits Géza* felszólalása után kinaondották egyértelmű határozatban, hogy követeléseikből semmit nem engednek. Így a vaggongyár üzeme bizonytalan ideig, amíg a gyárvezetőség a munkások kérését nem teljesíti mindenben, szünetelni fog.

Bányászok sztrájkja. Beuthenből jelentik: Ma reggel a felszőlleziai bányák munkásainak sztrájkhatározata következtében csak 1800 munkás szállt le a bányákba. — Saarbrückenből jelentik: a *Hostenbach* bánya 700 munkása közül 655 felmondta a társaságnak a szolgálatot. E felmondás most másodikban történik. A bányai igazgatóság közleménye kifejti, hogy e felmondást nem tartja jogszerűnek és azon munkások, akik a munkát abbahagyják, tartoznak majd eljárásuk következményeit viselni.

Az oláh virtus. Hóra és *Kloska* népe nem hagyja a régi virtust. Ahol többségben vannak: bicskával, fejszével szilaj legények a fratyák. — Déváról ilyen hallatlan oláh virtuskodás bünessét jelentik. A vérszemét kapott oláhok Erdélyben már nem férnek a bőrükben, egyszerűen és régi bevált szokásként kiirtani szeretnék a magyart már a őcsesemőgyermektől kezdve. Mostan is gyakréppel szemben voltak kigyvetlen vitézek. Algyógyon van egy földművesiskola. A kisközség lakossága nagyobb részben román. Az algyógyi oláhok és a földművesiskola magyar rövendékei között régebb idő óta állandó a perpatvar. Az oláhok többször inzultálták a magyar fiukat. Néhány nappal ezelőtt is ezekkel a szavakkal támadtak rájuk:

Bűdös magyarok takarodjatok ki Erdélyből! . . . Azután botokkal és késekkel fenyegettek őket. A fenyegetésre a magyarok is felszerelték magukat, úgy hogy most már csak áról volt szó, mikor csapnak össze. Tegnap este félkilenc órakor megtörtént az összeütközés. Három magyar 15 és 16 éves iskolásfiu, *Szekerés István*, *Andrási Gyula* és *Gunyi Mihály* sétált a község főutczáján. — Alig tettek néhány lépést, elibük ugrott *Sztojka Angyel* oláh legény hat társával, botokkal és fejszékkel ütni kezdték a fiukat, akik a tulerővel szemben nem igen tudtak védekezni. Az oláhok *Szekerés balkezét levágták a fejszével, jobb kezét pedig súlyosan megsebesítették*. Amikor a fiu véresen bukott a földre, az arcának esték és késsel felhasították a bőrt. — Lenyuzzuk a bőrt rólatok! — kiáltották. Ezt meg is tették. *Andrásinak* a balkezejáról, *Gunyinak* pedig a koponyájáról húrták le a bőrt. *Sztojka Angyel* és hat társát beszállították tegnap a dévai ügyészség fogházába. — És még ezek a banditák merik gyalázni, rágalmazni hőlállással a magyarokat.

Letartóztatott bankbizományosok. Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy *Muskát Márkus* és *Klein Dávid* bankbizományi cég az Eötvös-utca 4. szám alatt, esőbe ment. A passzívák 50.000 koronát tettek ki, míg semmi aktívát nem tudtak felmutatni. A hitelezők ezekután a törvényszékhez fordultak és feljelentést tettek a két bizományos ellen hamis bukás miatt. A vizsgálatok egész máig tartottak és a vizsgálóbíró elfogató parancsa alapján a rendőrség ma mindkettőjüket letartóztatta.

— A suffragettek kijózanodása. A sok féktelenség, az őrzőgöcsök veszedelmes kitörései után a suffragettek egy része kezd kijózanodni. Bizonyosága ennek a kijózanodásnak az az érdekes női népgyűlés, melyet tegnap este tartottak meg a londoni Harrington-Hallban. Londoni jelentés szerint azok a suffragettek jöttek össze, akik elpártoltak a harcoss seregtől, bár nem lettek hűtlenek a női előjogok küzdelmeihez. A gyűlésen az alsóház több tagja is megjelent. *Szenvedélyes szónoklatokban álltél el az elpártolt suffragettek a rombolást, amely annyira elvakult, hogy az emberek életére tör.* Azt mondták a gyűlésezők, hogyha Mrs. Pankhurst követői nem tartanak mértéket, akkor a suffragettek serege nagyon meg fog csappanni.

— A fiumei kikötőben minden csendes. A fiumei kikötőben a munka még mindig szünetel. A raktárakban mindazonáltal az Ungaro-Kroata társaság ki nem zárt emberei dolgoznak. A Patraszból visszakerült Villám nevű gőzösön az Ungaro-Kroata emberei végzik az 1000 zsák karparakomány kirakását, az olasz Barleta gőzös rakományát pedig napszámosok hordják a partra. A kikötőben időző görög hajók pedig legénysegüggel dolgoznak. A kizárt kikötőmunkások zászló alatt föl akartak vonulni a kikötőbe, ahol a munkát meg akarták akadályozni. A rendőrség nagy készenléttel kivonult, de a tüntetők, kik meszt vették a nagy készülődésnek, nem mentek a kikötőbe. Fiumei jelentés szerint a pályaudvar tele van továbbításra szánt árukkal. A budapesti fiumei vonal minden állomásán tétlenül vesztegelenek az árukkal megrakott vagonok, mert a fiumei állomás visszatartotta a kocsikat, miután Fiumében nincs már hely. Az osztrák hajók, mert árut nem tudnak felvenni, üresen távoznak Fiuméből, a többi idegen hajók is elhagyják a mai napon a magyar kikötőt. Ujabb fiumei jelentés szerint a budapesti vas- és fémmunkások egyesülete közvetlen érintkezésbe lépett a fiumei vas- és fémmunkásokkal arra nézve, miképpen lehetne sztrájk esetére egyöntetű eljárást biztosítani. — Fiuméből jelentik: A Lega dei Lavoratori címzett munkaadók egyesülete ma délután ülést tartott Steinaecker Artur elnöklésével. Az ülésen megvitatták a helyzetet, melyben tegnap óta nem változott semmi. Az egyesület ezert kimondotta, hogy újabb intézkedésekre, vagy pedig a kikötőmunkásokra vonatkozó zárlat visszavonására szükség nem áll fenn; a kizárás tehát változatlanul tart.

— Megtámadott autós-utások. Marosvásárhelyről jelentik: Bustya Lajos nagyvállalkozót, a város egyik leggazdagabb polgárát, midőn automobilon ment, Jedd közegben ismeretlen tettesek fejszékekkel megtámadták. A soffőr látva, hogy életveszélyben van, hirtelen a tömeg előtt elrohogott. Bustya neje és leánya, kik az automobilon voltak, az izgalmak következtében betegen fekszenek. A csendőrség a támadókat nyomozza.

— Sikasztó igazgatók. A rendőrség napok óta vizsgálatot folytat két szövetkezeti igazgató ellen, akiknek ügyeirel egyre-másra érkeznek a leleplező följelentések. A két gyanúsított Német Márk és Szabó Mátyás, a Társas háziépítő és telekértékesítő szövetkezet igazgatói. A panasz ellenük az, hogy a Dery-utca 8. szám alatt épített társasház résztulajdonosai által befizetett 60—70 ezer koronát saját céljaikra használták fel s nem tudták róla számot adni. Ezt a nagy összeget a résztulajdonosok a Pesti Hazai Takarékpénztárba fizetelték be s onnan vette ki a két igazgató, de hogy mire fordították, azt annál kevésbé tudták igazolni, mert még üzleti könyveket sem vezettek. Ma mindkét igazgatót előállították a főkapitányságra, ma délután pedig házkutatást tartottak a szövetkezetnek Anker-köz 2. szám alatt levő irodájában. Egyébként még más panaszok is érkeztek ellentük. A társasházakba ugyanis mindenüvé óvadékos házmestereket fogadtak fel s ezeknek is elikkasztották az óvadékaikat.

— A világhítrány hőse megőrült. Newyorkból egy nagyot akaró ember szomorú letörését jelentik: A világraszóló skandalumnak szomorú befejezésül Cook, az északi sark hírhedt botrányhőse, elmebajos lett. Egy panamai elmeorvosintézetbe vitték Cookot, aki, úgy hiszik, az ellene intézett támadások betege. Hát azokba bele is lehet bonyolulni.

— Titokzatos eltűnés. Ma éjszaka megjelent a főkapitányságon Weil S. Henrik bórkereskedő és elmondotta, hogy 12 esztendő leánya, Adrienne déli 12 óra óta eltűnt. Arra gyanakszanak, hogy a leányt csalódlánya: Cseh Róza tüntette el. A rendőrség a titokzatos ügyben erőlyes nyomozást indított.

— Volt debreczeni orvos, mint amerikai feltaláló. A debreczeni orvosi karnak mintegy tizesztendővel ezelőtt még egyik legtekintélyesebb, legnépszerűbb és kiválóan tehetséges tagja volt dr. Szentpály Béni orvos. Mint városi tisztviselő orvos is szerepet játszott Debreczenben dr. Szentpály, egy régi, ugocsa megyei bírtokos-családnak a sarja. Igen gazdagon nősült. Alföldi nagybirtokos főrendnek a lányát vette nőül. Szép és boldog családi életet éltek, gyermekekkel is megáldottan, de a jólelkű és nagyon jóhírszemű tudós orvost sokan becsapták. Különféle vállalkozásokba is belevitték, úgy, hogy vagyoniilag tönkrement és vagyoniának roncsaival, családjával elhagyta Debreczent a „kis“ Szentpály. Amerikában, a tengerentúl kereste boldogulását, mint előtte s utána is annyi sok mások. Most érdekes hír érkezett Amerikából a volt jeles debreczeni orvos, Szentpály felől. A praktikus amerikai életben feltalálónak csapott fel. Csikágó jelentés szerint dusan jövedelmező szabadalmat kapott a magyar orvos egy igen csel-szerű — üvegdugóra . . . A „kis“ Szentpály orvos számos ismerősei bizonyára örömmel olvassák felőle ezt az érdekes híradást.

— Méreg az ajándékborban. A debreczeni rendőrség titokzatos és feltűnő bűnygyben nyomoz. Mayer Emilné, egy dusgazdag debreczeni urhölgy, aki egy abbáziai sanatóriumban tartózkodik, a napokban csomagot kapott, melynek feladójaként egy jó ismerőse, Szabó Lajos szőlőbirtokos volt megnevezve. *Néhány üveg bor volt a csomagban és az egyik üvegből az urhölgy meginvitálta az éppen jelenlévő orvost. Az orvos alig kóstolta meg a bort, rémülten dobta el a poharat.*

— Ebben szublimát van! — mondotta. Análizálta a bort és kiderült, hogy nyolcz-tíz szublimát-pasztilla volt feloldva az italban, amelyből egyetlen korty is halált okozhat. Az ügy bíróság elé került és most a debreczeni rendőrség a titokzatos küldőt keresi, mert megállapították, hogy a csomagot nem Szabó Lajos földbirtokos küldte az ur-asszonynak, hanem az ő nevével visszaélt valaki.

— Oberdank büntérsá. Bolognában egy nevezetes bünesetnek elaggott czinkosát temették el. A bolognai diákok nagy tüntetést rendeztek *Sabbadini*-nek, az ottani prefektura szolgájának temetése alkalmával. Sabbadinit annak idején tizenhárom évi fegyházra ítélték, mint Oberdank anarchista diák büntérsát, aki *Ferencz József király ellen összeesküvést szőtt és akit ezért halálra ítélték.* A temetés alkalmával a diákok *Ausztria ellen tüntettek. A tüntetésbe a katonák is beleavakoztak.* A diákok a város központjában barrikádortak el magukat a katonák támadása elől. Mindkét részen többen megsebesültek. *Huszonnyolc diákos leártóztattak.* Giuseppe Sabbadini volt az, aki 1882-ben Oberdankkal együtt Triestbe akart utazni, hogy az augusztus 17-én odaérkező *Ferencz József király ellen bombamerénylővel kövesse el.* Viseo községben azonban elfogták őket és az innsbrucki törvényszék mindkettőjüket *halálra ítélté.* Oberdankot ki is végezték, Sabbadini büntetését azonban a király *élelfogytiglan tartó fegyházra változtatta át.* Tizennégy évi raboskodás után *kegyelmet kapott és szülővárosában, Bolognába ment, ahol most életét bevégezte.*

— Házasság. Basch József, a Schlick-Nicholson gépgyár r.-t. hivatalnok, vasárnap, fölvő 16 20-án vezeti oltárhoz Grünwald Erzsikét, Grünwald Pál és neje, Fényő Malvin leányát.

Fényes főúri esküvő folyt le ma délelőtt az erzsébetvárosi plébánia-templomban. Eörményesi és karánsebesi *Fiáth Miklós báró fia, Miklós,* ma vezette oltárhoz eörményesi és karánsebesi *Fiáth Pál báró es. és kir. kamarás, v. b. t. t. és neje, pribérdi, vuchini és dunaszekesi Jankovich-Bésán Illda csillagkeresztes hölgy leányát, Ilona bárónét.* Feltizenkét órakerült be a templomba a nászmenet gróf *Esterházy Béla* nász-nagy vezetésével, követe a nyoszolyóleányoktól és a vőfélyektől. Az esketést *Dodék Jenő* házi lelkész végezte. A tanúk a menyasszony részéről *Jankovich-Bésán Gyula és báró Fiáth Elemér,* a vőlegény részéről gróf *Senssey László és báró Semsey Béla* voltak.

Kálmán Inrénck, a népszerű zeneszerzőnek egyik testvérét, *Koppstein Rózsikát* eljegyezte *Braun József,* másik nővérét, *Milit* pedig dr. *Nagel Pál.*

Dr. *Viszy László* pécsi főispán fia, dr. *Viszy Imre* ügyvéd, ma kötött házasságot *Páncsél Ottó* pécsi kir. főerdőtartósnak leányával *Edittel.*

Dr. *Rákos József* fővárosi ügyvéd eljegyezte *Wallfisch Jolánkát* Obecseről. (Minden külön értesítés helyett.)

Fuchs Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke *Frantl Irén* névelővel máj 22-én déli 12 órakor a VI. ker. anyakönyvi hivatalnál házasságot köt.

— Izadora Duncan gyermekeinek katasztrófája. Párisból jelentik: Borzalmas gépkocsi-szerencsétlenség történt ma, melynek három szárnyú halált áldozata közül kettő *Izadora Duncannak,* a világhírre szert tett meztelen táncosnőnek a gyermekei. Az eset részletei a következők: *Izadora Duncan* két gyermeke a nevelőnőjével automobilon kico-csizott. A Szajna hidja előtt azonban a gépkocsi megszűnt működni. A kocsi vezető leugrott a bakról, hogy megállapítsa a bajt és kijavítsa. De abban a pillanatban, amikor lehajolt a kerekekhez, a *gépkocsi vezető nélkül elindult s örült iramban robogott tovább, egyenesen a Szajnához, majd pedig magas ívben belezuhant a vízbe és eltűnt a hullámokban.* A Szajna ezen a helyen tíz méter mély és a gyorsan előhívott mentőknek, meg a tüzoltóknak két egész óra hosszáig tartó munkájába került, amire a kocsi és a benne levőket kiemelheték a vízből. *A benne volt két gyermek és a nevelőnő már halott volt.* A szerencsétlenség elképzelhetetlen izgalmat keltett. A közönség szinte őrzöngve futkosott fel és alá a partokon, sokan elájultak. A kocsi áldozatok anyja állítólag művészi köruton van.

— A Schröder mentőexpedízióról. Krisztiániból jelentik: A Tydens Tegn jelenti a Spitzbergákról, hogy tegnap két férfi érkezett. Öt iramszarvással az Advent-öbölből, akik a *Schröder* segélyexpedízió tagjai. Az Advent-zbzlben most nyugodt az időjárás. A Herta a vihar és a jégzajlás következtében visszatért az öbölbe.

— Elfogott betörők. A rendőrség ma éjszaka kitűnő fogást csinált és együttal egy betörést meg is akadályozott. *Lutzenberger József* kisszemlaltu ember került a kezére, büntérsát, *Kabosa-Krausz Imrét* pedig keresi a rendőrség. *Lutzenbergernek* egész eredeti betörő-módszere van. Lakást bérelt, kloroformmal elaltatta a főbérőt, aztán kifosztotta a lakást. — A másik *Kabosa-Krausz Imre* szintén többször volt büntetve és legutolsó tette az volt — amiről annak idején bőven megemlékeztünk — hogy egri orvosnak adta ki magát s *Tóth Karolin* rendőri felügyelőt alatt álló leánnyal megszökött. Egerből Fiuméba, egy szállóban kloroformmal elaltatta a leányt és kirabolta. Hamarosan kézrekerítették, azonban elmebajosnak sikerült tetetnie magát és így Egerbe küldték, elmeorvosintézetbe. Ebben az időben *Lutzenberger Józsefet* is kézrekerítette a rendőrség. *Lutzenberger* is elmebajosnak tetette magát és őt is az egri elmeorvosintézetbe küldték. *Lutzenberger* és *Kabosa-Krausz Imre* az elmeorvosintézetben az egyik ápolótól, akinek a nevét nem árulták el, ráspolyt kaptak és április 17-én a vesrácot kettévágva, mind a ketten megszöktek. Kutattak utánuk, de semmi eredményt se tudtak felmutatni. Ezután történt, hogy *Miskoiczon* két bekormozott arcu ember betörést követett el. A betörők *Lutzenberger* és *Krausz* voltak. *Miskoiczon* jegy nélkül felültek a vonatra és *Kabosa* Vámosgyörkön már leszállt. *Lutzenberger* pedig oly ügyesen bujkált a kalauz háta, hogy Budapestre eljutott. Tegnap este a detektívek benementek a Nagymező-utcai Gentry-kávéházba. Megpillantották az egyik asztalnál *Lutzenberger Józsefet,* aki zsebkezdőt vett elő és arca elé tartotta. Amikor elfogták, szomorúan csak ennyit mondott:

— Csak még egy napot engedtek volna, — mondta a betörő, holnap már Berlin felé robogtam volna.

A rendőrségen elmondotta a betörő, hogy éppen ma éjszaka akart egy nagyobb szabású betörést végrehajtani. Találtak is nála nagyon sok betörő szerszámot, de hogy hol akart betörni és hogy voltak-e társai, nem árulta el, hosszas vallatás után sem.

— Urnasir-leletek. Berlinből táviratozzák: A Scharnitzel-tó környékén urnasirokat találtak. Az urnák különböző nagyságúak és alakúak. Az urnákban hamvak maradványait, mellettük különböző korszakot, gyűrűket, szegeket és ékszereket találtak.

— Főtárgyalásról a halálba. Makón az izgalmas pereskedésnek esett áldozatul egy ember. *Cselovszky Pál* ambrózfalvi földbirtokosnak *kellemtelen végü pere* volt a makói járásbírószágon. *Cselovszky* a tárgyalás után a vasutra ment, hogy hazautazzék. Alig lépett azonban a vonatra, hirtelen rosszul lett és néhány percz múlva meghalt. *Szivszélhűdés* ölte meg.

— Elfogott toborzó. Triestből jelentik: Tegnap letartóztattak egy lakatost, aki fiatalembereket toborzott az idegenlégió részére. Egy másik toborzót már előzőleg letartóztattak.

— **Megakadályozott családirtás.** Kiss Kálmán gyári munkafelügyelő 29 éves felesége, *Meskö* Erzsébet nagyfokú idegben szenved. Kétségbeesésében rettenetes tervre határozta el magát: *meg akarta ölni két kis gyermekét és aztán öngyilkosságot akart elkövetni.* Kiss Kálmánéknak két gyermekük van, a 10 éves Erzsike és a hat éves Kálmán. Tegnap délután két levelet diktált leánykájának, az egyiket *Kubinyi Pál* ügyelmei tanárnak, orvosának, a másikat pedig a mentőknek írta. Ez így szól:

— *Átkozott legyen az a kéz, amely rajtuk segít!*

Aztán kirántotta a dívány párnája alól az oda elkészített revolvert és a kis leányra lökött. A golyó célzott tévesztett és a szekrénybe furdódott. A gyerekek rémülten sikoltozva rohantak ki az udvarra. Ezalatt Kiss Kálmán még egyszer elcsúszott a revolverrel, a golyó a szoba mennyezetébe furdódott. A szomszédok berohantak, kicsavarták az asszony kezéből a revolvert és rendőrt hívtak, aki bekísérte az asszonyt a főkapitányságra. A rendőrorvos megvizsgálta Kiss Kálmánét és konstatació, hogy magasfokú idegben szenved, amely olykor a beszámíthatatlanságig fokozódik. Az asszonyt a rendőrségen átadták a férjének azaz, hogy valaki állandóan legyen mellette.

— **A vonatnál elfogott leánykereskedő.** A *Fiumei* pályaudvari kirendeltségnek ma feltűnt, hogy a Záhán felől jövő személyvonattal érkezett utasok között nagyon gyanúsán viselkedik egy középkorú nő, aki négy leány kíséretében szállt le a vonatból. A rendőrmester az egész társaságot bevitte az őrszobába, ahol kiderült, hogy a gyanús asszony *Toncsics Ottilia* károlyvárosi korosmármósné, aki a leányokat azért hozta Fiuméba, hogy az amerikai hajóra kalauzolják őket. Valószínűnek tartják, hogy a leányokat jöppénzért adta akarta eladni.

— **Elítélt borhamisítók.** A múlt év végén a III. kerületi kapitányság a borvizsgáló bizottsággal együtt több óbudai vendéglőben és bormérésben vizsgálatot tartott. A bizottság *Hlatki Sándor* fő-tér 2. szám alatti vendéglősnél, *Brenner Ferenc* Pacsirtamező-utca 12. szám alatti lévő bormérésében és *Fischer Mór* Vörösvári-ut 1. és Pacsirtamező-utca 22. számú üzletében vízzel hamisított borokat talált. A vegyvizsgálat a hamisítást megállapította. A vendéglősöket a III. kerületi kapitányság hamis bor forgalomba hozatala miatt felelősségre vonta. *Hlatki Sándor* és *Brenner Ferenc*et tizenöt napi elzárásra és 500 korona pénzbüntetésre, *Fischer Mór* pedig harmincz napi elzárásra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Royal-Orfeum.** Budapest eddig még sohasem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg a Royal-Orfeum pazar áprilisi műsora iránt, amelynek középpontjában a *Piccolo Company*, 18 lilliputi művész egyszerű cirkuszi és variété-produkciói állanak. A többi világhírű attrakció is, mint *Mr. Jarrow*, a ciztomos ember, *Lucie König*, *Paris trio*, *Blanchi de Pannne* élő reliefjei, *6 Comedy Piccaninnie*, *Dottie King*, *The Records* estéről-estére zajos sikert aratnak. Ma, vasárnap, április 20-án, délután fél 4 órakor méréséket helyáru családi előadás lesz, amelyen úgy a törpék, mint az összes attrakciók fellépnek.

— **Pályázati felhívás.** A Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatósága pályázatot hirdet az üségi vasúti állomás közelében létesítendő központi szénkikészítő telep felépítményi munkái előállítására. A terv és költségszámítás Budapest az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál (V. Rudolf-rakpart 3. szám, IV. emelet), a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az ajánlatok lepecsételve az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságánál (V. Rudolf-rakpart 3. szám) 1913. évi április hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be, a lepecsételt borítékra vezetett ezen felirással: „Ajánlat az üségi vasúti állomás közelében létesítendő központi szénkikészítő telep felépítményi munkáira”. Ajánlat csak a kiírási művelethez tartozó költségszámításban felsorolt összes munkákra tehető. Az ajánlat benyújtása napján bántópenz, mely az ajánlati összeg öt százalékával van megszabva, az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság forgalmi igazgatósága budapesti főpénztáránál (V. Rudolf-rakpart 3.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas magyar értékpapírokban teendő le.

— **A dinamitos betörő.** A mai lapunkban már részletesen beszámoltunk arról a dinamitos betörőről, amelyet négy csavargó akart elkövetni a Margit-körút 3-dik szám alatt lévő ékszerüzlet ellen. Az egyik: *Bokros Lajos*, már tegnap a rendőrség kezébe került. Ma társait is elfogták. *Hlavati László* 19 éves, *Berki Sándor* 15 éves lakatosnanczok és *Kenyeres Kálmán* 17 éves szobafestőnanczok a rendőrség letartóztatta.

— **Leitatott aggastyán.** Az éjszaka *Spitzer Jenő* könyvelőnek feltűnt, hogy egy munkás egy aggastyánt hurezol pálínkásból-pálínkásbólba és itatja. Az aggastyán már annyira részeg volt, hogy alig állott a lábán. *Spitzer* az Aréna-uton szóló egy rendőrnek, a rendőr segítségével az aggastyánt a Tigris-szállodába vitték, szobát béreltek, lefektették, a társát pedig bevitték a főkapitányságra. Itt megállapították, hogy az illető *Brüchler Ottó* 42 éves gipszszobrász. Megmotozták és több tolvajkulcsot találtak nála. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Halálra gázolt vasúti tiszt.** Marosvásárhelyről jelentik: Szinyérváraljáról a marosvásárhelyi rendőrség táviratot kapott, amelyben tudatják, hogy *Csáth Ákos* marosvásárhelyi származású erzsébetvárosi vasúti tisztet ott a gyorsvonat halálra gázolta. Nem tudni, hogy *Csáth* hogyan került Szinyérváraljára.

— **Uj darab a Folies Capriceban.** Csütörtökön óriási siker mellett adták először *Hirschfeld Lajosnak* „*Kindermann*” című eredeti német egyfelvonásosát. A humoros szituációkban gazdag darabban *Rott Sándor*, Európa elismerten legjobb kómikusa hallatlanul nevetett dolgokat produkál. Ugyanő rendezte a darabot is sok invenzcióval. A többi tagok, névszerint: *R. Türk Berta*, *Kmochné*, *Fels*, *Kubinyi*, továbbá *Trebitsch*, *Springer*, *Werner*, *Gerő*, *Novák* kitünően állják meg helyeiket. Az újdonság előreláthatólag igen sok telt házat fog vonzani. *Türk Berta*, *Trebitsch*, *Springer*, *Gerő*, *Szöke Szakáll* és *Gábor Ernő* szóló-számai igen kiválóak. Remekül hat az emeleti Casino de Parisban mulatni, melynek a havi táncszámai a legjobbak ezen a téren.

— **Rendőri hírek.** A szerelő. Ma reggel a Hunyadi-téren *Szabó Garbai* Gyula harminczéves kocsis a vele közös háztartásban élő *Pallai* Zsófiával összeveszett, kést rántott elő és mellbeszurta. A leányt súlyos sebével a Rökus-kórházba vitték. — *Szerencsétlenség egy téglagyárban.* Ma reggel a Gyömrői-ut 78. szám alatti levő Radiator-téglagyárban egy téglával télt kocsit ledől *Anka János* negyvenkét éves napszámóra, aki súlyos sérüléseket szenvedett. — *Villamos elgázolás.* A városi villamos vasút 338-as számú kocsija ma este a Mester-utczában elgázolta *Szabó István* könyvkötőt. A kerekek alatt meghalt a szerencsétlen ember.

— **Halálozás.** *Hübner Károly* magánzó április 18-án, életének 94-ik évében, Budapesten meghalt. *Szentgyörgyi Vitézes Miklós* 43-as honvédhadnagy életének 89-ik évében Felsőmezezen elhunyt.

Zipser Károly lovag gyalogsági tábornok, a katonai főörvényszék elnöke, ma meghalt.

Brüsszelből jelentik: *Janson Pál* liberális képviselő múlt éjszaka meghalt. *Janson* egyike volt Belgium legismertebb védőügyvédeknek és a liberális pártban mint radikális irányú vezérember nagy szerepet játszott. Szegedről jelentik: *Dr. Gonda József* hódmezővásárhelyi tanácsos, író, akinek halálhírét a budapesti lapok nemrégiben hozták, ma egy budapesti szanatóriumban 36 éves korában meghalt. Holttestét Hódmezővásárhelyre szállítják és ott temetik el.

Gelb Márkuszt, dr. *Gonda Henrik*nek, a Magyar Tudósító szerkesztőjének edesatyját, tegnap délután temették el általános részvét mellett. Az ugarai gyászhatvan a színi főrabbi bucsuztatta a megboldogultat, ki éveken át volt a hitközség elnöke. A holttestet Ungváron át Nagybereznára szállították, ahol a koporsót a templomban helyezték el. Itt a bereznai főrabbi mondott gyászbeszédet, méltatva az elhunytak nemes szívét és közismert jótékonyágát. A templomból az egész környék mély részvétele mellett kísérték utolsó útjára az elhunytat a nagybereznai temetőbe. A családnak nemcsak a vármegyéből, de a fővárosból és Bécsből is sokan kondoleáltak. *Kossuth Ferenc*, *Szterényi József*, *Polonyi Géza* és számos képviselő táviratilag fejezték ki részvétüket.

Guttman Ádám nagykereskedő, a *Ferenc József*-rend lovagja, szombaton este, hosszas betegség után, meghalt hatvanöt éves korában Budapesten. Özvegy *Diósy Jánosné*, *Bisolt* Franciska elhunyt Budapesten.

x **Évekig tartó fájdalmak egyetlen éjszakán elmúltak.** Egy csudálatos szer eredményei. *Glaser* ur a következőkről tudósít bennünket: Ha bárki állította volna, soha el nem hittem volna, hogy évekig tartó fájdalmak oly gyorsan megszűnnek. Már évek óta szenvedtem súlyos ischiában és rheumában, úgy, hogy fájdalmaim szünet nélkül kínoztak, szinte már elviselhetetlenül. Egy csudás szer hatására azonban fájdalmaimat mintha kettévágták volna, amit is örömmel adok tudtára mindenkinek. Ez a csodás szer neve: *Kephaldol* s minden gyógyszerárban kapható. Két tablettát s azután óránként egy tablettát bevételre azonnal megszűnnek a fájdalmak. Házi orvosom mondta, hogy a *Kephaldol* egyformán kímélő hatása ischiásnál,

izom- és izületcsuznál, ideg- és fejfájásnál. Láttam azonban kívül egy igen súlyos influenzát, amit kevesebb, mint 24 óra alatt teljesen megszüntetett. Amennyire tudom, ez a egyszerű szer Európa minden nagyobb kórházában alkalmazást nyerend kitünő tulajdonságainál fogva, amennyiben gyorsan és biztosan hat s emellett teljesen ártalmatlan.

x **Gummikülönlegességekben az elite világ** „*Olla*”-t használ, mely bizonyíthatólag a legmegbízhatóbb a létezők között. — *Lásd* állandó hirdetésünket.

x **Előkelő orvosok** kinyilatkoztatása szerint a tisztán természetes *Mattoni-féle* *Giesshübler* savanyúvíz vese- és hólyagbántalmaknál, valamint a lélegző- és emésztőszervek valamennyi hurutos esetében kiváló gyógyhatással bír.

x **Fodor-féle vivóterem** a *Koronaherceg*-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** *Martinelli* ma másodszor lépett fel az Operaház színpadán s ezuttal *Rhadamest* énekelte *Aida*-ban. Multkori véleményünkön mai fellépése sem változtatott, mert mai alakítása még erősebb bizonyítéka annak, hogy ez az egyébként rokonszenves hangú énekes még távolról sem fejlődött ki egészen. Jól megalapozott orgánuma idővel izmos és nagy kaliberű tenorra fejlődhetik s akkor majd könnyebben birkózik meg a maihoz hasonló szerepekkel. A „nagy tenor” kvalitásai *Martinelli*-ben ez idő szerint egyáltalában nincsenek meg s ezért vendégszereplésének sincs sok értelme. Nem elsőrangú énekes s így akár mint reklám-vendég, akár mint szerződöttései célból fellépettetett vendég nem számít. Az ő *Cavaradossiját* *Környei jóval* felülmúlta s *Rhadamest* is mögötte áll *Lunardi* alakításának. Még néhány estendeig arra is várnunk kell, amíg eléri a magyar ensemble nivóját. Maj *Rhadamest* távolról sem volt heroikus és hadvezérnek legfeljebb próbaidőre szerződötté né valamely duodec fejedelemség. A nagy számú közönség mindamellet sokat tapsolt a vendégnek. A czimszerepet *Medek Anna* énekelte, a váratlanul lemondott *Langaard* asszony helyett. Művészi alakításával ismét nagy sikert ért el. *Szamosi Elza* asszony mélyen átgondolt, gyönyörű hangú *Antnerisse* is külön kiemelendő. *Amonasróti Róza* énekelte *bravórosan*, hatalmas, érzékeny organumának egész melegével. Hogy milyen nagy lépésekben halad pályáján ez a művész, azt mai szereplésén kívül fényesen beigazolta legutóbbi *Rigó*-tájával. Rövid néhány év alatt, amióta az *Opera* kötelékébe tartozik, kiváló művész lett belőle, aki a hazai ensemblek igaz büszkesége. A zenekar élén *Kerner István* állt, aki a partitúrát tökéletes mesteri fölényvel, nagy precizitással és finomsággal juttatta érvényre. A nézőtér majdnem egészen megtelt. e. a.

(*) **Fanny's erste Stück.** Különös véletlen, hogy a *Berlini Kleines Theater* a Magyar Színházban eddig bemutatott három darabja közül már a második ugynevezett „helyi darabot” hozza. Az első estén bemutatott *Schnitzler* darab is inkább Bécsnek érdekes, mint nekünk s a ma bemutatott *Shaw*-komédia is inkább a londoni közönségnek való. A tulontul ismert *Bernard Shaw*-féle szatíra ez a „*Fanny első darabja*” is, de ezuttal némi személyeskedő izzel. *Shaw* már nagyon otthon van a színpadon, úgy akar tenni, mintha ő már páholyból nézné ezt az egész világot. Most azért írtet be bennünket a színházba, hogy végig nézzük, miképpen szarkálja oldalba a londoni színházi kritikuskokat, akikkel életében elég sokat veszekedett. Természetes, hogy ezt eléggé mulatságosan és szellemesen teszi, a maga ismert és éles fölényével. De a budapesti közönség még sem fogja egészen megérteni, miért kell neki a színházba menni azért, hogy a londoni *Shaw* a londoni színházi kritikuskoknak a színpadról adjon néhány oldalvágást. Londonban egészen másként hatott ez a darab. Ott helyi nagyságoknak a parodizálásról volt szó, jól sikerült maszokkal és aktuális vonatkozásokkal. Mire hozánk érkezett, mindennek le kellett kopnia a darabról és ami megmaradt, az egy *Shaw*-stilusban írt kis komédia, ismét egy éles angol társadalmi szatíra. A beállítás eléggé érdekes. Az előadott da-

rabot egy Fanny nevű kisasszony írja. Azután megjelennek az angol kritikusok és elmondják véleményüket a darabról, természetesen úgy, hogy Shawnak alkalma legyen elég bárgunak eltorzítani őket. A mi közönségünk részére az élvezet tisztán a dialogusok adták meg. Itt egymást hajszolják az ötletek. De azért mintha a Kleines Theater, amely egy kis izelit akart adni az ideai repertoárjából, egy kicsit rosszul válogatta volna össze a Budapestre hozott programját. Itt most nem Shawról van szó, hanem arról, hogy éppen ez a darabja véletlenül nem érdekel. A Magyar Színház nézőtere elég szépen megtelt és a közönség eleget tapsolt a szereplőknek. A hölgyek közül Irmgart Hanen, Eveline Landing, Ilka Grünig és Claire Klein, az urak közül Herzfeld, Sterler, Heinrich, Abel, Rhoden és Max Adalbert játszottak jól.

(—lassa.)

(*) A Magyar Színház a Budai Színkörben. Magyar Színház színpadán a Barnowsky Victor vezetése alatt álló berlini Kleines Theater színezi vendégszereplőknek. A Magyar Színház művészgárdája a német vendégszereplők tartama alatt a Budai Színkörben játszik, hogy üres estét így betöltse és hogy a budai közönségnek addig is néhány élvezetes estét szerezzen, míg Thália vándorparcjai Krecsányi igazgatóval élükön megérkeznek. Ma este Biró Lajos népszerű darabja, a „Sárga Liliom” került színre, amelynek előadása a szokatlan, — mondhatni — rideg keret daczára, igen jó volt. A színházat zsufozásig megtöltött közönség — mintha az időjárás hüvös lehellete hatotta volna át — nem fogadta a darabot azzal a meleg szeretettel, amelyet megérdemelt. A közönség javarésze postiekből telt ki; a budaiak — egy látszik — még korainak tartják a színházlátogatást ebben a mostoha, hüvös időben. A téli kabátok, sőt prêmes bundák és meleg belépők szinte mosolyra keltő látványt nyújtottak.

(*) Az új Nemzeti Színház. Április 24-én, csütörtökön jár le a szűkebb pályázat határideje a Nemzeti Színház épületére vonatkozólag. A tervrajzok elkészítésére megszabott rövid idő alatt lázas munka folyt az első pályázaton díjazott építőművészek irodájában. Medgyaszay István, Bálint és Jámor, Pogány és Tóry s Lajta Béla, a szűkebb pályázatra felhívott mindegyik építőművész dolgozik az újabb tervekben s az első pályázat tanulságai, a bírálók megjegyzései és a kiadott utasítások alapján igazítanak eredeti tervükön. Április 24-én tehát újabb határhöz jut az új Nemzeti Színház ügye. Annál aggasztóbb, hogy a döntést egy ember, a miniszter tartotta fenn magának. A tanulmányterv-pályázat körül egy s más meglepetés várható. Hír szerint nem mind a négy főszólított művész vesz részt a pályázaton. Ami a vélemény alapján való miniszteri döntést illeti, megeshetik, hogy a miniszter, függetlenül az új tervpályázat eredményétől, teljesen új alapon fogja intézi az új Nemzeti Színház építésének ügyét. Mind valószínűbb a kombináció, hogy a teljesen új színház építésének tervétől elállanak és visszatérnek a régi Keglevich-féle tervhez, mely szerint nagy átalakítással átépítik és modernizálják a színházépületet ott, ahol most áll, vagyis ebben az esetben a bérház megmaradna és csak hátul nyílnék egy kis átjáza.

(*) Az Operaház tavaszi programja. Az Operaház a még előadandó újdonságok sorából elsőnek valószínűleg Szeghő Sándor „Báthory Erzsébet”-je kerül színre és ezzel együtt Debussy: „L'enfant prodigue”-ja is. Végül bemutatják ezen az estén Mozart: „Les petits riens” (Lelánczolt Ámor) című kis balettjét. Donizetti „L'elisire d'amore” című vígoperája, amelyet Tango készített elő, szintén május hónapban kerül bemutatásra és valószínűleg ennek a hónapnak második felében kerül előadásra Suppé: „Boccaccio”-ja is, Harsányi Zsolt fordításában. Lesz még május hónapban egy Puccini-ciklus is, amelynek során előadásra kerül „Manon Lescaut” kivételével, amely úszra marad, a híres olasz mestertnek állandóan műsorban szerepelt négy operája: „Bohémélet”, „Tosca”, „Pillangókisasszony” és „Nyugat leánya”. A ciklust Tango dirigálja és az említett dalművek részben új szereposztással kerülnek színre.

(*) Színházi botrány Bukarestben. A bukaresti Nemzeti Színházban a minap lett volna Drégely Gábor A szerencse fia című színdarabjának bemutatásának előadása. A darabot már tizenkét próbat tartottak s a színház nagy gonddal készült a bemutatásra. A bukaresti egyetemi hallgatók egy küldöttsége azonban tegnap megjelent Davila igazgatónál és tudomására adta neki, hogy ha a ma-

gyar színdarabot előadja, akkor a diákok tömegesen meg fogják jelenni a színházban és tüntetésekkel meg fogják akadályozni az előadást. Davila igazgató rendkívül fölháborodott a diákok fenyegetésén, de hogy a színházat a botránytól megkímélje, elhatározta, hogy A szerencse fia próbáit megszünteti és a darabot nem adja elő. A diákok azzal melegezték eljárásukat, hogy Drégely darabját külföldön mindenütt magánszínházokban adták, a bukaresti Nemzeti Színházban pedig a szabályzat értelmében csak olyan külföldi darabokat szabad előadni, amelyek külföldön is a Nemzeti Színházban kerültek színre. A válóság ezzel szemben az, hogy a bukaresti Nemzeti Színházban rendszeresen előadnak olyan színdarabot is, amelyeket másutt magánszínházokban kerültek színre. Egyébként Drégely darabja még is színre fog kerülni Bukarestben, még pedig valószínűen a Teatru Modernben.

(*) A haragvó Wagnerék. A regensburgi Walhallában május huszonkilencedikén nagy Wagner-ünnepség lesz: elhelyezik és leleplezik Wagner Rikárd mellszorát. Az ünnepségen az egész német zenei világ és a bajor régensherceg is képviselteti magát, de Wagner Rikárd családja távol marad az ünnepségtől. Se Kozima asszony, se Wagner Szigfríd nem megy el az ünnepségre, mert mindketten haragusznak Németországra a lex Parzifál elutasítása miatt.

(*) Bebiztosított basszus hang. Saljapin, a világhírű orosz basszista, aki tüneményes művészetével mindenütt diadalokat arat, most egy amerikai biztosító-társaságnál 800.000 rubelre biztosította hangját. Először az orosz biztosító-társaságoknak tett Saljapin ilyen biztosítási ajánlatot, de azok visszautasították, mert a kockázatot túlságosan nagytnak tartották. A szerződés szerint Saljapin a 800.000 rubelt nyomban teljes értékben kézhez kapja, ha a legközelebbi 20 év folyamán baleset, vagy betegség következtében elveszíti a hangját.

(*) Színházak hírei. Az Operaházban Martinnelli, az olasz vendég-tenorista a jövő hét folyamán kétszer lép föl. Kedden a „Nyugat leánya” férfi-főszerepét énekli. Csütörtökön pedig a „Tosca” Cavardossijában bueszük a budapesti közönségtől. Ugyancsak a jövő hét folyamán kezdi meg vendégszereplését az Operaházban Knote Henrik, az ismert kiváló német tenorista, aki pénteken a „Troubadour” Manricoját énekli, vasárnap, 27-én este „Aida”-ban Radamest és kedden, 29-én „Lohengrin”-t énekli. Szerdán a felújított „Rigoletto” van műsorban. Szombaton „Május királyneje” és „Prometheus” kerül előadásra. Vasárnap, 27-én, délután Offenbach népszerű operája, a „Hoffmann meséi” kerül színre.

A Nemzeti Színházban a jövő hét művészi eseménye három antik tragédiának az előadása lesz. Hétfőn Szofoklesz remekművét, az „Oedipus király”-t adják. Csütörtökön kerül színre Aischylos tragédiája, a „Heten Téba ellen”, amelyet még egyáltalában sehol sem hoztak színre. Utána Szofokles „Antagóniája” kerül színre. Az évad sikere E. Knoblauch „A faun” című fantasztikus vígjátéka holnap, vasárnap, kedden, pénteken és a rákövetkező hétfőn kerül színre. Szombaton lép föl először betegsége után Blaha Lujza, Pásztor Árpád „A lányom” című vígjátékának fő női szerepében. Szombaton Pásztor Árpád „Savitri” című hindu legendáját, vasárnap pedig Tömörkény István „Barlanglakók” ez. életképet adják előtte. Kedden harminczötödik előadását éri meg Herczeg Ferenc történeti színműve, a „Bizánc”.

A Népepera ma kiadott műsorának három Titta Ruffo-előadás ad érdekességet; kedden énekel először és pedig a „Faust”-ban Mészstót. Pénteken „Hamlet”, a jövő hétfőn pedig a „Rigoletto” kerül színre a czimszerepben a vendég baritonistával. A többi estéken az „Aranyos”-t játsszák.

A Vígsházban a jövő héten nem lesz premiera. A „Telefon”-a a holnapi vasárnapon kívül még hétfőn, szerdán, pénteken, valamint a következő vasárnap és hétfőn is adják. A „Mumus”-nak két este jut a jövő héten, a kedd és a szombat. Csütörtökön az „Elnökne” kerül színre. Holnap délután is az „Elnökne”-t adják. A jövő vasárnap délutáni előadásul a „Lakások”-at fogják megismételni.

A Magyar Színház társulata, amely ma, szombaton kezdi meg a budai színkörben vendégjátékát, az egész jövő héten tart ott előadásokat. Holnap, vasárnap este

Tessék jól vigyázni, hogy tényleg valódi Ferencz József-keserűvizet kapjon az üzletben, mert nagyon sok csekély értékű viz a csaldóság hasonló címkével van forgalomban, számítva arra, hogy ily módon meg fogják vásárolni a „Ferencz József”-keserűviz helyett, melyről köztudomásu, hogy a legkelleme sebb ízű, legenyhébb és legbiztosabb hatásu. Számtalan orvos a maga és a saját családjában felmerülő szükség esetén szintén a „Ferencz József”-keserűvizet használja. A „Ferencz József-keserűviz-források” igazgatósága Budapestben van.

és csütörtökön a „Farkas”-t adják. Hétfőn a „Frankfurtiak” kerül színre. Kedden az „Isteni szikra”, szerdán a „Miniszterelnök” fog színrekerülni. Pénteken a „Rablólovag”-ot adják, míg szombaton a „Szerencse fia” van műsorban. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárral előadják a „Kis lord”-ot, a jövő vasárnap délután pedig mérsékelt helyárral a „Sárga liliom” kerül színre.

A Magyar Színházban a Barnowsky Victor vezetése alatt álló Kleines Theater társulata az eredetileg nyolcz este tervezett vendégjátékát vasárnapig meghosszabbítja. Így tehát a Magyar Színház jövő hetének műsorát is teljesen a Kleines Theater előadásai töltik be. Holnap, vasárnap este Schmitzler a „Professor Bernhardi”-ja kerül színre, amelyet szerdán, pénteken és a jövő vasárnap este is megismételnek. Hétfőn, csütörtökön és jövő vasárnap délután Shaw Bernhardt rendkívül érdekes darabja, a „Fanny's erstes Stück” kerül színre. Kedden és szombaton három egyfelvonásost adnak és pedig: Ludwig Thomának „Erste Klasse” és „Lottchens Geburtstag” című darabjait és Mongre egyfelvonásost: „Der Arzt seiner Ehre”-t. Holnap, vasárnap délután megismétlik Andrejev Leonid-nek „Studentenliebe” című darabját.

A Király-színházban Kálmán Imre operettje, a „Czigányprímás”, e héten is minden este betölti a színház műsorát. Holnap, vasárnap délután mérsékelt helyárral a „Leányvásár”-t adják, jövő vasárnap délután pedig ugyancsak mérsékelt helyárral a „Évá”-t.

(*) Hangversenyek. A Fodor-zeneiskola kedden, április 22-ikén nyolczadfél órakor tartja első nyilvános hangversenyét a Royal-nagyteremben. Jegyek az iskola igazgatósági irodájában kaphatók.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Angol kulturintézmények. A Népművelési Társaság sorozatos előadásainak során ma este Fischer Mór Máv mérnök tartott előadást az angol kulturintézményekről. Ismertette mindenekelőtt az angol vasárnapi liga törekvéseit, amelyek odairányulnak, hogy az angol népek vasárnapi szórakozást nyújtsanak. Ugyanis sehohsem tartották meg annyira a vasárnapi munkaszünetet, mint éppen Angliában és negyven évig kellett kázenni ennek a vasárnapi ligának, míg a parlament végre megadta az engedélyt arra, hogy a muzeumok vasárnap is nyitva maradhassanak, a parkokban katonazenekarok játszanak és egyéb szórakoztatásokkal mulattatják a népet s olasz kirándulónokat ismitanak a környékre. Tetszéssel fogadott előadásának végén a nálunk megvalósított munkásjelölti intézményeket ismertette és felsorolta azokat az intézményeket, amelyek még megvalósításra várnak. Az előadást számos vetített képpel kísérte.

* A Szépművészeti Muzumból. A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályában a francia művészi könyvgyűjtemények rendezett kiállítás már csak holnap, vasárnap és hétfőn marad nyitva. A kiállítás bezárása után azonnal hozzáfognak a következő kiállítás rendezéséhez, amely az olasz renaissance első századát, a primitivétől az olasz renaissance legnagyobb grafikuskáig, Mare Antonióg fogja bemutatni és amely előreláthatólag a jövő hét végén nyílik meg. A jelzett két napon a francia kiállítás még díjtalanul megtekinthető.

* Alapítvány Lengyel Béla emlékére. Lengyel Bélának, a budapesti tudományegyetem nemrég elhunyt kiváló tanárának emlékeztére a Magyarországi Gyógyszerész Egyesület alapítványt létesít. Lengyel Béla harminczhét éven keresztül szolgált a magyar gyógyszerészképzés ügyét és több, mint háromezer magyar gyógyszerész köszönheti az elhunyt jeles professzornak az elméleti kémiában való tudását. Az alapítvány Lengyel Béla nevével fogja viselni és annak kamatait évről-évre kiváló képességű, szegénysorsu gyógyszerészhallgatók segélyezésére fogják fordítani. Az alapítványt a Magyarországi Gyógyszerészek Országos Egyesülete fogja kezelni. Az egyes gyógyszerész körök és egyesületek felhívást intéztek tagjaikhoz, hogy mindannyian járuljanak hozzá adományokkal az alapítvány létesítéséhez. A gyűjtés már eddig is szép eredménnyel járt és a magyar gyógyszerészek közül már eddig is sokan küldték el adományukat. A küldeményeket dr. Hódervary Hugó egyesületi pénztáros veszi át.

* Egy érdekes levél. A Nemzeti Múzeum Széchényi könyvtárának kézirat- és levéltára érdekes szerzeménnyel gyarapodott. A múzeum ugyanis egy berlini gyűjtőtől kétszázötven márkáért megvásárolta Amos Comenius. a híres cseh származásu pedagógusnak egy levélét. Comenius 1650-től 1654-ig az akkor külföldön is ismert sárospataki kollégiumban tanított. E levele Amsterdamban kelt 1667-ben latin nyelven irt bucsulevele magyar barátaihoz.

* Az ókori egyiptomiak neveléséről. A Magyar Pedagógiai Társaság ma délután öt órakor dr. Székely István elnöklésével a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében tartotta meg havi

felolvasó ülését, melynek egyetlen tárgya *Mahler* Edének rendkívül érdekes felolvasása volt. A felolvasó az ókori egyiptomiak neveléséről, tanítási intézményeiről és az akkori pedagógiai felfogásról tartott nagy tanulmányra valló előadást.

* **Hináros.** Herczeg Ferenc legújabb társadalmi regénye, a „Hináros“, amely az illusztris író egyik legjava alkotása, e héten fejeződik be az *Uj Időkben*, amely hétről-hétre folytatásokban közölte. A magyar családok kedvelt hetilapjának mai számában ott találjuk még Krudy Gyula „A vén színész“ című szép elbeszélését, Farkas Pál népszerű rovatát, melynek címe „Egy körorvos feljegyzései“, Adorján Andor cikket Drinápolyról, Somlay Károly novelláját, Tábori Kornél csevegését a déli korzóról, Rédey Tivadar és Jögrné, Draskóczy Ilma versét stb. A képek közül kiemeljük Nagy Vilmos művészi rajzát, képsorozatát az áprilisi időről, a korzóról, továbbá Mühlbeck Károly fejlődéseit, stb. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyedévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

* **Az „Ország-Világ.“** B. Sándor Erzsiről, az Operaház művésznőjéről és otthonáról közöl tizenegy szép képet a Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztette s immár harmincznegyedik évfolyamát járó Ország-Világ legújabb száma. Érdekes képek ezenfelül: „Viharverte német torpedó-naszád“, „Egy albán fejedelmjelölt“, „Az Egyesült Államok elnöke a miniszteri körében“, „A vasárnapi bévihar pusztításai“, „A montenegrói blokád“, „Az idei tavasz uralkodó divatja Párisban“, „Ifjusági ünnep“, „Sokác menyecske“, „Kivert bika“, „Francia területre tévedt német hadi léghajó“, „Kékruhás leány“, valamint a montenegrói és dalmáciai tájakat mutató hat kép. — A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket avagy költeményeket irtak. Bende János, Lety Jánosné, dr. Falk Zsigmond, Hargitai Tihamér, Kampis János, Kelen László, Lantos József, Lantay Gizi, Szentmiklóssy B. Julia, Thomée József, Váradi Antal, Vidor Marcell. Tartalmas, kitünően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7.), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félévre 8 K.

* **A „Vasárnapi Újság“** április 20-iki száma nagyon érdekes képeket közöl Európa ma legtöbbet emlegetett helyéről: arról az adriai tengerpartról, amelyet a nagyhatalmak blokád alá vettek. A többi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: az április 18-iki hóvihart, a fiumei vonat katasztrófáját, Drinápolyról, egy nevezetes pozsonyi házról, Rafael most felfedezett preugiai képeiről, König Gyula temetéséről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: a most elhunyt Koronghy Dénes utolsó novellája, Szabados Ede műfordítása, Kvassay Ede regénye Schöplín Aladár színházi cikke, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: a Deák-párt vendégkönyve, egy vagyont érő budapesti bélyeggyűjteményből, új hadi találmány s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Újság“ előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre, két korona 40 fillér.

* **A sasszemű fiu** a címe annak az érdekes kalandokkal teli ifjusági regénynek, amelyet Zöldi Márton írt a magyar gyermekifjuságnak. A kitünő regényt hétről-hétre folytatásokban közli Pósa Lajos eleven lapja, az *En Újságom*, amelyben ott találjuk Csalavári Csalavér, a furfangos rókokoma legújabb mulatságos eseteit, amint azokat Móra Ferenc jókedvűen elmeséli. Az április 20-iki számban Havas Mihály szép történeti elbeszélést írt a pomázi bíróról, Csabai László pedig tréfás történetet tud Málai néni köpenyegéről. Garádi Viktor az antilopról írt ösmertetterjesztő cikket. Iródeák az új Robinson visontagságait ösmerteti. Pósa Lajos és Kun Barna pedig verseket irtak. Az *En Újságom* minden előfizetője ajándékba kapja Cooper világhírű ifjusági regényét, „Az utolsó Mohikán“-t. A kitünő gyermekifjusági lap előfizetési ára félévre 5 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Tizezer korona egy aviatikusnak. Párisból írják: Az aviatika terén szenzációs újítás *Moreau* aviatikus stabilizátora, amely abszolút biztonságot kölcsönöz a levegőben a repülőgépeknek. *Moreau* találmányát nemrégiben a hadvezetőség is kipróbálta és valamennyi katonai aeroplanon alkalmazni fogja. A próba alkalmával *Moreau* egy had-

nagy kísérte el a gépen. A felszállás rendkívül szerkesztés időben történt és *Moreau* harminczöt percig tartotta magát a levegőben, anélkül, hogy csak egyetlen egyszer is hozzá kellett volna nyulnia az egyensúlyozó foggantyukhoz. *Moreau* számára most érdekes küldemény érkezett az aviatikai liga elnökéhez Elzászból. Egy ur, aki magát nem akarja megnevezni, tizezer frankot küldött avval a rendeltetéssel, hogy azt juttassák *Moreau*hoz. — Az illető, — mondja a kísérő levél — aki ismeretlen óhajttal maradni, így óhajttja *Moreau* urat segíteni hazafias munkájában, amelyet annyi önzetlenséggel és buzgalommal folytat, mert szilárd a reménye, hogy „*Moreau* készüléke nagyban hozzá fog járulni hadseregünk győzelméhez“. Nincs kétség benne, hogy a nagylelkű elzászi ismeretlen micsoda háborura célzott a levélben. *Moreau* mindenesetre hálával fogadta a váratlan adományt, amely a legjobb időben érkezett, mert kísérletei minden pénzét felemésztették.

© **Dancourt páris—berlini utjáról.** Dancourt, a páris—berlini repülés győztese, utjáról ezeket mondotta az újságíróknak:

— Régióta foglalkoztam már azzal a tervvel, hogy Párisból Berlinig repülök és ezzel az utammal pályázom a Pommery-serlegért. Borel-monoplánomra, amelybe 50 lóerős Gnome-motor van beépítve, egy tartányt szereltem, amely 140 liter esszenciát és 20 liter olajat fogad magába. Reggel 6 óra 30 perczkor indultam utnak Chateaufortból szép időben. Egy óra mulva Lüttichben voltam, ahol megreggeliztem. A benzin-készlet pótlása után 9 óra 30 perczkor folytattam utamat Köln irányába, ahová fél óra mulva értem. Közben heves szél támadt és a szélrohamok oly erősek voltak, hogy párszor majdnem kilóditottak az úléből. Egészen 2500 méterig kellett emelkednem, hogy nyugodtabb régiókra találjak. Délután egy órákor pillantottam meg a láthatáron Hannovert. Itt a repülő-mezőn földre ereszkedtem. Anyira elfáradtam a hosszas utban, hogy okvetlenül szűköségem volt kis pihenőre és megmasszíroztattam lábaimat, amelyek egészen elszibadtak. Négy órákor ismét a levegőbe emelkedtem és a vasuti sínket követtem. Meglehetősen ment a tájékozódás, mert nem ismertem a vidéket, de Berlinből élelem jött egy monoplán (Stiploek német aviatikus ült rajta), amely előttem járva mutatta az utat Johannisthalig. Eredetileg az volt a szándékom, hogy tovább is folytatom az utamat, de erről le kellett mondanom, mert a Pommery-díj feltételei szerint csak napnyugtáig lehet repülni.

© **Felrobbant repülőgép.** Turinből jelentik: *Slaworossow* orosz aviatikus ma este *Gallo* nevű utasával a Mirafiori repülőtéren aviatikai gyakorlatokat végzett. Egyszerre felrobbant a motorja, *Gallo* teljesen elégett, *Slaworossow*ot pedig *halálkölve* szállították be a kórházba.

FŐVÁROS.

© **A Gschwindt-féle telkeket eladták.** Az Ullői-ut és a József-körút sarkán elterülő Gschwindt-féle telkeket a Gschwindt-gyár részvénytársaság eladta a *Budapesti Építő Részvénytársaságnak*. A vevő társaság a 3000 négyzetöglő kiterjedésű telektömbért 1 millió 826.000 koronát fizet, ami körülbelül 600 korona négyzetöglőnyi egységárnak felel meg. Az új tulajdonos nagy ötemeletes bérpalotákat fog a telkeken felépíteni. Nyolcz ötemeletes és egy háromemeletes bérház építését tervezik.

© **Elektratechnikusok kongresszusa.** Az osztrák és magyar elektromos művek szövetsége júniusban tartja rendes kongresszusát. A technikus világot közelről érintő nagyszabású kongresszus az idén Budapesten lesz s a kapcsolatos kiállítással együtt június 1-től 4-ig tart. A kongresszust rendező helybizottság elnöke dr. *Berczy István* polgármester, társelnökök *Zipernovszky Károly*, *Fodor István* és *Buzáth János* dr. tanácsos. A végrehajtó-bizottság, amelyre az előkészítés és rendezés nehéz munkája hárul, már megkezdte működését. A bizottság elnöke: dr. *Ripka Ferenc*, a székesfővárosi gázművek vezérigazgatója, társelnök *Stark Lipót*, a városi elektromos művek vezetője. Osztrák részről *Sauer Hubert*, a Bécs városi elektromos művek igazgatója fáradozik a kongresszus sikerén.

© **A munkanélküliek segélye.** A munkanélküli levőknek szánt segélyért folyamodók összeírása most van folyamatban az előjáróságoknál. Jelentkezni legkésőbb vasárnap délután három-hat óra között lehet a munkanélküli lakásához legközelebbi előjáróságnál. Az azontul beérkező jelentkezéseket figyelembe nem veszik.

© **A Budai Tornaegylet kölcsöne egy városi ingatlanra.** A közgyűlés a Budapesti (Budai) Tornaegyletnek legutóbb megengedte, hogy a főváros által neki ajándékozott Attila-utcai torna-csarnokért a közoktatásügyi minisztérium kezelése alatt álló országos tanári nyugdíjalapból 150.000 korona jelzálogkölcsönt vehessen fel. Erre a kölcsönre a tornaegyletnek azért van szüksége, hogy a II. kerületi Christen-féle telken bérelt területen lévő sporttelepét megfelelő módon berendezhesse. A berendezkedés költségeihez, amelyek 320.000 koronára rúgnak, ez a 150.000 korona hiányzik. A belügyminiszter most értesítette a fővárost, hogy a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

© **A józsefvárosi bucsu.** Április 12-én volt a józsefvárosi bucsu. Ezen a napon azonban a bucsucikkkekkel kereskedő árusok nem tudtak kirakodni, mert az időjárás oly rossz volt, hogy lehetetlenné vált az utcán való megmaradás. Erre az árusok azzal a kérelemmel fordultak a tanácshoz, hogy április 20-án, holnap, újra kirakódhassanak. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Józsefvárosban a bucsucikkkeket április 20-án, vasárnap, ki lehessen rakni s azokat áruba lehessen bocsátani.

© **Zöldsgárusítás.** A földművelésügyi miniszter értesítette a fővárost, hogy a nagykállói földművesiskolából 270 métermázsza petrezselymet, 60 métermázsza sárgarépát és 1 métermázsza zellert, vagyis összesen 331 métermázsza zöldseget küldött a községi konyhakerti gazdaság címére. A kertgazdasági termékek árusítását a központi vásárcsarnok előtt, a vámpalota mögött a napokban fogják megkezdeni.

© **Az Artézi-fürdő.** Az állandó gyógyfürdő-bizottság ma délelőtt gróf *Festetics Géza* tanácsos elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök előterjesztésére a Széchenyi-gyógyfürdő, ezelőtt Artézi-fürdő építési végrehajtó bizottságába kiküldték *Alpár Ignác*, *Freund Vilmos*, dr. *Hegedűs János*, *Márkus József*, dr. *Neuschloss Kornél*, *Quittner Zsigmond*, *Szabó József*, dr. *Adler Zsigmond*, dr. *Reiner Ede* és *Wellisch Alfréd* bizottsági tagokat. A bizottság ezután tárgyalás alá vette a városgazdasági ügyosztálynak a Széchenyi-fürdő üzemvezetése, díjazásának megállapítása és a fürdőben a borralvaló-rendszer kiküszöbölése és a kötelező kiszolgálási díjrendszer bevezetésére vonatkozó háromrendbeli előterjesztését, melyet legutóbb részletesen ismertettük. A bizottság az előterjesztéseket változatlanul elfogadta.

© **A Zsigmond-téri hurokvágány.** A Budapesti közúti vaspálya társaság az óbudai forgalom javítása és a közeljövőben megnyíló Bécsi-uti forgalom akadálytalan és könnyű lebonyolítás érdekében a Zsigmond-téren hurokvágány létesítését határozta el. Erre vonatkozólag tervek is mutatott be, amelyeknek közigazgatási bejárását ma délelőtt tartották meg *Olgay Kálmán* miniszteri titkár vezetésével. A főváros képviselőiben a bejárásról *Rényi Dezső* tanácsos jelent meg, a vasút-társaság részéről *Sándor Pál* vezérigazgató és *Zlinszky főmérnök* jelentek meg. Azonkívül képviselve voltak az összes érdekelt hatóságok. A tervek *Köpesdy Elemér* kir. főmérnök ismertette. A bizottság a tervekhez hozzájárult, majd a helyszínére ment ki, és ott a tervek alapján megállapította a hurokvágány vonalvezetését.

© **Az antwerpeni nemzetközi lakásegészségügyi kongresszus.** Ez év augusztusában Antwerpenben tartják meg a IV. nemzetközi lakásegészségügyi kongresszust. Ez alkalomból a kongresszus központi vezetősége megkereste báró *Müller Kálmán* egyetemi tanárt, aki legutóbb Budapesten a nemzetközi orvosi kongresszust szervezte, hogy a lakásügyi kongresszus magyar bizottságát alakítsa meg. *Müller* felkérésére ezt a feladatot *Magyarovits Mián* dr., a főváros tisztiorvosa, vállalta magára és a magyar bizottság a legutóbbi napokban már alakuló ülést is tartott és azon végrehajtó bizottságot is küldött ki. A kongresszus előmunkálataiból a magyar bizottság serényen veszi ki a maga részét. A kongresszus maga augusztus 21-től szeptember 7-ig fog tartani, majd szeptember 8-án a résztvevők Hágába mennek, ahol ezen a napon veszi kezdetét a kislakások nemzetközi kongresszusa, amelynek állandó permanens nemzetközi bizottsága van. Ebben a bizottságban magyar részről már évek óta dr. *Berczy István* polgármester és *Wildner Ödön* tanácsos foglalnak helyet. A legutolsó lakásegészségügyi kongresszus 1911-ben Drezdában volt és itt határozták meg az idei kongresszus helyét.

KÖZIGAZGATÁS

A községi és körjegyzők választmányi ülése.

Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 19.

A régi Országház tanácskozótermének padzalai lassan kezdenek népesedni.

A karzatok üresek. A kép nem olyan, mint az elmúlt izgalmas parlamenti ülések előtt, amidőn a karzatokon szenecziót váró hölgyek ragyogó szemmel lesték, mikor, melyik pillanatban vágódik ki az ülés pointje.

Fent a néma, kopárfalak, de lent a teremben, amely kezd népesülni, lázas a levegő s az eljövendő események izgalma forpontra hevíti a lelkeket.

Mit mondjunk a gyületről? Szánalmas volt, mert az elnöklő Morvay János minden perczen elveszti maga alul a talajt és tehetetlenül vergődik.

Nincs egy precízzen feltett kérdése, nincs egy enuncziációja, amely fedné az előzményeket.

Egyik oldalon — stilszerűen a jobban — csoportosulnak az elnökség hívei, akik a jegyzői kar testületi szervezkedését egyesek anyagi előnyei érdekében kihasználni engedik, a másikon — a balon — ülnek az ellenzék vezérférfiai, akik az egyesületi élet pacifikációját, intenzív működését tették eszményi célzá és minden ténykedésük altruisztikus motívumokból ered.

Részletes tudósításunk a gyületről itt következik:

Néhány percczel tíz óra után megnyitja Morvay János első alelnök, — minthogy az elnök, Uszky Bálint Nizzában van, — a gyület.

Az első felszólaló Doboss Gábor, aki a választmányi ülés szükségességét, mint annak egyik összehívója indokolja. A jegyzői kar türelme — mondotta — már elérte a végső határt. Akik a legutóbbi kongresszus óta figyelemmel kísérték az eseményeket, tudják, hogy a jegyzők mai elégedetlensége mellett többé nem lehet tétlenül maradni. Ma, amikor olyan életbevágó kérdésekről van szó, mint az államosítás és a fizetésrendezés, nagy szükség van az egész jegyzői kar szolidaritására. Éppen ezért sajnálja, hogy ellentét van a vezetőség és a tagok egy része között, de ezért a vezetőség a hibás, mert nem igyekezett eloszlítani az ellentéteket. A vezetőség a kormány terveivel megelégedni látszik; ha ez így van, akkor ellentétbe került a kongresszusi határozatokkal. A biztatásokból éppen elég volt, most már teljesen pozitív ígérettel, illetve törvényjavaslattal kell megnyugtanni a jegyzők közvéleményét. Kívánja, hogy a jegyzőket is osszák be fizetési osztályokba.

Ami az államosítás kérdését illeti, ennek a fontos kérdésnek tárgyalására nem alkalmas ez a nagy választmányi, indítványozza, szűkebbkörű bizottság kiküldését. Ez a bizottság állapítaná meg azokat az elveket, amelyeknek érvényesülését a jegyzők az államosítás kérdésében szükségesnek tartanák.

Bitskey Gyula Doboss Gábor beszédének következtetésait vonja le. Megállapítja, hogy a múlt év március 30-án tartott választmányi ülésen a választmány harminczhét tagja azért nem szavazott az elnökség által felvetett bizalmi kérdésben, mert a tárgysorsjáték ügye még bírói döntés előtt nem volt. Minthogy ma már ez a bírói döntés megtörtént és pedig az elnökségre kedvezőtlenül, ma helyénvalónak találja a bizalmatlansági kérdés felvetését.

Szokoll Gyula benyújtja Liptó vármegye jegyzőegyesületének indítványát és kívánja annak tárgyalását.

A Szokoll által előterjesztett indítvány az elnökség iránti bizalmatlanságot tartalmazta, erős szavakkal ostromozza az elnökség mulasztásait.

Szokoll felszólalása nyomán nagy vihar támadt. Erős, meghélyező szavak súlyos pörölyként hullottak az elnökség fejére, amely védekezni nem tudott és csak az őt környező klikk lármája akadályozta meg, hogy Szokoll nem fejtette ki a maga teljességében vármegyéjének álláspontját.

A klikk segítségére sietett az elnök is, aki példátlan erőszakoskodással gátolta meg az indítvány tárgyalását.

Dóza Endre, kolozsmegyei alispán békítőleg lép fel s óhajtja, hogy a formák mellőzésével a

vélemény szabadnyilvánítása mindenki részére bizkintélyes számú ellenzék áll az elnökséggel szemben, meg kell engedni, hogy ez az ellenzék kifejezést is adhasson véleményének.

Tóth József védelmébe veszi az elnökséget, különösen Jászberényi Miklós főjegyzőt s kéri, hogy annak megállapítása után, miként a jegyzői kar sérelmei ma sem oszlattattak el, ki mondhatja hogy ennek oka a főjegyző.

Balogh Gyula kifejti, hogy az elnökség nem járt el kellő erélyvel a jegyzői érdekek védelmében.

Gálffy István mindenben igazat ad a liptómegeieknek és kívánja, hogy az egyleti élet purifikáltassék.

Bürger Ferenc és Bartusok István felszólalása után kimondta a választmány, hogy Liptómege javaslatát nem tárgyalja.

Bakó András és Purth Adolf az elnökség védelmére szólalnak fel.

Ezután Jászberényi Miklós főjegyző tette meg jelentését. Azt hangoztatta Dobos vádként, hogy már szinte toladószámúba megy az a tulzás, amit ő az ügyek utánjárásában követ. Mindezekkel szemben kijelentette a főjegyző, hogy az országos jegyzőegyesület elnöksége a kongresszusi határozatok alapján áll. Az egyesület elnöke a múlt év novemberében felhívást kapott, hogy jelentkezék a belügyminisztériumban, mert a belügyminiszter meg akarja kezdeni az akciókat a jegyzői kérdések megokolására. Az itt folytatott tárgyalásoknak az volt az eredményük, hogy elrendelték az ismeretes adatgyűjtéseket. A minisztériumban azon vannak, hogy a kérdéseket megoldják, de azt mondják, hogy csak akkor tesznek konkrét kijelentéseket, amikor az összes adatok beérkeztek. Hangsúlyozta azt a hitét, hogy az anyagi dolgok biztosítva lesznek nemcsakára.

Ismertette Jászberényi Miklós a választmányi ülés sürgős összehívásának történetét. Az egybehívás iránti kérést legalább is eihamarkodottnak tartja.

Minthogy a belügyminiszter a mai napon nem fogadhatta az egyesület elnökségét, felhatalmazta őt a következő nyilatkozat kihirdetésére:

— A községi kör- és segédjegyzők anyagi helyzetének javítását megelőzőleg elrendelt adatok ma ugyan már minden vármegyéből beérkezett, sőt azok technikai feldolgozása már meg is történt, mégis a beható tanulmányozásra és az összes következeziák mérlegelésére szükséges időre tekintettel, a miniszterelnök ma még nincs abban a helyzetben, hogy a jegyzői kari és segédjegyzői fizetésrendezés és egyéb kívánalmak tekintetében konkrét kijelentést tehessen. Ma még mindig csak annak kijelentésére szorítkozhatik, hogy a községi kör- és segédjegyzői kar sorsának javítását teljesen szíven viseli és a kar jogos és méltányos kívánásait kielégíteni szándékozik. Figyelmeztetni kívánja a miniszterelnök a községi jegyzői kart és ezek kebelében a segédjegyzőket, hogy helyzetüknek a fentebbiek szerint a közeljövőben kilátásba helyeztet orvoslását nyugalommal és bizalommal várják be. Ezt azzal a jóakarattal szemben, amit a jegyzői kar kívánása iránt tanusít, feltétlenül elvárja és végtelenül sajnálná, ha a jegyzők egy része kellő megfontolással híján oly lépésre ragadtatná magát, amely az állami jogrendnek és államigazgatásnak rendezes moderbe való visszavezetését, a szükségeshez képest megtorlást a kormányzati követelmények elengedhetlenné tenné.

Ezek a hivatalos kijelentések történtek — fejezte be beszédét Jászberényi.

A választmány a kormánynyilatkozatokat nagyon vegyes érzelmekkel fogadta.

A jelentéshez Lévai Sándor szolt elsőnek, aki az egész elnökség iránti bizalmatlanságának ad kifejezést, majd Kiss Gyula hangoztatta annak szükségességét, hogy a tárgyalások során ne személyeskedjenek és maradjanak szigoruan a tárgynál.

Rónay Béla szerint az elnökség nem tett mást, mint tudomásul vette a miniszteri kijelentéseket és azokat referálta. Szerinte a jegyzők nem kívánhatják követeléseik honorálását, ha a kormány azt látja, hogy ők is hajlandók nepről-napra változtatni meggyőződésükön. Szerinte a kormánynál sem egységes a szándék a jegyzői kar reformja tekintetében. Ha erősen képviselik a belügyminisztériumban érdekeiket, ez nem lázadás. Ezért komoly hangon jelenték ki követeléseiket.

Szegedy Albert felléli a jegyzői kar minden kívánását beszédében; kívánja az országos közgyűlés összehívását és kijelenti, hogy a mai su-

lyos helyzetben nem találja biztosítottnak a jegyzői kar sorsát a vezetőség kezében s bizalmatlanságának ad kifejezést.

Jászberényi Miklós főjegyző nem esztozik Szegedy felfogásában, nem járul hozzá a közgyűlésnek megtartásához és ezen ütköző pontok miatt — főjegyzői tisztéről lemond.

Dóza Endre, kolozsmegye alispán: A választmány elé nem tartozik a főjegyző lemondása feletti határozathozatal. De mellőzni kívánja a bizalmi kérdésnek szavazás utján való eldöntését és indítványozza, hogy Szegedynek a bizalmi kérdésben való indítványa ne tárgyalassék, ennek ellenében azonban vegye a választmány tudomásul Jászberényi Miklós főjegyző lemondását, kéri a legközelebbi közgyűlésig tiszte megtartására és ajánlja a közgyűlésnek a lemondás elfogadását.

Segédjegyzőválasztás. Békásmegyeren Kovács Károly és Bötökös Bálint, Solymáron pedig Bakos Bertalan ckl. jegyzők segédjegyzőké válsztattak.

Nem folyik be az adó. Szegedről jelentik: A gazdasági válságot misem illusztrálja jobban, mint Koczor János városi adóügyi tanácsos adóügyi jelentése, mely szerint az év első három hónapjában 140.000 koronával kevesebb adó folyt be a városi adóhivatalban, mint a múlt év hasonló időszakában. Az elmúlt három hónapban nem kevesebb, mint 12.447 árverést kellett kiírni. Foglalatok három hónap alatt 19.065-ször történtek.

Jegyzőválasztás. Öcsöd községben megüresedett jegyzői állásra pályázók közül Harza Ferenc adóügyi jegyző és Gólián J. közigazgatási jegyző egyenlő szavazatot kaptak. A megejtett sorshuzás folytán főjegyző Gólián János lett. Ennek helyére Harza Ferenc választott meg, s ennek állását Papp Zoltán segédjegyzővel töltötték be. Oláh-moród jegyzőjévé egyhangulag Fényes Imre segédjegyző választott meg. A lieblingi jegyzői állásra Pohly Károly petromáyi jegyző választott meg és ennek helyére helyettesjegyzővé Roth Árpád küldetett ki. Orlódi segédjegyzővé Szabó Árpád választott meg.

Amerikába szökött hadkötelesek. Felső-Zemplénben, a nagymihályi járásban — mint Sátor-aljajhelyről jelentik — most volt a fősorozás. Ezerszáznyolcvankilenc állításkötelesek kellett jelentkeznie. A legények közül azonban csak 350 jelent meg s ezek közül csak 120 tötötte meg a mértéket. A többit elvitte az amerikai kivándorlás, mely évről-évre hatalmas rendeket vág a felvidéki férfiakosságában.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: A helyettes jegyző megbízása meddig tart, visszavonhatja-e azt a főszolgabíró tetszése szerint?

Válasz: A községi törvény 84. szakasza értelmében a helyettesített tisztviselők addig maradnak hivatalukban, amíg az illető állás végleges választás utján be nem töltetik. Kivételnek azok, akik oly állásokra helyettesítettnek, amely feyelemi uton hivatalból való felfüggesztés következtében ürült meg, mert ezeknél az illetőnek hivatalába való visszahelyezése folytán a helyettesítés megszűnik. — Ez a törvényszakasz világosan rendelkezik a megbízás, illetőleg helyettesítés időtartama tekintetében. Minthogy pedig a helyettes tisztviselők kötelesek és jogok tekintetében a végleg megválasztottakkal ugyanegy elbánás alá esnek, tölik a főszolgabíró a helyettesi megbízást vissza nem vonhatja, mert a helyettes jegyzők — a fentiek szerinti alkalmaztatásuk tartama alatt — csak feyelemi uton mozdíthatók el.

Kérdés: Az elvált nő illetősége tekintetében hova tartozik, abba a községbe-e, ahol illetékes volt férjhezmenetele előtt, vagy abba, amelyben férjhezmenetele által illetőséget szerzett?

Válasz: Az 1886. évi XXII. törvényzikk 7. szakasza értelmében ha a nő férjétől bíróság elváltatott, azon község kötelekebe lép vissza, a melybe férjhezmenetele előtt tartozott.

Kérdés: Városunk képviselőtestülete egy ingatlant vett, azonban a közgyűlési tárgyalás alkalmával nem tartattak be az 1886. XXII. törvényzikk 110. szakaszában elrendelt feltételek, a menyiben a gyűlés nem közgyűléstől és nem harmincz nap közbevetésével tüzetett ki és a gyűlésen nem volt jelen a képviselőtestület abszolút többsége. Meg kell-e felelőznünk ezt a határozatot, hogy megsemmisíttessék, vagy a vármegyei törvényhatóság hivatalból is fogja észlelni az elkövetett szabálytalanságot?

Válasz: A közgyűlési határozat a fenti indokból nem támadható meg és így a vármegye sem fog ebből a szempontból az ellen észrevételeket tenni, mert az 1912. évi LVIII. törvényzikk a rendezett tanácsu városokat kivette az 1886. évi XXII. törvényzikk 110. szakaszának hatálya alul.

TANÜGY.

= Az Eötvös-alap tisztikara a kultuszminiszternél. A magyarországi tanítók Eötvös-alapjának tisztikara dr. *Bárczy István* elnök vezetésével tisztelgett ma délután *Jankovich Béla* dr. vallás- és közoktatásügyi miniszternél és *Benedek Sándor* államtitkárnál. *Bárczy István* polgármester rámutatott arra, hogy olyan intézményre, mint az Eötvös-alap által fenntartott két Tanítók Házára mindig szükség lesz, mert a tanítói fizetések legmértányosabb rendezésével sem lehet a nagyszámú tanítókon úgy segíteni, hogy gyermekeik tanításánál az ilyen támogatást nélkülözhetnék. Dr. *Jankovich Béla* miniszter a maga részéről a legmesszobbenő támogatást ígérte meg. Érdeklődött az egyesület vagyoni állapota iránt és megígérte, hogy legközelebbi kolozsvári útja alkalmából az ottani Tanítók Házát is megtekinti. Hasonló szíves fogadtatásban részesült a tisztikar az államtitkárnál is, aki a maga részéről az Eötvös-alap lehathatósabb támogatását helyezte kiállításba.

= Óvónők nyári szünideje. Ismeretes az óvónők ama régi küzdelme, hogy ők is élvezhessék a nyári nagyvakációt. Eddig azonban egyik kormány sem volt hajlandó megadni e nagyjelentőségű beneficiumot. Mint értesülünk, az új fizetésrendezési javaslatban erről is szó lesz. Az új törvény biztosítani fogja a nyári nagyszünidőt — azonban csak az állami óvónők részére. A másjellegű ovodafenntartókat nem kényszerítheti erre az állam, bár saját hatáskörükben szintén megtehetik.

= Felvétel állami tanítóképzőbe. A székelykeresztúri állami elemi iskolai tanítóképző-intézetnél az 1913—14. tanévre az I. évfolyamba felvételik 36 növendék. A pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve május 31-ig az intézeti igazgatósághoz nyújtandók be. Részletes felvilágosítást szívesen ad az intézet igazgatósága.

EGYESÜLETEK.

(—) A Terézvárosi Kaszinó ma tartotta rendes évi közgyűlését a tagok szokatlan élénk érdeklődése mellett. *Radóczy János* elnök hosszabb beszédben üdvözölte a megjelenteket. A különböző bizottságok kiküldése után dr. *Róza Félix* főtitkár terjesztette elő évi jelentését, amely szerint a kaszinó az idén is megtartotta azt az előkelő helyet, amelyet a budapesti polgári kaszinók között elfoglalt és pedig mindenféle külső vagy perhorreszkáló segédeszköz nélkül. A választások megejtése után bankett volt, amelyen dr. *Bárczy István* polgármesterrel az élen a városi tanács összes tagjai megjelentek. Az első felköszöntőt *Radóczy János*, a kaszinó elnöke mondta *Wolfner József*re, a Kaszinó ügyvezető elnökére, ismertette a kaszinó 40 éves múltját és örömeinek adott kifejezést, hogy a mai estélyen a fővárosi notabilitásai is megjelentek. *Bárczy István* polgármester *Radóczy János*t, a Kaszinó elnökét üdvözölte a jubileum alkalmából. Dr. *Balogh Béla* *Bárczy* polgármestert és a főváros többi polgármestereit elvette. — *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester *Radóczy* hervadhatlan érdemeit méltatta. Még számos felköszöntő hangzott el és a társaság a reggeli órákig kitünő hangulatban maradt együtt.

(—) Az Országos Középiskolai Tanáregyesület budapesti körének ma esti ülésén *Király György* előadást tartott az ifjúsági könyvtárak megszervezéséről. Ismertette a *Szemák István* által szerkesztett ifjúsági könyvtári jegyzéket, amelyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezéssel megküldött a középiskoláknak azzal a kikötéssel, hogy csak a jegyzékben foglalt könyvek maradhatnak meg az iskolai ifjúsági könyvtárakban. Kimutatta, hogy ez a jegyzék nem felel meg sem a modern pedagógia követelményeinek, sem a magyar irodalmi oktatás szellemének, sőt sok helyen a tantervvel is ellentétes, úgy, hogy kellemtelen dilemma elő állítja a tanárokat, akik nem tudják, hogy a tantervet, vagy a könyvjegyzéket kövessék-e. Az előadást tetszéssel fogadták.

(—) A Férfiliga a nők választójoga érdekében, ma délután tartotta rendes közgyűlését élénk érdeklődés mellett. A közgyűlést *Zipernovszky Károly* nyitotta meg néhány szóval, majd áttértek a tárgysorozatra, amelynek első pontja az elnök megválasztása volt. *Zipernovszky* ajánlatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel *Lukács György* v. b. t. tanácsost választotta meg a Férfiliga elnökévé. Ezután a tisztikar megválasztására tértek át. Elnökké *Beke Manó*t, Vázonnyi Vilmost és *Zipernovszky Károly*t, főtitkárrá *Reinitz Ernő*t választották meg. Választották még huszonegy fővárosi, kilenc vidéki választmányi tagot és két számvizsgálót. Az évi jelentést *Reinitz Ernő* főtitkár terjesztette elő.

(—) A Budapesti Tüdőbetegek Szanatórium Egyesülete és annak védnöksége alatt álló tüdőbeteggondozó intézet együttes közreműködésére létesítendő erdei üdülőtelep a megvalósulás stádiumához közeledik. Báró *Korányi Sándor* elnökle alatt tartott értekezleten elhatározták, hogy a fővárostól e célra alkalmasnak talált területnek átengedését sürögösen kérelmezik. Amennyiben a főváros a kérelmezett területet, ahire kilátás van, e célra legközelebb átengedi, hihetőleg az erdei üdülőtelep még a nyár elején át lesz adható rendeltetésének.

(—) A Műbarátok Köre folyó hó 25-én, pénteken délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlést az Iparművészeti Múzeum dísztermében. A közgyűlés tárgysorozata: A közgyűlés megnyitása és a jegyzőkönyv hitelesítése. A választmány jelentése a lefolyt évről, az 1912. évi zárszámadás és vagyonskimutatás tárgyalása és a felmentvények megadása, az 1913. évi költségvetés tárgyalása, a választmányból kisorsolt és elhalt tagok helyébe újak választása, öttagú számvizsgáló-bizottság választása az 1913. évi zárszámadások megvizsgálására, az ügyrend és ügykezelési szabályzat jóváhagyása, netaláni indítványok, a közgyűlés bezárása.

(—) A Népmívelő Társaság e hó 26-án, szombaton, este hét órakor a fővárosi pedagógiai szeminárium nagytermében (VIII. Mária Terézia-tér 8. sz.) előadást rendez, amelyen dr. *Szokolai Leó* székfővárosi árvaszéki fogalmazó tart előadást: Jognudás a mindennapi életben címmel.

(—) A szarvasi helyi tanítóegyesület a Tanítók Házánál tett szobalapítványa javára folyó hó 20-án, délután 4 órakor a főgimnázium tornacsarnokában gyermekelőadást rendez.

TÖRVÉNYSZÉK:

§ Balogh és bírótársainak sajtópörei. A

Lukács-Désy-pör törvényszéki tárgyalása után több budapesti lap támadó cikket közölt, amelyben *Balogh György* törvényszéki elnököt és az ítélőtánc tagjait, *Langer Jenő* táblabírót és *Kállay Miklós* törvényszéki bírót aposztrofálták. A törvényszék elnöke a támadó cikkeket felterjesztette az igazságügyminisztériumhoz és felhatalmazást kért, hogy eljárást indíthasson a lapok ellen. Értesülésünk szerint a miniszter már döntött az ügyben és mint híre jár, nem adta meg a felhatalmazást a sajtópör megindítására. Ez ügyben *Balogh György* törvényszéki elnök nyilatkozott, hogy még nincs tudomása az igazságügyminiszter döntéséről, így tehát azt nem tudhatja, hogy a miniszter megadta-e a felhatalmazást, vagy sem.

§ A Budapesti Ügyvédi Kamara évi jelentése 1912-ről. Ma kaptuk meg az Ügyvédi Kamara évi jelentését dr. *Brüll Ignác* kamarai elnök és dr. *Benedek János* titkár szerkesztésében. A kamara kegyelettel emlékezik meg volt elnöke, *Sivák Imre* haláláról, Elismerését fejezi ki a szervezeti novella, az életbeléptetési törvény, a központi járásbírószervezés, a bírói és ügyvédi vizsga egységesítéséről készített tervezet és az ügyvédi rendtartás reformjának megvalósításáról. Nem tűrhet — mondja a jelentés — hogy a járásbírószámknál a tárgyalási határnapokat 4—5 hónapra, a főlebeszési tanácsnál pedig 5—6 hónapra tűzzék ki és hogy a Kuria nál 10—12 hónapos határlékok napirenden legyenek. Az új polgári perrendtartásból csak akkor várható kellő eredmény, ha életbeléptetése idején a Kuria hátralekai eltűnnek. A kamara ellenzi a kisegítő bírói intézmény bármely formában és ezim alatt. Az új nyugdíjtörvény szerint az ügyvédségben eltöltött évek a közszolgálatba beszámíthatók és így egész bizonyosan lehet számítani arra, hogy az ügyvédi kar jellesei szívesen fognak bírói tisztra vállalkozni. Az ügyvédek száma az előző évi 2001 taggal szemben 1912. év végéig összesen 2110-re emelkedett. A szaporulat a múlt évben 5,08 százalék. Az ügyvédjelöltek száma szintén szaporodott 63-al, vagyis 4,38 százalékkal. Az ügyvédi kar kereseti viszonyai nemcsak hogy nem emelkedtek, hanem csökkentek. Érdekes újítást tervez a kamara, amíg az ügyvédi kamaráknál állandó választott bíróságok, mint külön bíróságok szervezését tartja szükségesnek. Emellett választott bíróság hatáskörébe, a felek által kötendő szerződés alapján nemcsak az ügyvéd és a fél közt felmerülő peres ügyek, hanem mindazon ügyek tartoznának, melyekben a rendes illetékességtől eltérésnek helye van. Megemlékezik még a jelentés a bíróságok új ügyvédi tarifájáról, az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet működéséről és fejlődéséről, a gondnoki kirendelések, főképp pedig a csődöt megmondások kiosztásáról, a bíró- és az ügyvédielöltek gya-

korlati kiképzése és gyakorlati vizsgájának egységességéről, a Kuria ügyvédi tanácsának intézményéről stb. A múlt évben 24 fegyelmi panaszszal kevesebb érkezett be, mint 1911. évben. A kamara meglepedéssel kiemeli, hogy az életbeléptetési törvény a zugírászkodás tilalmát az ügyvédi kar óhajának megfelelően szabályozta. Éles kritika tárgyává teszi a polgári törvénykezés menetét és kirívó eseteket hoz föl a bírósági ügymenet terén tapasztalt hiányokról. Érdekes a kamara állásfoglalása a Btk. revíziója, a katonai bünvádi perrend és büntetőjog, a magyar polgári törvénykönyv és a hitelügyi törvényhozás kérdéseiben. Ezen jelentés az 1913. évi április hó 27-én délelőtt 10 órakor tartandó közgyűlésen fog tárgyalatni.

§ Pallós Ignác esődígye. Pallós Ignác esődígyében a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék, mint esődbíróság, közhírré teszi, hogy a csődbejelentések nagy tömegére tekintettel a felszámolásra s a csődválasztmány alakítására kitűzött április 24-iki és 26-iki határnapokat beállítja s a felszámolásra új határnapul május 29-én délelőtti 9 óráját s a választmány megválasztására május 31. napjának délelőtti 9 óráját tűzi ki. A vonatkozó hirdetményt a Budapesti Közlöny legközelebbi számában fogják közzétenni.

§ Inzultált végrehajtó. A budapesti V. ker. királyi járásbírószék meghagyása folytán *Bun József* bírósági végrehajtó a múlt év március 4-én megjelent *Fillér Ádám* lakatosmester Szabolcsköz-uteza 1. szám alatti lakásán, hogy ott végrehajtást fogantasson. A hivatalos eljárás közben hazakerkezett *Fillér Ádám* s mikor meglátta a végrehajtót a foglalási jegyzőkönyvet írni, elrántotta előle azt a rajztáblát, amelyen a végrehajtási jegyzőkönyvet írta. Majd szidalmakkal illette a végrehajtót s megakadályozta abban, hogy hivatalos eljárását tovább folytassa. A végrehajtó feljelentésére a királyi ügyészség hatóság elleni erőszak bűntette miatt emelt vádat *Fillér Ádám* lakatosmester ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a királyi büntető törvényszék. A bíróság a vádlott lakatos hatóság elleni erőszak bűntette vétségért három napi fogságra ítélte.

§ Oláh örület. *Jackovics*, hajdudorogi püspöki helynök inzultálót — mint lapunkban már megírtuk — letartóztatták és ellenük, valamint papjuk, *Marosán György* oláh pópá ellen a szatmári törvényszék vizsgálóbírája elrendelte az előzetes letartóztatást. A kismajtényi és szamosdobi zendülés szitója, az oláh pópá, valóságos őrgyök, amióta a vádtanács határozatát előtte kihirdették. *Marosán* és társai a vizsgálóbíró határozata ellen felfolyamodással éltek, amelyet a vádtanács ma elutasított. A pópá és társai tehát továbbra is fogva maradnak. „Majd megmutatom én, ha kiszabadulok, — ordítá torkaszakadtából az elvakult pópá, — hogy mi az igazságszolgáltatás!” Majd izgatottan, magából kikelve, reprodukálhatatlan kifejezésekkel fenyegette meg a bíróságot. A dühöngő pópát, aki a bíróságot és a magyarokat folyton szidja, csak nehezen lehetett lecsillapítani. Az ügyész *Marosánt* rendbűntetésképen magánzárkába csukatta. Szatmárnémetiből jelentik, hogy *Jákó Sándor* ügyész házkutatást tartott több zendülő oláh ember lakásán. Kismajtényben *Marosán* lelkeszél lázító román nyelvű körlevelet találtak. Többeket letartóztattak. A vizsgálat több napig fog tartani.

§ Kényszermunkára ítélt polgármester. Párisból táviratozzák: A párisi esküdtségi bíróság *Pirou* gentillyi volt polgármestert gyilkosság kísérlete miatt tizenöt évi kényszermunkára ítélte. Nagy feltűnést keltett annak idején az a vád, amit *Pirou* ellen emelt az államügyész. Azzal vádolták ugyanis, hogy egy igen jó barátja ellen gyilkossági kísérletet követett el. A vádlott váltig tagadta, hogy a cselekményt ő követte volna el és annak idején a nozzsu, ezéleskörben megindított vizsgálat daczára, mi terhelő adatot sem tudtak ellene felhozni. A nagy fordulatot vált bűnügy a francia világvárost élénk izgalomban tartja.

„BERSON”-dalok

8. sz.
Asta Nielsen új szerepet
Játszott el a Dunaparton
Szászalós sikort ért el:
Főlépott a „BERSON” sarkon.

SPORT.

Dessewffy Alajos emlékverseny.

— Budapesti ügetőversenyek: negyedik nap. —

A tavaszi meeting legjobban díjazott versenye, a Dessewffy-memorial a vasárnapi program kiemelkedő száma. A 15.000 korona összdíjazású verseny eddig öt ízben lett lefutva s eleinte csak a magyar tenyésztésű lovak számára állt nyitva, de most harmadéva már az Ausztriában nevelt lovaknak is meg lett engedve a részvétel. Győztesei mindig oly lovak voltak, melyek a későbbi eseményekben is számításba jöttek s úgy lesz az idén is, mert az indulók listáján végig nézve, azt látjuk, hogy a háromévesek eliteje fog találkozni. Ezek lesznek a starterek: Tenore (Tamberi), Tisza (br. Sennyey), Marte (Rossi), Jónó (Tappan), Wolfpassing (Miller), Valient Victory (Rauch), Jean Jacques (Ederer), Curry (Lyon), Pozsony (Capovilla). Az egész mezőny egy starttól indul s így, amelyeknek a szerencse kedvezése folytán a sorshuzárnál az első startszámok jutottak, azok előnyben vannak társaik felett. Így a Rossi-istálló mind a két lova (Tenore, Marte) elülről indulnak s közöttük csak a lassu kezdésű Tisza lesz. Ha pedig Tenore a barriert meg fogja szerezni, nehéz lesz a versenyt elvitatni tőle s ha esetleg mégsem válna be a számítás, ott van Marte is, melyről már tapasztalatból tudjuk, hogy igen tiszta és jó ügető. Mellettük először Curry, majd Lord Caid jöhet számításba.

A díja kisebb, de érdekesség dolgában vetekezik a főszámmal a Turf-díj, amelyben két kiváló beföldínkkel: Pierrot-tal és Herold-dal a Nizzai díj győztese: Ivan le Cosaque veheti fel a harcot. A Hetmann-mén egyszer futott nálunk s ekkor oly stilusban győzött, hogy igen jó ügetőt kell benne látnunk. Azt hisszük, hogy ezt holnap be is fogja bizonyítani és győzni fog Herold és Pierrot ellen.

Jelöltjeink:

- I. Stelldichein—Liliom
- II. Ivan le Cosaque—Herold
- III. Fledermaus—Tappan hajt.
- IV. Rossi-ist.—Curry
- V. Hallunke—Márta
- VI. Istar—Kaid
- VII. Solymossy-fog.—Leander-Téves
- VIII. Grünfeld-fog.—Richter-fog.

A Marchfeldi díj.

Bécsi tavaszi versenyek: negyedik és ötödik nap.

Két meglepetése volt a mai napnak: Lom veresége és Margate győzelme. Az előbbi a Capogallo-versenyben Brennerpass a legközségesebb kanterben hagyta maga mögött, Margate pedig a Cobenzli díj-ban vert meg oly lovakat, mint Seagull, Csecse-baba, amelyek még helyet sem kaptak. A program egyes számai különben a papirformához ragaszkodtak s amely lovak győztek, azok esélytel is startoltak.

Részletes eredmények:

I. Háromévesek csüdvőversenye. Díj 3000 K. Táv. 1000 m. 1. Zombory Erzsébet pfer Nelson 53 kg (Sas), 2. Lov. Landau pm Sorbet 51 kg (Gulyás), 3. Dávid E. pfer Verkanntes Genie 53 kg (Tausz). — Futottak még: Admirális, Lady Marie, Malacca, Marion, Weisenbach, Wolfram. — Biztosan ötnegyed hosszal első, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10:29, 20:22, 21, 24. — Könyvfogadások: 2 és negyed Sorbet, 3 Nelson, 3 és fél Verkanntes Genie.

II. Capogallo-verseny. Díj 3000 K. Táv. 2000 m. 1. Dreher A. sm Brennerpass 53 kg (Ferguson), 2. Hg. Lubemirski pm Lom 53 kg (Winkfield). — Könnyen 4 hosszal gyerve. — Tot.: 10:23. — Könyvfogadás: 2 Brennerpass.

III. Cobenzli díj. (Kanczaverseny.) Díj 8000 K. Táv. 1800 m. 1. Mautner V. stpk Margate 63 kg (Jurrik), 2. Schlesinger és sa sk Giddy Girl 60 és fél kg (Winkfield), 3. Springer G. pk Quenelle 49 kg (Painter). — Futottak még: Seagull, Csecse-baba, Thea. — Könnyen 3 hosszal első, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:39, 20:38, 75. — Könyvfogadások: 3 Margate, 5 Giddy Girl.

IV. Erdbergi díj. (Háromévesek.) Díj 3000 K. Táv. 1300 m. 1. Mautner V. sm Blondel 54 kg (Korb), 2. Dreher A. sm Ibrahim 54 kg (Ferguson), 3. Mr. Greenfield pm Belostello 54 kg (Buton). — Futottak még: Marquis, Inok. — Könnyen 2 és fél hosszal első, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10:19, 20:27, 33. — Könyvfogadások: 1 Blondel, 3 Ibrahim.

V. Patience-handicap. Díj 5000 K. Táv. 1000 m.

1. Negropontes Gy. pm Marasesti 58 kg (Abos), 2. Mautner V. pk Pannonia 51 kg (Korb), 3. Dreher A. sher Rahl 46 és fél kg (Schuster). — Futottak még: Zoltán, Lan, Falsetto, Re-Contra, Cocasse, Visz, Nándor, Sarasate. — Biztosan 1 hosszal első, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10:89, 20:54, 46, 64. — Könyvfogadások: 3 Pannonia, 8 Marasesti, Rahl.

VI. Gátverseny. (Handicap.) Díj 3000 K. Táv. 2400 m. 1. Rödey R. pm Veinard 65 és fél kg (Nozal), 2. Egyedi L. sk Persist 66 és fél kg (Smutny), 3. Issekutz Gy, sher Royal Mail 68 és fél kg (Kollár). — Futottak még: Floridsdorf, Nickname, Maedchen, Pajtás II., Gránica. — Küzdelem után 1 hosszal első, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10:29, 20:25, 27, 24. — Könyvfogadások: 2 Persist, 3 Royal Mail, 3 és fél Veinard.

VII. Handicap. Díj 3000 K. Táv. 1200 m. 1. Dreher A. sm Piccolo 45 és fél kg (Schuster), 2. Orssich P. pk Ivoire 50 és fél kg (Guttman), 3. Mühlhof ménes pk Love me 54 és fél kg (Carslake). — Futottak még: Hindu, Szam, Raby II., Pandango, Hadd, Selavin, Fungaria, Beggar, Terence, Katapilla, Danksaage, In Petto, Rytham, Tadmor, Bowli, Primula, Izus, Ecaterini. — Biztosan 1 és fél hosszal első, fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:51, 20:37, 179, 43. — Könyvfogadások: 4 és fél Love me, 5 Piccolo, Ivoire.

A legszebb flyer-konkurrencziák közül való a vasárnapi program főszáma: a Marchfeldi díj. Mindenkor nagy érdeklődés előzi meg ezt a 20.000 koronával dotált versenyt, mert mint a Przedswit után következő nagyobb díjazású verseny, kevés előrefogadástól hiányzik. A szép díjért mindig jó társaság pályázik: háromévesek és idősebbek vegyest. Az idén ezek a valószerű indulók: Fabel (Janek), Salvator (Gulyás), Éva (Ferguson), Mumus (Varga), Agrár (Hotár), Lollipop (Baluska), Opponent (Painter), Ferke (Winkfield). A kiírás óta mindig Fabel volt a lista élén s még most is a Falb-kancza van legrövidebben jegyezve, de az utóbbi napokban megcsappant íranta a bizalom, mert a Przedswitben nem jutott neki semmi szerep. Pedig ezen az alapon még nem lehet pályázat történi felette. Mert 65 kilóval oly abnormis időjárás mellett érhető is, hogy helyzetlenül futott. Sokkal érthetőbb volna, ha azért pártoltak volna el tőle, mert nem a legkedvezőbb hírek vannak felőle forgalomban. Vagy pedig — s ez a legfőbb ok, — hogy az utóbbi napokban erősen lefogadott Éva mellett nincs neki semmi nyeresi esélye. De az utóbbi esetben nem is lett volna szabad egész télen át favorizálni. A mi véleményünk legalább az, hogy Évát az adott súlyviszonyok mellett 1300 méterre Fabel sohasem fogja megverni.

Hogy mi alapon állunkoly határozottan a Gascouny-kancza mellé, arra elégnek találjuk, ha végignézzük pályafutásán. A holnapi verseny távján mi Évát verhetetlennek tartjuk, ha top kondícióban áll starthoz. Már pedig, hogy ez jelenleg így van, mutatja istállójának nagy formája és az a trial, amely legutóbb közte és Good Morning között volt, amelyben Éva fejhosszal kapott ki 1200 méterre. Az pedig, hogy mindenki előtt tudva van, hogy Éva éppen ezen az utolsó 100 méteren fejt ki szédületes speedjét.

A harmadik idősebb ló: Ferke, előnyösen áll sulyban. Ez mindenestre kedvező auspicium számára s elég ahhoz, hogy Fabel-lel szemben fölénybe kerüljön, ami holnap be is fog következni.

Most áttérünk a háromévesek esélyeinek bírálatára. Ezek közül Mumus és Lollipop fölött napirendre térhetünk, mert idei debütjüknél azt tapasztaltuk, hogy nem ebbe a társaságba valók. Agrár idei első startja győzelemmel végződött a Marchfeldi díj távjára, de figyelembe kell venni, hogy csak handicap-lovakat vert s még a győzelemben is osztornia kellett Piloty-val. Salvatornak sem adhatunk sánoszt, mert az idén már kikapott egy Springer-lótól: Aides-től, már pedig az nem képzelhető, hogy az istálló — kellő próba után — ne a jobb lovat hagyja állva, mikor annyi jó ló közül válogathat. Így tehát Opponent jobb Aidesnél s ez eleve kizárja Salvator esélyét. Ha tehát meglepetéssel ér véget a verseny, ezt Opponent csinálhatja.

A példa ugyan arra mutat, hogy mindig háromévesek győznek ebben a futamban, azonban az idei idősebbek oly jók, hogy ezt kizártnak tartjuk s így Éva mellé állunk szavazatunkkal Ferke előtt.

A Marchfeldi díj mellett még egy érdekes száma lesz a napnak: a Leopoldbergi gátverseny,

amely érdekes futam lenne, ha egy verseny-rap főszámát képeznék, azonban így másodrendű eseménynyé degradálódik. Különösen pedig, ha végignézzük a népes nevezési listán és a nagyon összezugorodott indulók számán. Ezek várhatók starthoz: St. Gilgen (Mc. Cormick), Minca (Slinn), Tüz (Rybenski), Maedchen (Maas), Troja (Healy), Hableur (Aylin). A favorit St. Gilgen. Csak úgy ne járjanak vele a fogadók, mint a Rákosi-díj előtt. Mert kiemelkedő esélye nincs Tüzzel szemben s ha a verseny másfél mértföld volna, nem is beszélhetnénk másról, mint Tüz nyereséről. Így is neki adjuk az első esélyt.

A nap többi futamai is egytől-egyig érdekesek lesznek s ezekben tippjeinkre hívjuk fel a figyelmet.

Jelöltjeink:

- I. Dréher ist.—Gallia
- II. Tüz—St. Gilgen.
- III. Éva—Ferde.
- IV. Springer ist.—Morphu
- V. Titan—Dovecot.
- VI. Jonathan—Nidor.
- VII. Tempora mutantur—Milzaki

() Káposztásmegyér. Ugy látszott, hogy megint elrontja az idő a káposztásmegyéri meetinet, de a reggeli eső után kisütött a nap s délutánra egész kellemes idő lett. Meg is volt a foganatja ennek, mert a nézőtér elég szépen megtelt. A mezőnyök ugyan nem voltak olyanok, mint azt vártuk, mindamellett érdekesek voltak a futamok. Megnyitó verseny-nyel kezdődött a nap. Medina volt elsősorban favorizálva, azonban győztes Veronese lett. A Rákospalotai gátverseny három pályázója közül Chan-ban összpontosult a bizalom, de ez is kikapott, még pedig Mimir-től. A Baich-ló minden ugrásnál hosszsakkal visszacsott. A Paskálmalmi handicap-nak volt a legnagyobb mezőnye: kilencz ló. Bihar lett erősen fogadva s talán meg is nyeri a versenyt, ha nem Osztercsik ül a nyergében, aki többet ártott, mint használt, különösen a finishben s így — a nagy sulya dacára is esélyes — Igaz legyen haladt át elsőnek a célon. A Handicap-ban gróf Esterházy bravurja révén Péter lett a győztes, aki a már biztos nyereségre látszó Sirénét épp az utolsó pillanatban ütötte el az elsősegtől. Az Akadályversenyben Dillon fölényes győzelme érdemel említést, míg az Eladók versenye végre meghozta a győzelmet az Alagon agyonfavorizált Lotti Robinson-nak. A versenyek végeztével a totalizátor-vezető mutatta be a cseppet sem sikerült új ticketeket, amelyekkel — különösen az olcsóbb hely tudatlan publikumát — könnyen félre lehet vezetni, mert míg a sorszám nagy számokkal van rajta feltüntetve, addig, ami fontos volna, az induló lovak számai kis betűkkel huzódnak meg alul. Meg kell említenünk azt az anarchiát is, ami az olcsóbb helyen uralkodik, mert kevés a jegyváltó-hely. Ezen mindenesetre segíteni kell. — Részletes eredmények:

I. Megnyitó-verseny. Díj 1400 K. Táv. 1800 m. 1. Veronese (Kiss), 2. Digger, 3. Medina. — Nem helyezve Vöröstorony, Gulliver II. — Másfél hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10:36, 20:44, 52. — Könyvfogadás: 2 és fél Digger, Veronese.

II. Rákospalotai gátverseny. Díj 1900 K. Táv. 2400 m. 1. Mimir (Esterházy), 2. Chan, 3. Geri. — Könnyen 3 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot.: 10:40. — Könyvfogadás: 2 és fél Mimir.

III. Paskálmalmi handicap. Díj 1400 K. Táv. 1200 m. 1. Igaz legyen! (Ulrichshofer), 2. Bihar, 3. Espana. — Nem helyezve: Abafy, Holtza, Pevna Georgette, Nefeletts, Pipiske. — Küzdelem után fél hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. — Tot.: 19:36, 20:44, 32, 44. — Könyvfogadások: 2 Bihar, 5 Espana, 12 Igaz legyen!

IV. Handicap. Díj 1500 K. Táv. 2000 m. 1. Péter, (Esterházy), 2. Siréne, 3. P. S. — Nem h.: Rivoli. — Küzd. után fejhosszal első, 1 és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10:48, 20:32, 24. — Könyvfogadások: 1 és fél Siréne, 2 és fél Péter.

V. Akadályverseny. Díj 1500 K. Táv. 4000 m. 1. Dillon (Szántó), 2. Fültyös, 3. Vacant. — Nem helyezve: Gredine. — 20 hosszal első, 10 hosszal harmadik. — Tot.: 10:32, 20:36, 32. — Könyvfogadás: 2 mezőny.

VI. Eladók versenye. Díj 1000 K. Táv. 1400 m. 1. Lotti Robinson (Juhász), 2. Porte bonheur, 3. Mésola. — Nem helyezve: Spirifangerl, Répa. — Küzdelem után fejhosszal első, 1 hosszal harmadik. — Tot.: 10:48, 20:40, 28. — Könyvfogadások: 1 és negyed Porte bonheur, 3 Lotti Robinson.

A második nap sikerültebbnek ígérkezik, mint az első. Különösen az urlovas-versenyek lesznek népszerűek. Legnagyobb díja a *Fóthi akadályverseny*-nek van: 2100 korona. 4800 méterén alkalmasint mind a hat kötelezett indul. Ha valami van *Pagony*-ban a régi tudásból, győzni fog, ellenkező esetben a kis sulyu *Spinozzá* lesz a díj. Jelöltjeink:

- I. *Rivoli*—Péter.
- II. *Dávid ist.*—*Lotti Robinson*.
- III. *Garonno*—*Orissa*.
- IV. *Sirenc*—*Nofelejts*.
- V. *Pagony*—*Spinozza*.
- VI. *Lotti Robinson*—*Dávid ist.*

() A vasárnapi labdarúgó-mérkőzések. A magyar-osztrák válogatott mérkőzést lázas izgalom előzi meg. Már csak egy hét van hátra és a játékosok csak egyszer szerepelnek a válogató bizottság előtt és a magyar reprezentatív csapat összeállítása a holnapi játék után készül. A legérdekesebb két mérkőzést a válogatott csapat zömét adó egyesület játssza. Bécsben a *FTC* a *WAF*-val mérkőzik. Főpróba ize van ennek a matchnek a nagy összecsapás előtt és reméljük, hogy sikerrel küzdenek a magyar fiúk a huttelsdorfi pályán. — A *MTK* a Hungária-uti pályán játssza a *KFUM* dűn csapatával. A centerhalf pontján *Hlavay György* fog szerepelni, akinek nagy formájáról tudomást szerezni most alkalma nyílik a válogató bizottságnak. Az *Üllői-uti* pályán kettős bajnoki mérkőzés lesz. A *33FC*—*MAC* előreláthatólag a harcminzhármasok győzelmével fog végződni, mert a *MAC* az utóbbi időben formán alul játszott és a *33-asok* klasszis védelme feltétlenül megakadályozhatja a sárga-lékek támadóerőnek a lövéseit. A *BAK*—*BTC* teljesen egyenrangú ellenfeleknek a küzdelme. A Halom-utczában a *TTC*—*Török*csapat mérkőzik. A bajnokság utolsóelőtti helyzetétje aligha fog a *Török*csapat jóformában levő csapatától pontokat szerezni és így a kiesés réme továbbra is fenyegetni fogja a *TTC*-t. A másodosztályú bajnokság döntőjét is holnap játsszák. A Hungária-uti pályán az *MTK*—*KFUM* előtt a *KAOE* találkozik a *III. KTV* egyetttel. Rendkívül hevesnek ígérkezik ez a küzdelem, amelyet a pillanatnyilag jobban játszó csapat fog megnyerni. A mérkőzések részletes programja ez:

Nemzetközi mérkőzés. *MTK*—*KFUM*'s Bold Klub. (Hungári-sporttelep, délután fél 5. Biró: *Béher Ákos*.) — *FTC*—*WAF* (Bécsben.) *UTE*—*Rudolfshügel*. (Bécsben.)

Elsőosztályú bajnokság. *BAK*—*BTC* (Üllői-ut délután fél 5. Biró: *Benedek Aladár*.) — „*33*”*FC* és *MAC*. (Üllői-ut, délután fél 3. Biró: *Langfelder Ferenc*.) — *Török*csapat—*TTC*. (Halom-utca délután fél 5. Biró: *Schubert M. Ferenc*.)

Másodosztályú bajnokság. *KAOE*—*III. ker. TVE*. (Hungári-sporttelep, délután 2. Biró: *Sár Izidor*.) — *Föv. TK*—*JAC*. (Frangepán-utca, d. u. fél 5. Biró: *Selők Ármin*.) — *FSC*—*ETC*. (Üllői-ut, délután 1. Biró: *Szűcs Lajos*.) *BEAC*—*URAK*. (Lágymányos, délután fél 5. Biró: *dr. Búócz Gyula*.) — *FIAC*—*ESC*. (Frangepán-utca, délután 3. Biró: *Turi Jenő*.)

() Magántisztviselők vívőversenye. A gróf *Kornis Károly* elnöklése alatt tartandó országos vívőversenye újabbán a Magyar Általános Takarékpénztár ajánlott fel tiszteletdíjat. A verseny pénteken, folyó hó 25-én este kezdődik a III. osztály küzdelmével, a szombati délután és est a II. osztályúknak versenynének van szánva, a vasárnap pedig az I-ek. A döntő küzdelme vasárnap délután, illetve este ünnepi keretben fognak lefolyni. A versenyre vonatkozó fontosabb felvilágosításokkal *Fodor Károly* mester vívőintézetében Budapest, IV., *Koronaherceg-utca* 2. szám, szolgálnak, ahová minden megkérdezés intézendő.

Nyilttér.

Korábban közöltük, hogy válni fog a szerkesztőség.

BACHRUCH A.

ezüstáru-gyára, Budapest, IV., Királyi Pál-utca 13. sz.

A gyári épület földszinti helyiségekben állandó előadás nagyban és kicsinyben legelősebben szabott eredeti gyári áron.

MALINZ FELD

GISSHUBLER

termékek évről-évre

SÁVANYUVÍZ

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége 1912-ben.

Budapest, április 19.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének választmánya most terjeszti a Szövetség működésének tizenegyedik esztendejéről szóló tartalmas jelentését a nyilvánosság elé. Az a nagyjelentőségű munkásság, melynek kiemelkedő mozzanatairól a vasikos kötet beszámolt, túlnő az érdeklődési körön és valójában a magyar gazdasági evolúciónak jelentős tényezője; éppen ezért a Szövetség beszámolója a tagjainak érdeklődésén kívül számot tarthat mindazoknak az érdeklődésére, kik a magyar ipar s magyar közgazdaság fejlődésének mozzanatait figyelemmel kísérik. A Szövetség tevékenysége az elmúlt esztendőben is első sorban odairányult, hogy ébren tartsa és fokozza a gyáripar kérdéseiről kifejtődött azt a komolyabb érdeklődést, melynek keletkezése éppen a Szövetség eddigi működésének legszébb eredménye. Minden akciójával, melyet a Szövetség a múlt esztendőben megindított — áldatlan gazdasági és politikai viszonyaink közepett is, — érdeklődést, komoly figyelmet tudott kelteni a gyáripar problémáira és biztosított a magyar gyáripar számára egy fórumot, melyben egyesüdjék a gyáriparnak a legmagasabb szempontokról való érdekei jutottak szóhoz.

A Szövetség tevékenységének egyik fontos fejezete a vámpolitika és külkereskedelm kérdéseiről számol be. Résztvett a Szövetség a Magyar Vámpolitikai Központ megalkotásában és annak szervezését oly módon formálta, hogy a magyar nagyipar jelentős vámerdekei kellően érvényesüljenek. A Balkán alakulatokkal összefüggő vámkérdésekben s általában minden gazdasági jellegű kérdésben, mely a külpolitikai bouyodalmak folytán adódott, állandó és intenzív tevékenységet fejtett ki a Szövetség, így nevezetesen az új Balkán-alakulatok folytán felmerült összes problémákról alapos memorandumot dolgozott ki és terjesztett fel a külügyminiszterhez, melyről érdekesen és tanulságosan számol be jelentésében. Beszámol a Szövetség arról a tevékenységről is, melyet az egyes kereskedelmi szerződések megkötése, egyes iparágak vámerdekeinek érvényesítése körül folytatott s úgy tér át működésének egy másik jelentős fejezetére, mely Magyarország iparvilágának érdeklődésére irányult tevékenységéről szól. E tekintetben különösen odairányult a Szövetség tevékenysége, hogy a magyar iparnak a közszállításoknál elhanyagolt jogait feltétlenül érvényesítse és a hadseregszállításokban megvédje és lehetőleg javítsa a magyar iparnak azt a pozícióját, melyet számára éppen a Szövetség tevékenysége küzdött ki.

Az iparfejlesztés kérdéseinek egész sorozatával: a mértékhiitelesítéssel, a vasércz kérdéssel, kiállítás kérdésekkel, az ipari kisérleti állomás ügyével, a közgazdasági egyetem ügyével stb. stb. foglalkozott behatón és logyakra sikerrel a Szövetség és az ipari törvényhozás számos fontos kérdését — vánderipar, élelmiszer-törvény, korlátolt felelősségű társaságok stb. — vetette föl és bírálta el a magyar nagyipar érdekeinek szempontjából külön fejezet ismerteti a Szövetségnek a forgalom ügye körül kifejtett működését. Leghatóbban a Máv. hálózatának kérdéseivel foglalkozott a Szövetség és kereste azokat az eszközöket, amelyek segítségével a fenyegetővé váló forgalmi válságot kiküszöbölni és a Mávot a magyar közgazdaság számára megmenteni lehet. A Máv. ügye mellett a bosnyák vasutak kérdése, a hajózási kérdések foglalkoztatták leginkább a Szövetséget és kiváló figyelmet szentelt az egyes iparágak, sőt minden egyes tagja tarifáügyeinek is. A csozciális politikáról szóló fejezet a jelentős legérdekesebb fejezete. Az ipari munkásság választó jogával való foglalkozás dominálja a fejezetet és arról az állásfoglalásról számol be, melyet a Szö-

vetség az ipari munkásság választójogáról készített törvénytervezet megváltoztatását ugyszólván eldöntötte. Az adó és pénzügyi politikáról szóló fejezetben számol be a Szövetség arról az akcióiról, melyet az adótörvények módosítása és elhalasztása tárgyában folytatott.

Ezek a beszámolóknak csak a legkiemelkedőbb mozzanatai. Alig volt gazdasági jellegű kérdése az elmúlt esztendőnek, melybe a Szövetség a magyar ipar szempontjából irányítólag s mindig az ország egyetemes érdekeit tartva szem előtt, be nem folyt volna. Még megemlítjük, hogy a Szövetségnek most 907 tagja van, tehát a múlt évi gazdasági válság mellett is 67 főnyi szaporodás mutatkozik.

A pénzügyről. Az angol jegybank esztörtörtői kamatlábleszállításának hatása alatt áll a pénzügy. A kombináció minden irányban megindult, mely az első kamatláb leszállításból további rátacsökkenésre következtetnek. A piacokon általában kedvezőbb a hangulat, különösen a német piacon olcsóbbodtak a kamattételek, míg nálunk a jobb helyzet inkább a deviza-kurzusok csökkenésében jut kifejezésre. A magánkamatláb a múlt heti öt és hétényolcad százalékkal szemben öt-tizenötöt százalék, míg Berlinben egy-nyolcad százalékkal négy és fél százalékra emelkedett. A londoni magánkamatláb az összes piacok között ma a legalacsonyabb, amennyiben három és tizenegyötöd százalék. A napi pénz olcsóbbodott, s a magánkamatlábon első bécsi váltót el lehet helyezni, míg prima budapesti váltó 6-6½ százalékon talál elhelyezést. Kereskedelmi tárczaváltó 6¼-6½ százalék, közép fővárosi intézetek visszleszámitolási hitele 7-7¼ százalék s fél százalékkal többet fizetnek vidéki intézetek. A kamattételek tehát alacsonyabbak s lassankint a teljes javulás, a rendezett gazdasági viszonyok felé haladunk és amikor a gazdasági helyzet örvendotes javulással kecsegtet, ugyanakkor terjed el a hire annak, hogy rohonci *Pranger József*, az Osztrák-Magyar Bank vezértükára állásától végleg megvált. Nem első ízben akarja *Pranger* állását elhagyni. A múlt évben is föltett szándéka volt, hogy nyugalmába vonul, de akkor a gazdasági viszonyok parancsoló szava maradásra kényszerítette. A hosszú gazdasági válság alatt *Pranger* nagy kötelességtudással töltötte be hivatalát, de amint a gazdasági viszonyok normális kerékvágásba terelődnek, föltett szándékától nehéz lesz eltéríteni s odahagyja hivatalát, amelyet évtizedek hosszu során ritka szakértelemmel töltött be. Utódjaként *Schmid Frigyes* vezértükra-helyettes, *Schnaltinger Frigyes*, a bank főzedeintézőjét és *Waldmayer Károly* titkárt emlegetik. A bank e három tisztviselője közül a vezértükári állásra legnagyobb sánza van *Waldmayer Károly*-nak, a nagy valutatudósnak.

A Tavaszí Vásár előkészületei. A budapesti kereskedelmi és iparkamara árumintavásár osztálya már megkezdte a városi Igéti Iparcsarnokban a május 7-13. között rendezendő Tavaszí Vásár berendezési munkálatait. A szerajevói kereskedelmi és iparkamara legutóbb akcióit indított a bosnyák iparosok részvételére érdekében is s ennek eredményeképpen több boszniai iparos is részt fog venni az áruminta-vásáron, mely iránt országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik. A Tavaszí Vásár hétben tartandó kereskedelmi szaktanácskozássokra úgy a fővárosi, valamint a vidéki kereskedők tömegesen jelentkeznek s a városi kéri a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett utazási kedvezményre való előjegyűsítést. A május 11-én pünkösd vasárnap tartandó kereskedői kongresszuson tárgyalni fognak: a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés, a csodón kívüli kiegyezés, a hitelintézmények terén észlelhető bajok és végül a tisztességtelen verseny kérdése. A Tavaszí Vásár céljaira az Iparcsarnokban már csak aránylag csekély terület áll a résztvevői szándékok rendelkezésére, miért is a kamara áruminta vásárosztálya (IV. Irányi-utca 21.) már csak korlátolt számban fogadhat el kiállítás jelentkezőket a vásárra. Az előzmények alapján indokolt a várakozás, hogy az 1912. év pünkösd hetében lezajló Tavaszí Vásárt a megjelent kereskedők és iparosok, még pedig úgy az eladók, mint a vevők megelégedésel fogják beárthatni és hogy az ekkor tartandó szaktanácskozások és kongresszusok a kereskedői közvélemények hatalmas megnyilvánulásai lesznek.

A devizapiacz alakulása. Az Osztrák-Magyar Bank április 15-éről közzétett kimutatásában az egyéb aktívák tétele 12 millió koronával emelkedett. Ez az emelkedés annál kedvezőbb jelenség, mert eddig az egyéb aktívák számadata, melyben a devizatárca foglaltatik, állandóan csökkent. A mostani jelentős emelkedés már a kedvezőbb piacz-piaczi helyzet eredménye. Az új kölcsönnek is része van a devizatárca növekedésében, mert a kölcsön külföldi jegyzése révén nagyobbodott a bank devizatárcaja, ami egyúttal a deviza-kurzusok csökkenését is maga után vonta. A jegyzések a mult hetihez viszonyítva a következők:

	1913. apr. 19.	Paritás	1913. apr. 12.
Londoni váltó	24.07 1/4	24.017	24.11 1/2
Berlini „	117.57 1/2	117.56	117.67 1/2
Párisi „	95.40	95.22 1/2	95.42 1/2

Ebből a kis táblázatból is látható, hogy a londoni váltó kivételével a kurzusok a paritáson alig állanak felül s jelentős a javulás a mult héthez is viszonyítva. A külföldi fizetési eszközök árjavulása annál is fontosabb, mert a kamatláb loszálítása a deviza-kurzusok alakulásától is erősen függ.

Bonyodalmak a Benoid-csöd körül. Ugy látszik, az aradi Benoid gyár Rt. nagy port felvert csődje még sokáig nem kerül le a napirendről. Tudvalevő, hogy a gyárral szemben több mint 900.000 koronás követelést jelentettek be egyes hitelezők. Ebből az összegből 340.345 korona jogosít: a csődtömeggondnok megtagadta. Így tagadja az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnak a követelést, melynek betáblázott követelése külön kielégíthető, Széchenyi Viktor grófnak 142.100 korona követelést, mert ő viszont, mint a vállalat igazgatósági tagja, anyagi felelősséggel tartozik. Ezeknek a megtámadásoknak a következménye pedig az lesz, hogy a megtámadottak, amennyiben követeléseiket fentartják, a megtámadókkal szemben pert indítanak. Valószínűnek tartják, hogy ezután a perek egész lavínája kezdődik.

A szerb bojkott ellen. Az északi kereskedelmi és iparkamara akeziót indított egy országos kamarai tiltakozás érdekében a szerb bojkott-hírek ellen. Az országos kamarai gyűlés kétségtelenül meg is lesz, azonban valami különös fontosságot nem tulajdonítunk az egész dolognak, mert a szerb bojkott — nem komoly mozgalom. Néhány nagyhangú szerb politikus hirdeti és üti vele a nagydobot. Komolyan venni azonban nem éppen muszáj.

Az „Unió“ biztosító közgyűlése. Az „Unió“ élet- és gyermekbiztosító intézet mint szövetségét f. hó 19-én tartotta 50-ik rendes közgyűlést Dr. Wittmann Mór elnöklése és a számosan megjelent biztosítottak élénk részvétele mellett. Az évi jelentésből kitűnik, hogy az elmúlt esztendő rossz gazdasági viszonyai ezen intézet működésére is hatást gyakoroltak, amennyiben a nagy értékpapír-állomány mellett kénytelen volt 526.540 koronát mint árfolyamveszteséget leírni. Mindennek dacára az intézet a rendes üzletmenet minden ágában az elmúlt esztendőben is csak eredményeket mutathat fel, amint ez az egyes mérlegetelekből kitűnik. A díjbevétel 4.232.883.45 koronára, a kamat- és házbérvétele pedig 942.546.61 koronára emelkedett. Különböző esedékességekért, melyek a mérlegben részletesen fel vannak sorolva, 2.490.503.06 korona, kötvénykölcsönökért 670.775.99 korona fizetett ki, mely utóbbi tétel magasságának oka abban rejlik, hogy a bankok és takarékpénztárak, ugy a fővárosban, mint a vidéken, csak nagyon korlátozott mértékben nyújtottak hitelt a közönségnek. Az új biztosítások szerzeménye az 1912. üzletévben 18.555.350 koronát tett ki, az egész biztosítási állomány pedig az elmúlt esztendő esedékességeinek levonása és az alapszabályszerű törlekések után 81.701.927.45 koronára rug. A díjtartalék 22.647.630.18 koronára, a kölöntartalék pedig 365.748.40 koronára emelkedett. A jutalék-emelési tartalék 338.046.44 koronát mutat a mellett, hogy a biztosítási alap tétele 200.000 korona értékben változatlanul megmaradt. A 23.812.232.31 koronát kitevő összertalék fedezete a mérlegben részletesen fel van tüntetve. — A hivatalnoki nyugdíjalap, melynek javára a közgyűlés az igazgatóság ajánlatára a hivatalnoki karról való gondoskodás céljából 10.000 koronát átutalt, 503.231.84 K-t tesz ki. A közgyűlés az évi jelentést és a mérleget tudomásul vette és az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Miután még ifj. Kallivoda Ferencz biztosított fél indítványára az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak, mindenekelőtt

azonban dr. Wittmann Mór elnöknek, Kohn Arnold alelnök-vezérigazgatónak és Friedlaender Izidor ügyvezető-igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaznak és a tisztviselői karnak elismerésük kifejezik, megejtik az igazgatóság kiegészítő választását. Az igazgatóság tagjai most: Dr. Wittmann Mór elnök, dr. Vázsonyi Vilmos alelnök, Kohn Arnold alelnök-vezérigazgató, Friedlaender Izidor ügyvezető-igazgató, dr. Alexander Bernát, dr. Reich József, Tsuk Sándor és dr. Werner Gyula. A felügyelő-bizottságba az eddigi tagokon kívül mint új, megválasztott dr. Siegescu József udvari tanácsos, országgyűlési képviselő. A közgyűlés dr. Wittmann Mór elnök élénk elttetésével ért véget.

Papirkartel. Az osztrák és a magyar papirgyárak között már régebbi idő óta van megegyezés több dologra nézve. Most a papirgyárak a megegyezést még inkább ki akarják szélesíteni. Az új egyezményben — melynek előkészítésén osztrák részről fáradoznak — többek között a Leykam Josefstaler Papierfabriks-Gesellschaft és a Nezsideri papirgyártó r. t. vennének részt. A kartelben résztvevő társaságok nagyjából már megállapították a kartel feltételeit, amelynek elősorsban a finomabb papírosfajtákban való üzletet kívánják szabályozni. A legfontosabb kérdésben azonban, a kvóta dolgában nincs megállapodás.

Egységes záróra. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés elnöksége a ma tartott ülésén tárgyalta az üzleti záróráról közrebozsított törvényjavaslatot. Az O. M. K. E., amely mindig azon az állásponton volt, hogy az üzleti záróra kérdése külön törvényben szabályoztassék és hogy ez a szabályozás a főnökök érdekében is feltétlenül szükséges, a törvényjavaslatban egyik régi követelésének megvalósítását látja. Mindazonáltal kisebb hibákat nem tekintve, két jelentős kifogás emelhető a javaslat ellen. Az egyik az, hogy a javaslat a záróra szombati meghosszabbítását, melyre néve a főnöki és alkalmazotti egyesületek között is megállapodás jött létre, elejti. Továbbá a vidékre néve a javaslat nem állít fel részletes intézkedéseket, hanem a kérdés szabályozását a törvény keretein belül a törvényhatóságokra bizza. Az O. M. K. E. tiltakozik az ellen, hogy a vármegeyi törvényhatóságok szabályrendeleti joggal ruháztassanak fel, mert a törvényhatósági bizottságok többsége néhány tiszteletreméltó kivételtől eltekintve, annyira kereskedelmellenes irányu, hogy a megadott jogot nem a főnökök és alkalmazottak pihenése érdekében, hanem a kereskedelem megszorítására fogják felhasználni. Az O. M. K. E. a javaslat szövegét sürgős körlevélben összes kerületeinek megküldötte és véleményeik beérkezése után részletes felterjesztéssel fog a minisztériumhoz járulni, azonkívül az ipartanács ülésén is kifejezésre juttatja aggodalmait.

Az osztályorsjárték mai huzásán a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: Négyesáczkoronát nyert: 98960; tizenötözer koronát nyert 82051; ötözer koronát nyert: 87012; kétezer koronát nyertek: 18950 25953 40888 50475 68761 79351 92374 92959 99476 99757 102338 105862; ezer koronát nyertek: 4631 4922 6944 9046 18941 24096 26483 33937 37928 40876 41269 24090 26483 33937 37928 40876 41269 41646 42004 50664 55979 61046 61840 64415 69442 69618 70782 79777 87453 87845 99598 102765; átszáz koronát nyertek: 69 439 6760 8299 11869 14952 19258 19802 24726 24970 25134 28608 28913 34763 39004 40059 42803 54740 55904 57447 57592 67931 68877 69538 76881 71935 72161 78950 79265 85007 90467 92567 98705 102964 107105 107224. Azonkívül kihúztak 922 sorsjegyet kétszáz koronás nyerménnyel. A következő huzás e hónap 24-én lesz.

A főnyerményekben Gaedlicke bankháza tartja a rekordot. Ott nyerték ma hetedikben a 400.000 koronás főnyerményt, ezuttal a 98960. száma.

A legelőrendtartások megalkotása. Felmerült esetből kifolyóan elvi határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a birtokosságok szervezetlensége miatt a legelőrendtartások megalkotása el nem halasztható. A községi előljáróságok szervezetlen birtokosságoknál fagyómi felelősség terhe alatt tartoznak a rendtartásokat végrehajtani, a birtokossági szervezetek pedig — ha a rendtartások végrehajtását elmulasztják — hatóság által felfüggesztendők.

Ragadós állathelységek. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az elmúlt héten a lépfenével fertőzött községek száma 157-ről 161-re, a takonykórral fertőzött községek száma 60-ról 65-re, az ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzöttek 68-ról 71-re, a rühkórral fertőzöttek 421-ről 446-ra, a sertésorbánczóval fertőzöttek 73-ról 86-ra és a sertésvészszel fertőzöttek 271-ről 296-ra emelkedett. Csökkent a veszettséggel fertőzött községek száma 226-ról 209-ra, a szájszáj- és körömfájással fertőzöttek 14-ről 12-re és a juhlimlővel fertőzöttek 17-ről 15-re.

Egybehívott közgyűlések.

Április	21.	Adria m. kir. tengerhajózási r.-t.
Április	23.	Városi viikamos vasut r.-t.
Április	26.	Atlantica tengerhajózási r.-t.
Április	30.	Ganz—Danubius vasúti r.-t.
Május	5.	Ganz-féle villamossági r.-t.

TŐZSDÉK.

Gabonatózsdé.

Budapest, április 19. A készruüzletben ma csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, nagyon nehézkesen és csak igen keveset vásároltak. Így aztán csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, aminek a folyamán mindössze alig 3000 q buza kelt el, eleinte néhány fillérrel olcsóbb, később pedig teljesen változatlan tegnapi áron. A legarágabb eladási ár 11.60 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.25 korona 77 kilós tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és a zab változatlan, a tengeri szilárd. Forgalomba került 200 q rozs 9.25 koronás áron, 100 q árpa 8.80 koronás áron és 800 q zab 9.60—10.55 koronás áron. A határidőpiaczen kedvezőre fordult időjárás következtében lanyhán és a tegnapi zárlatnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg a mai tizlet. A forgalom folyamán azonban barátságos volt az irányzat, mert azt híresztelték, hogy a vetések állása felől nem a legjobb hírek érkeztek, ami a kuliszt és a helyi spekulációt véleményes vásárlásokra ösztönözte. Rendkívül szilárd és erősen emelkedő volt ma a tengeri, mely czikkben a közelgő májusi terminusra való tekintettel, sürgős fedezéseket eszközöltek. A déli tőzsdén szilárd volt az irányzat, az árfolyamok jól tartva maradtak, októberi rozs, májusi tengeri és júliusi tengeri meglehetősen emelkedett. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 6 fillérrel, a májusi buza egy fillérrel, az októberi zab egy fillérrel gyöngült, ellenben az októberi buza két fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel, a májusi tengeri 16 fillérrel, a júliusi tengeri szintén 16 fillérrel emelkedett.

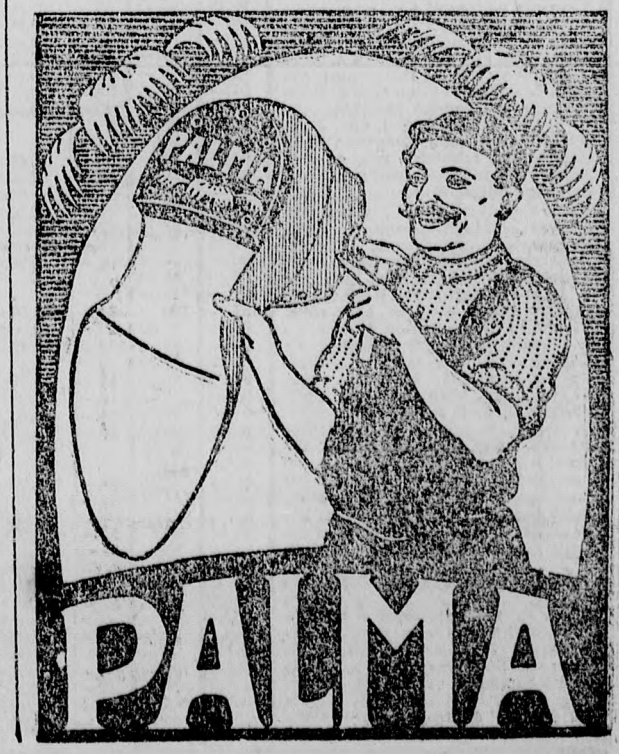
A kőszárupiaczen köttetett:

Buza, Tiszavidéki:	500 q 79 kg.	22.20 K.	400 q 79 kg.	22.90 K.	200 q 79 kg.	22.80 K.	100 q 78.3 kg.	22.60 K.	100 q 77.8 kg.	22.60 K.	100 q 77 kg.	22.60 K.	100 q 77 kg.	22.60 K.	100 q 80 kg.	23.— K.	200 q 79 kg.	22.70 K.	— Rozs:	150 q 18.76 K kppar.
— T. árpa:	100 q 17.60 K kppar.	— Zab:	300 q 20.20 K.	100 q 20.30 K.	150 q 21.10 K.	200 q 19.30 K						dobos kpf.								

A határidőpiaczen köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1913-ra.	
Buza 1913 áprilisa	10.82—86—79
Buza májusra	10.86—89—86—92—89—90.
Buza októberre	11.59—58—66—62—64

Rozs áprilisa 9.30 —————

Rozs októberre 9.54—55—52 ———

Zab áprilisa 9.84—85 —————

Zab októberre 9.48—46—51—50 ———

Tengeri 1913 májusra 7.74—73—91—90 ———

Tengeri júliusra 7.95—94—8.13—11 ———

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1913. májusra	10.90—10.91
Buza októberre	11.64—11.65
Rozs áprilisa	9.30—9.31
Rozs októberre	9.59—9.60
Zab áprilisa	9.85—9.86
Zab októberre	8.50—8.51
Tengeri 1913. májusra	7.90—7.91
Tengeri júliusra	8.11—8.13

Bécs, április 19. Buza bizonyos fajokban változatlan, más fajok 5 fillérel olcsóbbak, mint 8 nap előtt. Rozs mult héttel szemben 5 fillérel olcsóbb. Árpában mérsékelt eladás volt változatlan árak mellett. Promt tengeri 10 fillérel drágább, mint 8 nap előtt, míg messze határidőre szólók ianyhábbak voltak. Zabkinálat bőséges, 10—15 fillérel olcsóbb árak mellett. Vételkedv mérsékelt. Idő szép, de hűvös.

Értéktözsde.

Budapest, április 19. A spekuláció rózsás színben látja a külpolitikai helyzetet és a mai megnyitáskor ismét nagy tételekben kezdte vásárolni a papirokat. Az árfolyamok a tegnapi zárlat felett kerültek forgalomba. A nemzetközi piacon az Államvasut és Déli vasut részvényeit vásárolta a bécsi arbitrázs, aminek hatása alatt 45 koronával javultak. A helyi piac értékei is emelkedtek. A készáruipiacon már rég nem látott értékek darabhiány miatt jelentősen áremelkedést értek el. A Légszsz 70, a Temesvári szesz 25, a többi értékek is mind 5—10 koronával magasabban kerültek forgalomba. Zárlat felé nyereségelonyolításra a nemzetközi piac értékei 1—2 koronát leadtak árnyereségükből. A déli tőzsde iránya eleinte tovább javult, mert a pénzpiaczi hírek tartós javulásról számolnak be. Később a hausse, tekintettel a hét végére, realizálni kezdte angazsmánjait, ami az

értékekben 1—2 koronás gyengülést eredményezett. A készáruipiacon az értékek szilárd megnyitás után szintén gyengültek. A zárlat tartott.

As előtőzsde kőltött: Osztrák hitel 631.50632, Magyar hitel 923.75—825, Per. kor. 82.90—82.95, Hazai bank 282.75—283, Agrárbank 580—580.50, Jelzálog 433.50—436.50, Magyar bank 500—502, Leszámitolóbank 511.50—512, Keresk. bank 3020—3030, Mercor 281.75, Rima 717.50—719, Atlantica 350—351.50, Közúti vasut 653—654.50, Városi villamos 367—368.25, Déli vasut 128—131, Államvasut 719—721, Északm. közszénbánya 379—380, Drasehg 9.70—9.85, Ált. közszénbánya 1105—1108, Salgó 763—772, Ganz 3600, Gázizzó 730, Légszsz 1295—1345, Egy. izzó 355—357, Magyar villam. 408—499, Temesv. szesz 505—525, Phöbus 194.50—195.50, Bosnyák agrár 246—243, Urikány 360—362 koronán.

A déli tőzsde kőltött: Osztrák hitel 631.50, Magyar hitel 824—825.25, Prompt. kor. 91, Per. kor. 82.95—83, Iparbank 345, Agrárbank 568.50, Jelzálog 433.50—436.75, Magyar bank 500.50/502.50, Leszámitolóbank 518.50—519.50, Dohai bank 130, Fabank 225—226, Rima 165, Rima 718—719.75, Atlantica 350.50—351.75, Közúti vasut 653—653.50, Városi villam. 367—367.75, Déli vasut 129.75—130, Államvasut 720—722.50, Ált. közszénbánya 1104—1106, Salgó 772—776.50, Ganz 3590—3600, Magyar villam. 405—497.50, Temesv. szesz 510—516, Phöbus 196—198, Bosnyák agrár 247—249, Urikány 365—367, Légszsz 1346—1350 koronán.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 631, Magyar hitel 824.50, Leszámitoló 519, Rimamurányi 436, Jelzálog 719.50, Államvasut 723, Városi 367.50, Közúti 653, Magyar bank 502.50 koronán.

Bécs, április 19. Mivel a piac kedvezően ítélte meg a nemzetközi politikai helyzetet, megnyitáskor az irányzat nagyon szilárd volt, később azonban nyugodtabb lett a forgalom. A déli tőzsde irányzata még inkább megszilárdult. A forgalom középpontjában államvasuti részvények állottak.

10 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 631.50, Magyar hitel 824, Laenderbank 621, Államvasut 20.50, Déli v. 130, Alpési 1029.50, Rimamurányi 718.50, Skoda 855, Török sorsjegy 241.50 koronán.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 631.50, Magyar hitel 825.50, Anglo 340, Laenderbank 620.50, Bankverein 519, Union 598, Államvasut 722, Déli vasut 130.25, Dunagőzhajózási 1360, Alpési 1030, Rimamurányi 718.50, Dohányrészvény 341, Májusi járadék 84.75, Magyar koronajáradék 82.95, Török sorsjegy 244.50, Márka 117.70, Skoda 855 koronán.

Berlin, április 19. (Értéktözsde.) A küszöbön álló békekötésről szóló jelentésekre, valamint a

márczius havi német kereskedelem kedvező kimutatására és a magasabb bécsi előtőzsdei árfolyamok irántamaskodva, a tőzsde szilárd és animált irányzatban indult. Élénkebb kereslet tárgyai voltak, főleg a bánya- és kohóértékek, továbbá osztrák értékek, Hanza, Török sorsjegyek és az orosz bankértékek, míg amerikai vasutak Newyorkkai egybehajgzóan gyöngülésre hajlottak. A Kanada-értékek folyamatos csökkenése és hétyégi realizáció általános gyöngülést idéztek elő. A zárlat ismét valamivel szilárdabb volt, de javulást nem igen mutatott. A készáruipiaci ipari értékek egyenletlenek voltak. Napi pénz 4 százalék, magánkamatláb 4 és fél százalék.

Üzleti tudósítások.

Tojástőzsde. (A budapesti tojástőzsde árjegyzései.) Tiszavidéki (eredeti) 76—78 K. Erdélyi (osztályozott, inkluzíve) 78.50 K, Felsőmagyarországi (eredeti) 76 K, Apró (1680) 78 K, Kosárrúru (18—18 és negyed darab 1 K, átszámitva) 79—80 K. Irányzat: lanya.

Felolós szerkesztő:
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.

Kiadó-tulajdonos:
Magyar Újságkiadó Vállalat.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

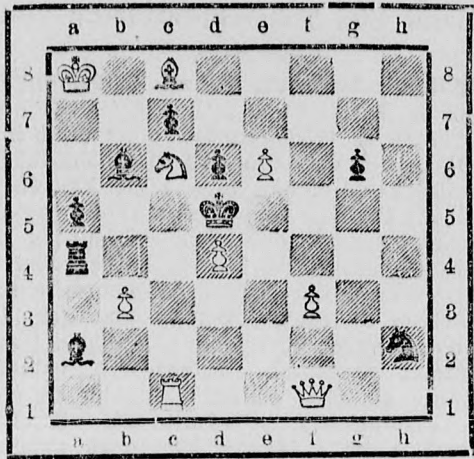
Jogszigorú! A határ 1913 október 31. Ögyvédre készüld! A határ 1913 október 31.
Ha tisztosgesen biztos sikerrel akar elkészülni
alapvizsgára, szigorúra, bírói és ügyvédi vizsgára,
keresse fel azonnal
Dr ERŐS VILMOS jogi szemiariumát
IV., Sütő-utca 6. Telefon 118—57.
Prospektus! Jogészethon! Benniakóknak kitünő ellátás

Budapesti értéktözsde				Maj záró ár-folyam				Maj záró ár-folyam			
	Maj záró ár.		Oszt. az utolsó üz. ávró	Részv. nyitk száma	Részv. nyitk száma	Oszt. az utolsó üz. ávró	Részv. nyitk száma	Maj záró ár-folyam		Maj záró ár-folyam	
	Pénz	Áru						Pénz	Áru	Pénz	Áru
Államadósság.											
M. kór. Állami pénztárj. adóm. 4 1/2%	98.75	99.25	18.	416.667	240	—	—	—	—	—	—
Magyar aranyjáradék ———— 4%	115.50	116	25.	20.000	500	—	—	—	—	—	—
Magyar koronajáradék ———— 4%	115.50	116	22.	38.334	800	—	—	—	—	—	—
Államkölcsön vaskapu czaljára 3%	71	72	16.	200.000	200	—	—	—	—	—	—
1870. évi nyereségykölcsön ————	216	222	—	25.000	200	—	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon reg. kárt. kötv. 4 1/2%	87	88	18.	46.000	200	—	—	—	—	—	—
Magyar földteremt. kötvény 4%	82.30	82.70	30.	60.000	400	—	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon földteremt. kötv. 4%	82.30	82.52	45.	200.000	400	—	—	—	—	—	—
Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön 4%	147	153	40.	150.000	400	—	—	—	—	—	—
Egyesített járadék papírban 4 1/2%	87.60	88.10	14.	80.000	200	—	—	—	—	—	—
Egyesített járadék ezüstben 4 1/2%	87.60	88.10	27.	200.000	240	—	—	—	—	—	—
Osztrák aranyjáradék ———— 4%	106.75	107.25	108.	7.200	500	—	—	—	—	—	—
Osztrák koronajáradék ———— 4%	84.50	85	30.	125.000	400	—	—	—	—	—	—
Osztrák államsorsjáték 1860 ———— 4%	156	161	—	20.000	500	—	—	—	—	—	—
Osztrák államsorsjáték 1866 ———— 4%	327	332	—	20.000	500	—	—	—	—	—	—
Osztrák államsorsjáték 1864 ———— 4%	327	332	—	100.000	200	—	—	—	—	—	—
Bpest szeszérfv. kölesön adóm. 4%	84	85	—	468.750	820	—	—	—	—	—	—
Bpest szeszérfv. kölesön adóm. 4%	84	85	—	150.000	1400	—	—	—	—	—	—
Orosz Államkölcsön 1900. évről 6%	113.49	108.80	170.	65.000	1000	—	—	—	—	—	—
Temes-Bégav. szab. kölesön ———— 4%	87.50	88.50	33.	175.000	400	—	—	—	—	—	—
Záloglevek, elsőbbségek.											
Bélvárosi takp. r.-t. ———— 4 1/2%	98	94	—	32.000	500	—	—	—	—	—	—
Bélvárosi takp. r.-t. ———— 4 1/2%	81	90	—	50.000	400	—	—	—	—	—	—
Egyesült budapesti fűv. takp. 4 1/2%	92.75	93.75	120.	25.000	600	—	—	—	—	—	—
Egyesült budapesti fűv. takp. ———— 4%	83	84	—	10.000	200	—	—	—	—	—	—
Ganz és társa kölcsönköt. ———— 4 1/2%	88	89	—	64.000	500	—	—	—	—	—	—
Hazai bank r.-t. és é. 4 1/2% kam. kötv.	91	92	—	80.250	600	—	—	—	—	—	—
Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4%	97	98	—	20.000	500	—	—	—	—	—	—
Kisb. orsz. földhitelint. 50/50 é. 4 1/2%	97	98	—	6.000	500	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. szőlőköt. 4%	90.75	90.75	—	10.000	2000	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. júr. vll. 4 1/2%	92	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. agrár- és járadék. zaloglévél 4 1/2%	92	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. takarékp. r.-t. 60 évré	94	94	—	10.000	400	—	—	—	—	—	—
Magyar ált. takarékp. r.-t. 4 1/2%	83	84	—	7.500	400	—	—	—	—	—	—
Magyar földhitelintézet ———— 4%	94	95	—	4.000	2000	—	—	—	—	—	—
Magyar földhitelint. sz. talajl. ———— 4%	85.50	86.50	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank ———— 4 1/2%	92.75	93.75	—	15.000	200	—	—	—	—	—	—
Magyar jelzáloghitelbank ———— 4 1/2%	92.75	93.75	—	10.000	200	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4 1/2%	96	97	—	250.	600	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelbank közs. kötv. 4%	89.50	84.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelb. nyer.-kötv. ———— 4%	117	118	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M. jelzáloghitelb. conv. ny. kötv. 100 K	157	160	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—
M. lezárm. és pénzvált. 60 évré 4 1/2%	85.50	86.50	—	10.000	200	—	—	—	—	—	—
M. lezárm. és pénzv. zalogl. 4 1/2%	93	94	—	10.125	500	—	—	—	—	—	—
Magyar orsz. közp. takp. ———— 4 1/2%	91.25	92.25	0	6.750	400	—	—	—	—	—	—
Magyar orsz. közp. takp. ———— 4 1/2%	91.25	92.25	15.	8.750	200	—	—	—	—	—	—
Magyar takp. közp. jelz. ———— 4 1/2%	91	92	—	18.	8.000	200	—	—	—	—	—
Magyar takp. közp. jelz. ———— 4%	91.60	92.50	—	4.500	400	—	—	—	—	—	—
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4 1/2%	93.50	94.50	20.	12.000	200	—	—	—	—	—	—
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4%	88	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orosz. közp. hitelszöv. kötv. ———— 6%	99	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Osztrák-magyar bank ———— 4%	90.50	91.50	45.	40.000	200	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	83	84	—	35.	200	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. közs. kötv. ———— 4%	83	84	—	5.000	200	—	—	—	—	—	—
Pesti hazai takp. zártkörű ———— 4%	84.50	85.50	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—
Pesti magy. keresk. bank ———— 4 1/2%	84	85	—	20.000	150	—	—	—	—	—	—
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4 1/2%	83.75	84.75	—	4.000	200	—	—	—	—	—	—
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4%	83	84	—	2.000	400	—	—	—	—	—	—
Adria m. kir. tengerhajózási r.-t. 4 1/2%	56.5	56.7	—	10.000	200	—	—	—	—	—	—
Budapesti közúti vasp.-társ. ———— 4%	—	—	—	84.	80.000	200	—	—	—	—	—
Budapest vill. vasp. vasut r.-t. ———— 4%	—	—	—	14.	15.000	200	—	—	—	—	—
Budapest-pesti vasut ———— 4%	89.5	109	—	110.000	200	—	—	—	—	—	—
Kassa-oderbergi vasut 1889. ar. ———— 4%	310	320	—	20.000	200	—	—	—	—	—	—
1894. p. ———— 4%	105.50	106.50	—	11.000	200	—	—	—	—	—	—
M. folyam. és tenger. r.-t. 4 1/2%	59	100	—	10.175	300	—	—	—	—	—	—
Bankok.											
Angol-osztrák bank ————	888	840	—	7.500	200	—	—	—	—	—	—
Budapesti bank részv. társ. ————	296	280.50	—	8.000	400	—	—	—	—	—	—
Első magyar iparbank r.-t. ————	845	848	—	441.000	400	—	—	—	—	—	—
Hazai bank részvénytársaság ————	—	—	—	4.000	200	—	—	—	—	—	—
Hermes m. ált. váltóüzlet r.-t. ————	880	886	—	7.500	200	—	—	—	—	—	—
Horvát-szlavon orsz. jelzálogb. ————	244	246	—	18.000							

SAKK.

89. számú feladvány.

Kuijers L. A., Amsterdam.
(„Magyar Sakkvilág.”)

Matt a második lépésre.

506. számú játszma

Játszották a bécsi sakkör Trebitsch-emlék-versenyén, 1913 április 7.

Caro-Kann-védelem.

Világos: Schlechter K. Sötét: Dr. Tartakower S.

1. e2-e4 c7-c6
2. d2-d4 d7-d5
3. e4-e5
- Figyelmet érdemel 3. f2-f3 is. Azelőtt rendszeren 3. Hb1-c3 történt.
3. Fc8-f5
4. Ff1-d3 Ff5xd3
4. Ff5-g6-ra következhettek 5. e5-e6, f7xe6 6. Fd3-g6 stb.
5. Vd1xd3 e7-e6
6. Hg1-f3 Vd8-b6
- Történhetik 6. . . . c6-c5 is.
7. 0-0 Vb6-a6
8. Vd3-b3 Va6-b6
9. Vb3-e3

- Világos nem akar vezért cserélni.
9. Hg8-e7
 10. b2-b3 He7-f5
 11. Ve3-d3 c6-c5
 - Jobbnak látszik 11. . . . h7-h5, kapcsolatban g7-g6 és Ff8-g7 fejlődéssel.
 12. c2-c4! d5xc4
 13. Vd3xc4 Hf5xd4
 14. Hf3xd4 c5xd4
 15. Ve4-c8† Vb6-d8
 16. Ve8xb7 Hb8-d7
 17. Vb7-e4 Hd7-c5
 18. Ve4-c6† He5-d7
 19. Vc6-e4 Hd7-c5
 20. Ve4-c6†

A lépés ismétlések nyilván időnyeres czéljából történnék.

20. He5-d7
21. Fc1-a3

Jobb volna 21. Fc1-b2, ami a d4-gyalog megnyerésére vezetne.

21. Ff8-a3
22. Hb1xa3 0-0
23. Ha3-c4 Ba8-c8
24. Ve6-e4 Hd7-c5
25. Ve4-f3 f7-f6
26. Vf3-g3 f6xe5
27. Vg3xe5 Bf8xf5
28. Ve5-e2 Vd8-d5
29. Ba1-d1 Bc8-f8
30. f2-f3 Bf5-h5
31. Bf1-f2 Bf8-f6
32. Ve2-d2 e6-e5
33. Vd2-b4! h7-h6
34. g2-g4

Igen jó volt 34. Vb4-b5 is.

34. Bf6-g6!
- Ha 34. . . . Bb5-g5, ugy 35. h2-h4.
35. Bf2-g2 Bh5-h3!

Nem volna jó 35. . . . Vd5xf3, 36. Bd1-f1, Vf3-d5 37. Vb4-b8†, Kg8-h7 38. Bf1-f8 stb. miatt.

36. Vb4-b8† Kg8-h7
37. Vb5xe5 Vd5xf3
38. Bd1-f1 Vf3-c6
39. Ve5xd4 He5-e6
40. Vd4-f2 Bg6-g5
41. Bf1-e1 He6-c5
42. Vf2-e2† He5-d3

Ha 42. . . . Kh7-g8, ugy 43. Ve2-e2 s utána Ve2-es következnek.

43. Bg2-g3 Bh8xg3†
44. h2xg3 Vc6-g6
45. Be1-d1?

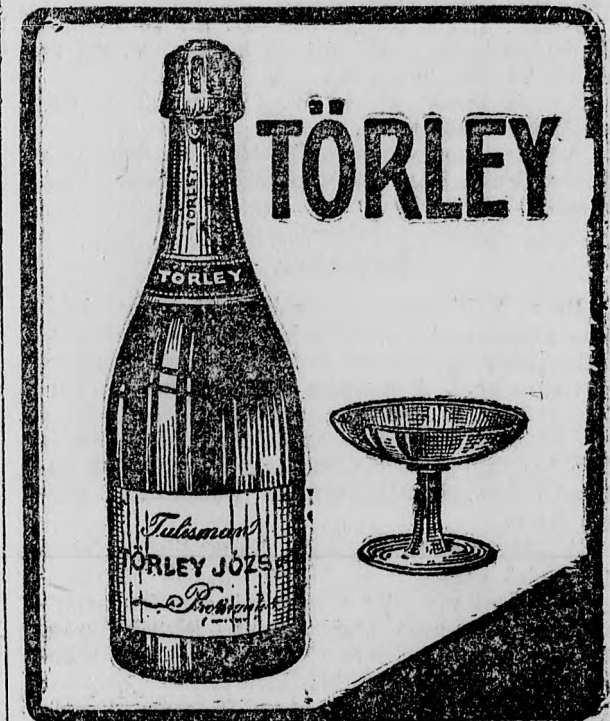
Világos itt elhibázta a helyes folytatást. 45. Be1-c3 és 45. . . . Bg5-d5 46. Ve2-e2 esetén világos jól állna.

45. Bg5xg4
46. Bd1-d2

Világos most már vesztesre áll. 46. Bd1xd2 következnék ugyancsak 46. . . . Bg4xg3† stb.

46. Bg4xg3†
47. Bd2-g2 Bg3xg2†
48. Vc2xg2 Hd3-c1
49. Vg2xg6† Kh7xg6
50. He4-e5† Kg6-f5
51. He5-c6 He1xh2
52. He6xa7 Ha2-b4
53. Ha7-b5 g7-g5
54. Hb5-d6† Kf5-f4

feladja.

A REJTÉLY KULCSA.

— FRANCZIA REGÉNY. —
ARTA: RICHEBOURG EMIL.

Mi is volt az új megaláztatás, mik ezen sértések, e durva, szívtelen szidalmak ahhoz képest, amit ő a mai napig már eltűrt és átszenvedett?

— Röviden — mondá a vad kapus, — tessék úgy becsztani, amint akarja; de ha nekem ma este nyolcz óráig nyolczvan frankot, vagyis a két negyedi bérletösszeget le nem hozza, akkor holnap kirakatom az udvarra.

A szegény költő meglegedett azzal, hogy vállat vonjon.

— Egyébiránt — folytatá tovább a házfelügyelő, — ugys csak azért jöttem most fel, hogy azt megmondjam önnek, mert bizony gondoltam, hogy pénzt nem kapok. Megértett tehát, ugy-e? Megfizeti ma a két negyedi hátalékot, vagy holnap szólnak becsújtatik. Lásuk csak, mi minden van itt. — A kövér kapus körüljártatta kapusi tekintetét. — Hm, hm. — nyilvánítá megvetését, egy arczfintortás kifejezésével kísérve, — az egész lom nem sokat ér; ha a kirakatási költség bejön, mondhatom, még jól járunk. No hiszen, én szépen rá vagyok szedve; máskorra jó tanulság lesz, hogy bizalmammal óvatosabb legyek és le ne kenyereztessem magamat szép szavakkal. Az ágyat nem tarthatjuk vissza; azt a törvény rendelete folytán magával viheti. Itt van még három törött szalmazék, melyére összesen sem adnék tíz soust. No ez a hitvány lógós asztal magasra becsülve megér egy frankot. A szekrény már a megszínáltatásra sem érdemes; ezt már nem lehet jobbra használni, mint a tűzbe lökni, hogy elégjen. Szerenesére még a márványlap nincs összezuva; ezért majd csak kapunk vagy nyolcz-tíz frankot. Ami ezeket az ócska, rongyos, piszkos fizeteket illeti, jó lesz a dohányz-szibárusnak, negyven font pa-

piros öt czentimesével, ki fog tenni két frankot. Hát ezekben a fiókokban mi van? Alkalmasint néhány ócska rongydarab és talán az ön irkafirkái. Hm! azok után ugyan senki sem fog vágyódni, azokat mind elviheti magával, Mollin Elek ur. Két-három kilogrammal súlyosabb, vagy kevesebb papiros, az már nem sokat nyom a latban. És ez minden. Hitvány, nyomoroságos holmijának összes értéke sem tesz ki tizenöt frankot, drága uram, ön pedig két negyedévi lakbérrel adós már! Ah igaz, ezt az arany rámát egészen elfelejtettem. . . . No lám, lám, hisz ez pedig egészen csinos! Igazi aranyozás, mert ahhoz értek ám. Ki tudja, talán még valami műkedvelő akad is, ki megveszi tizenöt frankért. Ez is csak valami. Hiába, ha nem kaphatja meg az ember, amit akar, meg kell elégedni azzal, ami jut. A mázolásról nem szólok, — folytatta, kezeit csipőjére téve. — Ugy néz ugyan ki, mint valami tájkép; de bizony csak gyalázatos mázolás. . . . És nini, igen, hitemre mondom, még aláírás is van rajta, ha jól látok: Ramel György. Tussal van festve, befecskendezett vászon, nem ér két soust sem, mert még csak pakkolásra sem lehet felhasználni. Tudja mit, Mollin Elek ur, ha önnek becses itt az a lom, ugy azt is magával viheti. — E szavaknál oda fordult a két baráthoz és durva kacajban tört ki.

De jökéde hirtelen torkán akadt meg, Ramel Györgyre pillantva, ki felugrott és dühtől szikrázó szemekkel, összeszorított ök-leivel a házfelügyelőre készült rohanni, hogy torkon ragadjja.

Alig maradt Eleknek annyi ideje, hogy barátja, s a házmester közé vesse magát.

— György, — kérte az előbbit, — ne bántsd; né tördj ez ember fecsegésével, ami téged nem sérthet!

— Nem, nem Elek, — kiáltott a festő remegő hangon, — kérlek, engedd, hogy megfenyítsem ezt az utálatos birkát, érdeme szerint!

— Birka, birka! Ön engem utálatos birkának merészlél nevezni? — arditá a kapus,

ki szintén fenyegető állásba tette magát. — Éhenkórász, koplalók!

— György, — szólt ismét Elek, — kérlek, ne csináljunk semmi lármát, semmi botrányt; maradj higgadtan, mint én; láttad, hogy én hagytam beszélni, cselekedni. E szavak után villámokat szóró tekintettel állott a sértegető elé és fenyegető hangon mondá neki: Ön egy nyomorult pára! Egy hitvány, aljas lélek. Igen, aljas lélek, mert mások nyomorából gnyut üzni mer, a legocsmányább alávalóság! Most már, ugy hiszem, eléggé szidalmazott és sértegetett; meg lehet elégedve. . . . Én magam részéről ugy találom, hogy nagyon is sok volt, mert türelmem elfogyott. Itt az ajtó, takarodjék ki!

— Mit, hogyan. . . mit mondott ön? Majd kimegyek, ha nekem tetszik, éri!

— Menjen! Ne ingereljen! Ki! Haszon-talan, semmirekellő! Gyorsan el innen, vagy tovább nem állok jót magamért!

A fiatalember oly borzasztóan nézett ki megbotránkozott haragjában, hogy a kapus kissé megszoport. Nagy kölcsön visszavonulni készült, de csak hátrálva ment kielé, mintha félne hátulról valami lökéstől; de amint már biztonságban érzé magát, ujra kiabálni kezdé:

— Henye, naplopó, éhenkórász! majd meglátjuk holnap, ha kidobják innen!

Amint azonban ez utolsó szidalmakat bekiáltotta a kamrába, sietett a haszon-talan ember a lépcsőt elérni.

— Ez igazán gyalázatos egy gazember — mondá György, még, egészen kipirultan a haragtól.

— Mit akarsz? Ez is csak olyan ember, minő, fájdalom, igen is sok van, nevetlen, durva, baromi.

— Te még embernek mondod! A nyomorult féreg csakis az arcot öröklé az embertől! Ha vissza nem tartottál volna, Elek, okvetlen leütöm, mint egy dühtöt kuttyát.

— No és aztán? Mi hasznunk lett volna belőle?

(Folyt. köv.)

A „Magyar Sakkvilág“ első nemzetközi feladvány-versenye.

A „Magyar Sakkvilág“ című sakkvilág április 13-án megjelent harmadik évfolyamának első számában megszabásu nemzetközi feladvány-versenyt irt ki háromlépéses feladványokra. Feladatok a következők:

Csakis eredeti, még sehol sem közölt (direkt) feladványokkal lehet pályázni.

Minden szerző legfeljebb 2 problémával pályázhat.

A feladványok diagrammán feltüntetve, a teljes megfejtés megadásával, jelíggel látandók és mellékelt külön borítékban — kívül ugyanazon jelíggel — a szerző neve és pontos lakcíme közlendő.

Cím: „Magyar Sakkvilág“, Budapest, VII., Nagydiófa-utca 16.

Beküldési határidő: 1913. augusztus 1.

Utólagos javítások stb. augusztus 1-ig fogadtatnak el.

A beküldött feladványok a „Magyar Sakkvilág“ tulajdonát képezendik.

Díjak: I. díj 100 korona, II. díj 70 korona, III. díj 50 korona, IV. díj 30 korona, V. díj 25 korona, VI. díj 20 korona.

Versenybírák: Pauly W. (Bukarest) és Havasi Artur (Budapest).

A verseny eredménye, illetőleg a döntés a „Magyar Sakkvilág“ 1913. októberi számában közöltek.

Sakkhírek

Bécs. A Wiener Schachklub 25 éves jubileuma alkalmából rendezett kétfordulós Trebitsch-emlékverseny Spielmann győzelmével végződött 11 nyert egységgel. A második díjat nyerte dr. Tartakower 10½, a harmadikat Réti Richard 9½, a negyediket Schlechter S. az ötödiket dr. Perlis 6½, a hatodikat Löwy 6 egységgel. Az utánuk következő Schenkein 2½, végül dr. Kaufmann 2 egyéget ért el.

A „Magyar Sakkvilág“ harmadik évfolyamának első száma rendkívül érdekes és bő tartalommal jelent meg. Ez a sakkzók számára nélkülözhetetlen organum kéthetenként jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 10 korona, fél évre 5 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban címén: Budapest, VII., Nagydiófa-utca 16, szám, I. em., 14 ajtó.

Havanna. A verseny befejezése után Kupshik Ábrahám newyorki és Blanco Rafael havannai játékosok között hét játszmából álló match folyt le, amely 2 remis mellett 3:2 arányban Kupshik győzelmével végződött.

Pétervár. Alechin és Lewitzki orosz mesterek közt rövid idő előtt tíz játszmás match nyert befejezést. Alechin 7:3 arányban győzött.

Varsó. Flambert rövid idő előtt 3:0 arányban győzött matchben Bogoljubow orosz játékos ellen.

Arad. Márczius 30-án a temesvári sakkör csoportmérkőzésben 10:3 arányban nyert az aradi sakkör ellen.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

H. Istvánné, Budapest. Ugy van, úgy van! A modern lakások nagyon szűkek. Nagyon is szűkek! Szeretnénk felajánlásra pestiesen így felelni: „Nekünk mondja!” Közös kellőenlétségrel közös panasz. Mint hogy egyikünk se képes a falakat szétlőni és holmikat kényelmesen elhelyezni, másképpen kell módot találni, hogy otthonunkban elférhessünk. Csak egyet tudunk ajánlani és ez: sejejtseze ki a nélkülözhetetlenek vált felesleges hant-lomot. Ne mosolyogjon! Ehelyett tartson szemlét főkéiben, szekrényekben, polcain. Azt fogja tapasztalni, hogy rengeteg ócska felhőnemű, kopott ruha, érdektelen iratok, levelek, nyomtatványok, kiürült orvosságok, sörök, borok, ásványvizes palackok és sok más hasznavehetetlen vacak foglalja el a helyet. Ha mindezeket „ócskás”-nak eladja, igaz, hogy csak kis összeget nyer a vásáron, de viszont egész szekrények, polcok, fiókok ürülnek ki, váltak nélkülözhetők és helyet talál a szükséges butorzat.

Muzika. A szepőt csak ideiglenesen lehet elmulasztani. Ha valaki olyan esodaszert hirdet, melylyel e szépségkibától örökre meg tudja szabadítani, egyszerűen csal. Még a leghatásosabb a hámó-kúra, melynyi az urezibót a szepővel együtt szublimátorogatóssal mesterségesen eltávolítják. Kevésbé drasztikus eljárás a szepőket egyenként 3 százalékos perhydrollal bekenni. Különben, higgyen nekünk, szép arcon még a szepő is szép!

T. Gyula, Bálatonudvari. E. Adolf, Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 26.

Harmadik évszázadot várnak. Érdeklődünk a dog iránt és amint megbízható értesülést kapunk, közölni fogjuk e helyen.

Sz. Zoltánné, Szabadka. A gyermekek edzését nagyon óvatosan kell megkezdni és még óvatosabban végrehajtani. Semmi esetre sem szabad a gyermek második életéve előtt hozzáfogni. Azok a példák, melyek kedvező eredményekre mutatnak csak azt bizonyítják, hogy vannak olyan erős szervezetek, melyek a legdrasztikusabb elbánásnak is, ellenállanak. Célszerűbben, mint a nem mindig veszélytelen hidegvizprocedurákkal, természetesen uton — a levegő behatása által — történik a testedzés. Ismeretes, hogy a levegő majdnem a négy-szeresénél kevesebb melegét von el a testtől, mint a víz. A hűvös légfürdő, a szobában, a legjobb testedző-szer. Fokozatosan kell a gyermeket ruhátlan fekvéssel a hűvös szobalevegőhöz szoktatni. Nem kell elhamarkodni. Inkább késni, mint elcsúszni. A szabad levegőhöz való szoktatás minden időjárásban — a nagy fagyokat és a nagy hősegeket kivéve — az évszakhoz alkalmazott öltözeten, természetesen szintén hozzátartozik az edzéshez. Magától értődik, hogy a hideg vízzel való mosdásnak, lemosásnak és fürdésnek is meg kell hagyni a nagyon jótékony hatásu feladatát. De minlensetre a kellő óvatossággal és büles mérséklettel. A legjobb ujmutató: amíg a gyermek nem érez didergést, nem ártalmas a víz hőfoka. Nyitott ablaknál aludni csak nyáron és enyhe időben szabad. Akkor is csak úgy, hogy az éjjeli légvonat közvetlenül ne érje az alvót.

B. E., Szepesregmete. „Részletet és büles bírálat” helyett tudatjuk, hogy verseit a közlők közé tettük és scrukat cjtjük. Csak egy kis türelmet kérünk!

Sorsjegyekről,

Sorsjegytulajdonos. A kérezt 1884. évi kibocsátásu sorsjegyből 400 ezer darab van forgalomban. Legkisebb nyeresiménye 200 korona, legnagyobb 40 ezer kor. Jásziv. A sorsjegy 4 koronát nyert. Küldje be a Budapesti Iparbanknak beváltás végett.

Magyar sörös kereszt sorsjegye 15 koronát nyert. A bank beváltja.

Nem nyertek: G. J. Szatmár; B. I., Budapest; Dohánytözséd, Klein H., Kolozsvár.

Sorsjegyekről és értékpapirokról a legmegbízhatóbb és díjtalan felvilágosítással a Budapesti Iparbank R. T. (Eskü-tér S) szolgál.

Uj, elegáns autómobilok
vámom belül 8.— K óradijért személyek-re uteljesítiményre való tekintet nélkül, országutra 85 fillér kilométerdíj ellenében bérelhetők.
Telefon 70-65, 81-42

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 10. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter az igazságügyminiszterium számvevőségehez Csarnay Károly, Kemerés Ferencz, Lukácsy János és Pospesch Adolf számvizsgálókat számítanadosokká, Blasovich Károly, Fodor Dező, Demhoff Gábor, Halmos Mór és Kapeller János számellenőröket számvizsgálókká, Strücker Antal, Laub Antal, Schaukál István, Györkös Rezső és Santho Károly számiszteket számellenőrökké, továbbá Mátrai Gyulát, a kassai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségél alkalmazott pénzügyi számiszteket, valamint Dunka György, Pippig Rezső, Szabó Jenő és Kovács Sándor igazságügyminiszterium díjnokokat számisztekké, Hirschler Salamon petrosényi járásbírósi telekönnyvi átalakító díjnokot a magyarlapi járásbíróshoz inelőká:

a pénzügyminiszter Purszki Bertalan pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a brassói pénzügyigazgatóságnaál, a X. fizetési osztályba végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá a nagyszombati pénzügyigazgatóságához és Fodor Gyula végzett joghallgatót, rozsnyói lakost, ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a brassói pénzügyigazgatósághoz, Hermann Győző gyakornokot a zimonyi fővárhivatalnál, jelen állomáshelyén való megúgyása mellett, a XI. fizetési osztályba segélydíjaztá, F. Kiss István mákói lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a fehértéplomi adóhivatalhoz;

a zilahi törvényszék dr. Reinold Barnabé krasznai ügyvédet a krasznai járásbíróshoz román tolmácsosa; a marosvásárhelyi törvényszék elnöke Németh János kiszolgált esendőr, igazolványos altiszteket a marosvásárhelyi járásbíróshoz III. osztályu hivatalozgatóvá; a kassai állami jogakadémia dékánja Zachár Józsa kassai lakos, napibéres szolgát, egyelőre ideiglenes minőségben, jogakadémiai rendes szolgáóvá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Muanay István algyógyi járásbíróshoz irrókot a nagyenyedi járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Frankl István budapesti lakos, Földes-re, Drobienka István budapesti lakos Diószegyre, Kiskoru Deutsch Gusztáv miskolci lakos Dócány-re, Kiskoru Fohn Zsigmond és Elemér budapesti lakosok, Sarközi-re, Csanna István dámszdi lakos, valamint István novai kiskoru gyermeke Csizmadia névre, Hirschheim Zsigmond abonyi lakos Haidu-ra, Kiskoru Weibergor Sándor budapesti lakos család névének Vértés-re kért átváltoztatását megengedte.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatal Igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Budapesten.

Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.620.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. deczember hó 31-én 369.403.372 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen czimletek teljesen adómentesek, mindekinetben kauczióképesek és közleges, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzcinkek elhelyezésére, valamint hiltbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok czéljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenként 100 K névértékű nyeresiménykötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság,
VI., Teréz-körút 22. szám.

Alapítke 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskékre. Előleget ad értékpapirokra. Külföldi pénzek vétel és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,
Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak ugy az érték-, mint a gabonátzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközlése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapirokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztálysorsjegyek eredeti áron. Sorsolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank,
V., Dorottya-utca 6. szám.

Fiókinlételek: Budapest, IV., Muzem-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrássy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapesten és Barscon. Alapítke: 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein
magyarországi fióktelepe.

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)

Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferencz-lér 6. — Központ: Wien, I., Herrengasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Központi Bank Részvénytársaság,
VI., Váci-körút 31. szám.

Az Ustredni Banka Ceskych Sporitelén, Prága, afiliált intézete. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre 4—4½ százalék mellett, folyószámlára a legelőnyösebben. — Amerikai osztálya az összes átutalásokat, követelés-behajtásokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete a Bank Of Europe utján eszközli.

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság,
V., Fürdő-utca 3. szám.

Alapítke 6 millió korona. Ajánlkozik a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdéi megbízásokat elfogad a budapesti és valamennyi külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

"Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., Koronaherceg-utca 5. szám.
Fiókok: V., Nádor-utca 25. — VII., Baross-tér 10. szám. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alaptőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvekre és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztalysorsjáték. Safe deposit.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölesön Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztállysorsjáték fő-elárusító helye: VI., Andrassy-ut 5. — Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 30. — IV., Ferencz-tere 4., Irányi-utca sarkán. — V., Lipót-körút 27. — VII., Király-utca 57. — VII., Rottenbiller-utca 1. — VIII., József-körút 2. — VIII., Ullői-ut 6.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 27. szám.
Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskékre 4% netto kamatozás mellett, valamint csekk- és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítása; értékpapírok, külföldi pénznemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdéi ügyletek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Általános Iparbank Részv.-Társaság

VII., Erzsébet-körút 39. szám.
Alaptőke 8 millió korona.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., Eskü-tér 8. szám.
Kölcsönökét folyósít váltóra vagy kötelevényre; leszámítol folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzembe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25—35.

A Magyar Pénzüzetek Földhitel- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., Országház-tér 4. szám.
Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitelügyletek minden fajával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fakereskedők Hitelintézete R.-T.

V., Széchenyi-utca 1. szám.
Alaptőke 6,000,000 korona. Tartaléktőke \$50,000 korona. Alapítási és részesedései: Egyesült Fatermelők Részvénytársaság, Kiszendi Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fakereskedelmi R.-T. és a Marosi Tutajkereskedelmi R.-T., valamint a Nadwornai Faipar Részvénytársaság. Az intézet elvállal minden a fatermelés és fakereskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, értéktéskést, vételt és eladási előnyös feltételek mellett.

Budapest—Lipótvárosi takarékpénztár r.-t.

V., József-tér 13.
Alaptőke 8,000,000 korona. Alapítási év 1895. Elfogad takarékbetétet és a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Közszégi és Körjegyzők Országos Bankja Részvénytársaság,

VIII., Kálvin-tér 11. szám.
Alaptőke 3,000,000 korona. Részvényeseinek tulajdoni része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket, leszámítol váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztés és egyéb jelzálogkölesönöket nyújt. Közszégi kölcsönökét folyósít.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Központi osztály: Budapest, V., Dorottya-u. 4.
Fiókok: I., Fehérvári-ut 1., II., Fő-utca 2., VIII., Rákóczi-ut 11., VI., Andrassy-ut 2., V., Nádor-utca 23., VII., Erzsébet-körút 58. Alaptőke: 15,000,000 K. Tartalékalapok: 26,000,000 K. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámítol váltókat és hitelpapírokat. Kauzcióképes 4 és fél százalékos zálogleveleket ajánlja tőkebefektetésül.

Gaedicke Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztállysorsjáték főelárusítója. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Nemzeti Takarékpénztár és Bank-Részvénytársaság.

VII., Károly-körút 20. szám.
Befizetett alaptőke 10,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.
Alaptőke: 8,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámítol váltókat, utalványokat, kötelevényeket és nyílt számlákon alapuló künnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszdóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és letesz mindennemű óvadékot. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 9. szám.
Alaptőke 5,000,000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Kigyó-tér 1. szám.
Alaptőke 16,000,000 korona. Tartalékalap 4,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és csekk-számlára. Leszámítol váltókat. Jelzálogkölesönöket nyújt földbirtokokra. Előleget ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legelőnyösebb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼ százalékos adómentes zálogleveleket.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa R.-T.

IV., Károly-körút 10. szám.
Egytetemes áruház. Elárusít könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket, előnyös részletfizetésre.

Világjárású utazási és menetjegyiroda R.-T.

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.
(Bejárat a Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)
Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti áron. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság,

VIII., Rákóczi-ut 9. szám.
„Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyára van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likör, rum, cognac és gyümölcs-palinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borkban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni- és asszu-borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzületeket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141—83.

Biztosítás.

„Duna” Biztosító Társaság,

VI., Andrassy-ut 30. szám.
Alaptőke: 2,000,000 korona.
Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.
Gyermek- és életbiztosító intézet.
Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. szám.
Alapított 1863. Legerőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalék: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7,000,000 korona. Biztosítási állomány: 46,000,000 korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító R.-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., Kacsuth Lajos-utca 17. Alapított 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet

m. sz.
Andrassy-ut 8. szám.
Az életbiztosítás összes neveit kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neveit és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kiházasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társulat.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék-alap: 434,367,388 K 47 fillér. Az eddig teljesített kárfizetések összege: 1,112,818,121 K 56 fillér; az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1,267,209,909 K 28 fillér. Életbiztosítás minden módot szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréssel elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, V., Nádor-utca 5.) által. — Részvénytőke és tartalék-alap 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. baleset ellen biztosító társaság által (V., Dorottya-utca 10.). Kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítás, nemkülönben versenylovak, teliverek és más értékesebb tenyésztőállatok biztosítása a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság (Budapest, V., Eötvös-tér 2.) által. Áru- és podgyásbiztosításokat az „Európai áru- és podgyásbiztosító részvénytársaság (Budapest, V., Eötvös-tér 2.) által.

Ipari vállalatok.

Hazai Likör- Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság,

Budapest, VI., Forgách-utca 9b. szám.
Gázüzemű likörgyár. Magyaranyu palinka-főzde, Szesz-szabadraktár, Szesz-denaturálótelep.

Hungária-műtrágya, kénsv és vegyi Ipar részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 8. szám.
Alaptőke 4,000,000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága,

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Vas- és aczélművek: Resiczan és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczan. Gazdasági gépgyár: Román-Bogsánon. Petroleum-finomító malomok, cementgyár, erdészet és gazdaság: Oraviczan. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Magyar keleti tengerhajózási r.-t.

V., Zoltán-utca 6. szám.
Alaptőke 4,200,000 korona. Hajójáratokat rendez főleg a keleti tartományokba.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság,

Budapest, V., Nádor-utca 10. szám.
Telefon: 38—83. Sürgőnyezim: Urikány-Budapest. Bányák: Lupény. (Hunyadmegye). Termel: darabos szenet, koczkaszenet szoba-, gözcséplő-, gép- és gőzeke-fűtésre, diószenet, aknaszenet, portmentes aknaszenet kazánfűtési célokra, aprószenet körkemence fűtésre, kovácszenet kovácsolási célokra. Lupényi koczsműveiben gyárt: darabos pirszenet kohászati célokra, koczka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cement- és czukorgyártási célokra, kátrányt, kénsvas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, V., Nádor-utca 12. szám.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1913. április 20-án.

Nemzeti Színház

Délután 3/4 órákor
A szentiváni álom.
Színmű 5 felv. Irta: Shakespeare.
Zenejét szerzte: Mendelssohn.
Fordította: Arany János.

Este 8 órákor

A faun.
Figjáték 3 felvonásban. Irta:
Edward Knoblauch. Fordította:
Dr. Sebestyén Károly.

Magyar Színház

Délután 3 órákor
Berlini Kleines Theater
vendégjátéka.

Studentenliebe.

Színmű 3 felvonásban.
Irta: Andrej Lconio.

Este 8 órákor

Professor Bernhardi.

Színmű 4 felvonásban.
Irta: Schnitzler Arthur.

M. Kir. Operaház

Délután 3/4 órákor

Jancsi és Juliska.

Mese 3 képb. Zenejét szerzte
Humperdinck. Szövegét írta: Vette
Adelaida. Ford. Abrányi Emil.

Utána:

A babatündér.

Látványos ballet 1 felvonásban.
Zenejét szerzte Bayer J. Szövegét
írták: Hassreiter és Gaul.

Este 8 órákor

Szöktetés a szerályból.

Vig opera 3 felvonásban.
Irta: Mozart A.

Uránia Színház

Délután 3/4 órákor

Mesés India.

Este 8 órákor

A mozi.

A nm. vallás és közokt. miniszter ellenszó-lelkiával kiöntetve:

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

ahelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása

Tartós fogtömések

Fognuzások (állításban is).

Szájpadmánok külföldi műfogak,

aranyhidak, koronák.

Jól használható fogcsok

elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.

Widéktelek félnap alatt megkapják műfogalkat.

ROYAL-ORFEUM

Telefon 118-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 118-22

Ma vasárnap, április hó 20-án két előadás: Délután 3/4 órákor mérsékelt helyárrakkal, este 8 órákor rendezés helyárrakkal a pazar áprilisi műsor.

Mindkét előadásban fellépnek:

ATORPEK

és az összes szenzációs attrakciók.

PALAIS DE DANSE

(TÁNCPALOTA). Kezdete este 8/11 órákor.

VI., Szerecsen-u. 35. Telefon 120-77.

Szenzációs áprilisi műsor!!!

IRIS táncoló

és 3 Paz Calzado

a spanyol táncok királyi.

DIE 6 SONNENKINDER strandjű. Les Armanis

francia excentrikusok. Hansi Jackson szobrett. La

Malottas, stb. stb. — Előadás után párisi vig hangulat

és táncmulatság reggelig. Kitűnő vacsora. — Pénztárnyitás

8/10 órákor. — American bar.

FERENCZY KABARÉJA

Gyár-utca 21. Telefon 73-27.

Kezdete este 8/10 órákor

Szenzációs új műsor! Új művész attrakciók! Új sze-

számok: Kacagató polihedral tréfák. Akadémikus kuplék! Molnár

Ferenc vig jelenete. Liptai Imre színpadi tréfák. Ferenczy

Károly új dalai! Felolvasás Petőfi-Társaságban. A bi-

nyitás. Dobbantás. Az utolsó levél. A parlamenti őrség. Rendezés

a Nemzetiben. Aranyos stb. — Jegyek válthatók az összes

városi jegyirodáknál és a kabaré pénztáránál délelőtt 10 től

1 óráig és délután 4 óráig az előadás végéig.

Vasárnap délután FEHÉR KABARÉ!!!

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. 44266

Nagymező-utca 17.

Ma két előadás!!

ASTA NIELSEN

a világhírű mozi-star sze-

mélyes felléptével. "

Kezdetük fél 4 és 8 órákor. Délután mérsékelt helyárrak.

Beketow-cirkusz

Városliget. Telefon: 107-46.

MA VASARNAP.

KÉT ELŐADÁS

Délután 4 órákor Este 8/8-kor.

Délután gyermekeknek félárak. Mindkét előadásban Bohle mérnök szenzációs találmánya ROMANUS a távból kormányozható katonai léghajó a léghajózás legnagyobb csodája.

EGLÉO

FOGPER

Mindenütt kapható.

Ára 70 fillér.

Stabil-gőzgépek 5-100 HP

Gőzkazánok 6-200 m² tüzfelülettel

Félstabilgépek és lokomobilok 4-120 HP

Benzin- és Nyersolaj MOTOROK

különböző nagyságban. Transmissió-tengelyek, csapágyak és szíjkorongok minden méretben.

Rácskerítések, Rácskapuk, vasajtók és vasablakok

a legszebb kivitelben, továbbá tartányok, szivattyúk, csövek, vasgerendák, vasuti sinek

épitési és vágány czélokra, mezei vasuti sinek, távirdahuzal, stb. stb. használt és új állapotban olcsón kaphatók:

ABELES EMILNÉL

Budapest, V., Váci-ut 14. sz.

Telefon 24-41, Telefon 24-41.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Tavaszi újdonságok!

BUDAPEST

IV., Kigyló-tér 1. (Királyi bérpalota)

V., Dorottya-utca 6.

VII., Erzsébet-körút 42.

DEBRECEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Illica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Az egész világot uraló eredeti The Champion

kerékpárokat dupla harangcsapágyval és szabadonfutóval, 3 és 3 1/2 évi jótállással, minden árfel- emelés nélkül szigorúan az ere- deti gyári áron azaz 10 és 15 koronás részletek adnak és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és eszékeltet orvosi forgalmunk következtében mé- nagyban eredeti gyári árban szállítunk lyan leszállított vidékre is bárholva

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 3. és Budán: Margit-körút 6. Minthogy a Helical Premier kerékpárokkal, — az utolsó 2 évben rendkívül sok kellemetenségünk volt, kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalombahozatalát megszüntetni. Bizsán árjegyzékünk 1500 képpel kerékpár és alkatrészről ingyen és bérn.

SZINNHÁZAK

Vasárnap, 1913. április 20-án.

Vigszínház

Délután 3 órákor

Az elnöké.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Henneguin és Veber. Fordította: Karinthy Frigyes.

Este 8 órákor

A telefon.

Bohózat 3 felvonásban, 4 képből. Írta: Gavault Paul és Berr-Georges. Fordította: Adorján Andor.

Budapesti Színház

Délután 3 órákor

A bécsi Josefstadt Theater vendéjátéka.

Die Näherin.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Este 8 órákor

Liliom.

Legenda 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc.

Király Színház

Délután 3 órákor

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Brédy Miksa. Zenéjét szerzelte: Jacobi Victor.

Este 8 órákor

Pálmái Irma, Fedák Sári és Nyárai Antal vendégfelléptével

A cigányprimás.

Operette 3 felvonásban. Írták: Wilhelm és Grünbaum. Fordította: Harsányi Zsolt. Zenéjét szerzelte: Kálmán Imre

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

A Magyar Színház vendéjátéka

Délután 3 órákor

Fényes Annuska felléptével;

A kis lord.

Életkép 3 felvonásban. Írta: Hodson. Fordította: Hajó Sándor.

Este 8 órákor

A farkas.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc.

Népopera

Délután 3 órákor

A karszemélyzet jutalomjátékául

A denevér.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: Hafner és Genée. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerzelte: Strauss János.

Utána:

Kabaré és hangverseny.

Közreműködnek: Anier Adelina, a Népopera koloratúrénekesnője Operaáriakkal, Hajnal Hajnalka, H. Vidor Ilonka és Marosfy Lajos táncos számmal. — A Nagy Endre kabaré tagjai közt: Nagyasszony Vilma, Vidor Feleke, Boross Géza, Gozon Gyula, Kővári Gyula és Maryadi Lajos. További: Komlós Komlós Emma, Vörös Elek cigányzenekarának kísérete mellett magyar dalokat énekel. Dársony István és Tibanyi Géza, a Royal-Orfeum művészei tréfás szkeccset játszanak.

Este 8 órákor

Aranyeső.

Operett 3 felvonásban. Írta: Böldi Izor. Zenéjét szerzelte: Zerkovitz Béla.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31

Telefon 110-22.

Ma vasárnap, április hó 20-án két előadás: délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárral, és este 8 órákor rendez. helyárral

a pazar áprilisi műsor.

Mindkét előadásban fellépnek

a törpék

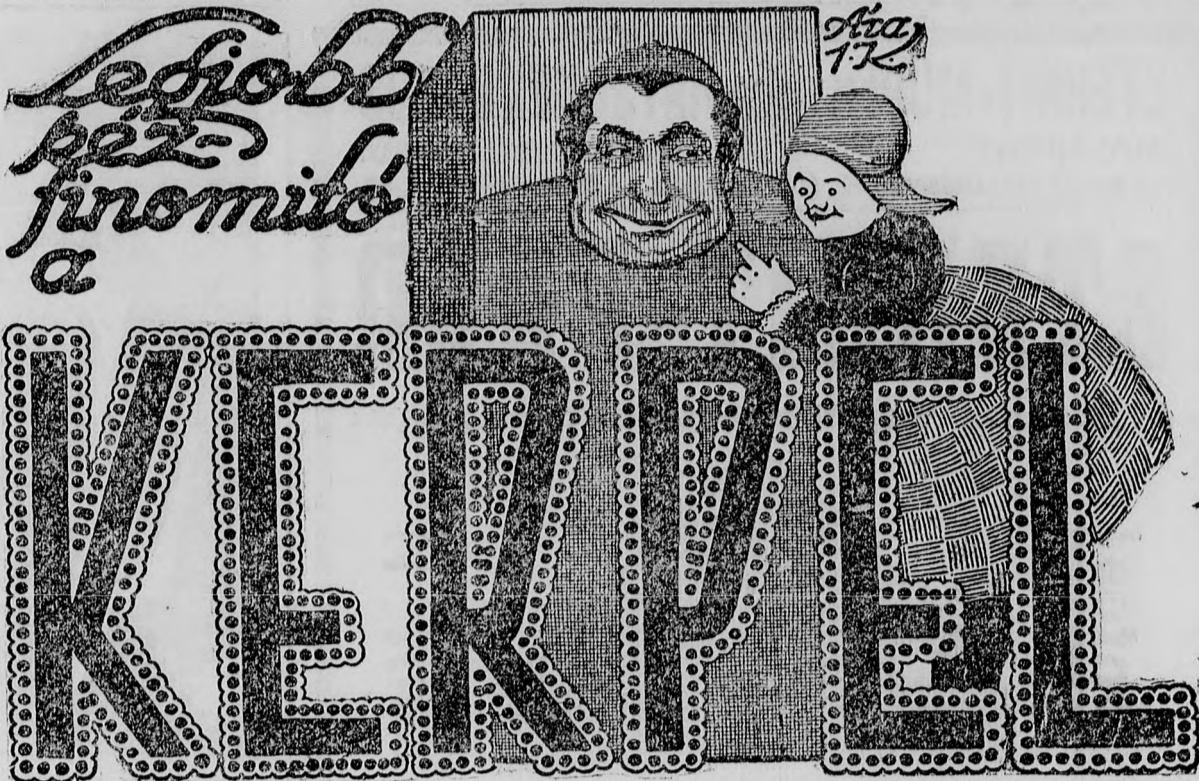
és az összes szenz. attrakciók.

Jarrow, a citromos ember. The Piccolo Co. 18 tagú liliputi cirksz. és variété-társulat Lucio König, a népszerű művész. 6 Comedy Piccininios, ragtime-csoport. Blanche de Pannaó élő relikvia. Dottie King, The Records, Paris Trio. Diák lakzi operett. „Piti Mozi” mozi-szkeccs-paródia.

K. Solti Hermin Szász Ilona, Virágh Jenő, Máté Sándor új nótákkal és a többi szenzációs új attrakciók.

Előadás után Royal-Cabaret. Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a Royal-Orfeum jegypénztárában és a városi jegyárú-sító helyeken.

Minden csütörtökön, szombat és vasárnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyáru nagy családi előadás teljes esti műsorral.

KERPEL-kézfinomító 1 korona. A kezét 3 nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi. **KERPEL-arcfinomító** 2 kor. 50 fillér. Az arcon előforduló szeplőket, májtoltokat, mitesszert és egyéb tisztátalanságot elmulaszt. **KERPEL-bőrfinomító mosdószappan** 3 drb 1 kor. 30 fillér, ezidőszent a legolcsóbb és legtekélyesebb kiváló illatu mosdószappan. **KERPEL-arcfinomító puder** 2 kor. Feltétlenül ártalmatlan, kitűnően tapad és remek illatu. Minden színben kapható. Egy arcfinomítót, egy kézfinomítót, egy pudert, egy csomag szappant franco küld: **Kerpel-gyógytár Budapest, V. kerület, Lipót-körút 28. sz.**

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. Telefonszám: 14-22.

Ujdonság! Ma Ujdonság!

„Kindermann”

Groteske 1 felv. Írta: Hirschfeld Lajos. Rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi:

A hadtestparancsnok ur

Jegyek elővételen: a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Nirsich Andrásy-ut 19. Sopronyi Rákóczi-ut 1. „Az Est” kiadóban és Breuer Tözsde, Teréz-körút 54. — 12 óra után az első emeleti „Casinó de Parisban” a világ legjobb ének és táncszámainak fellépte.

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

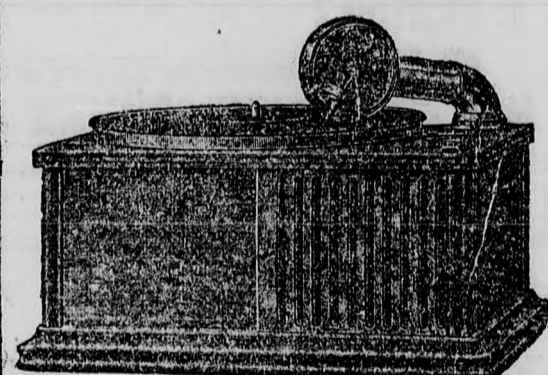
Ma, vasárnap, április 20-án, d. u. 3 1/2 órákor

mérsékelt helyáru családi előadás

a törpék, valamint az összes attrakciók felléptével.

Mérsékelt áru jegyek — elővételi díj nélkül — válthatók a ROYAL-ORFEUM jegypénztárában és az összes városi jegyárú-sító helyeken.

! Megoldva a kérdés!

Bármely beszélő gépen Pathéfon lemez játszható, mely tudvalevőleg a legjobb lemez, nem kopik, — nem kell tü. —

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal Pathéfon-lemez játszható.

Ujdonság: Beszélőgép 2 hang doboz. — 1.

Pathé hangdoboz 10 kétoldalt lemezzel 70 korona kizárólag

REMÉNYI MIHÁLY

elsőrangú hangszer telepén

Budapest, Király-utca 58. szám.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzék!

Nagy tölcseres grammophon

: 10 lemezzel 40 korona. :

Heti műsor:

Április hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Nyári-színház Magyar Színház	Budapesti Színház	Uránia
21 Hétfő	Ödipasz király	—	—	Aranyeső	A telefon	Fanny Erstes Stück	A cigányprimás	A frankfurtiak	Die Frau Groll	A mozi
22 Kedd	A faun	A nyugati leánya	—	Faust Titta Ruffó és Seidler Paul felléptével	A mumus	I. Klasse-Lotthens der arzt seiner ehre	A cigányprimás	Az isteni szikra	Utter Schöne Seelen Andulka	A mozi
23 Szerda	Az ember tragédiája	Rigoletti	—	Aranyeső	A telefon	Professor Bernhardi	A cigányprimás	Aminisztorelnök	Die Jammerpepi	A mozi
24 Csütörtök	Helen Téba ellen	Tosca	—	Aranyeső	Az elnöké	Fanny Erstes Stück	A cigányprimás	A farkas	Die Fran Groll	A mozi
25 Péntek	A faun	Troubadur	—	Hamlet Titta Ruffó felléptével.	A telefon	Professor Bernhardi	A cigányprimás	A rab ólovag	Die Trutzige	Don Quijote
26 Szombat	Savitri A lányom	Májuskirálynője Prom theus	—	Aranyeső	A mumus	I. Klasse-Lotthens der arzt seiner ehre	A cigányprimás	A szerencse fia	Die Jammerpepi	Az országos szín művészi akadémiá előadása
27 Vasárnap	Délután: Este: Romeo és Júlia Barlanglakók	Hoffmann meséi Aida	—	Aranyeső	Lakajok A telefon	Fanny Erstes Stück Professor Bernhardi	Eva A cigányprimás	Sárga lilium Királyok	Die Frau Groll Der guttzende Frack	—

Champion...
szám.
6. Minthogy
rendkívül
kerékpár
árunk 1500
és bérm.

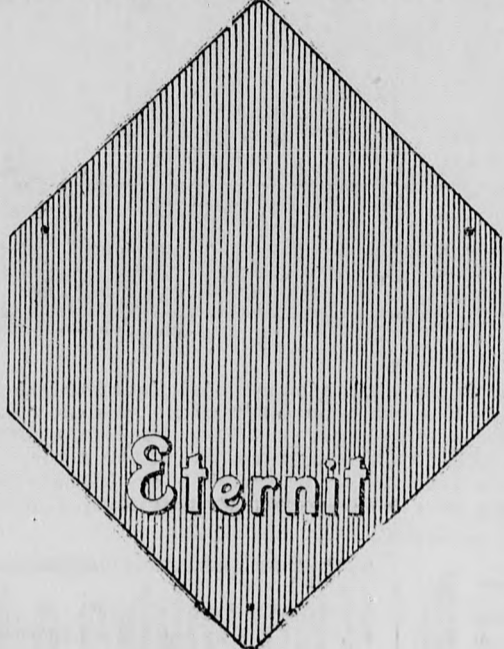
ETERNIT-MŰVEK **HATSCHEK LAJOS**
BUDAPEST **NYERGESUJFALU.**

Központi iroda: Budapest, VI., Andrásy-ut 33. — Telefon 171-72, 12-92.

ETERNIT-PALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga!

Nagyon fontos!

II. Vizsgálat II.

ETERNIT-PALA csak akkor valódi, ha a fenti rajz szerint minden egyes lap a törvényesen védett szójegygyel „ETERNIT”-tel van ellátva, szíveskedjék tehát mindenkor kifejezetten csak valódi **HATSCHEK-féle ETERNIT-palát** kérni és silány anyagot visszautasítani.

AZ ETERNIT-MŰVEK szállítóképessége a Nyergesújfaluban történt gyárnagyobbítás következtében 80%-al emelkedett az elmúlt évhez képest, anyagszállítások tehát a leggyorsabban történhetnek. Ujabb rendszerű **RHOMBUS** és **HÁLPIKKELY-lapokra** különösen felhívjuk szíves figyelmét. 72917

HOFFMANN S. és V.
 BUDAPEST, V. Zoltán-u. 18.

ADRIA

m. kir. tengerhajózási r.t. vezérigazgatója.
 Helyesbített hajójáratjegyzék március hónapján.

FIUMBÓL:

Hová	Gőzös neve	Kelut
New-York	Ultonia	9
Liverpool	Carix	1-10
Hamburg**	Austria	5-15
Gibraltár, Lissabon, Leixoes, Bordeaux**	Stefánia	5-15
Liverpool**	Andalusian	5-15
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltár, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador Mazagan*)	Kolozsvár	18
Pernambuco, Maceio, Bahia, Rio de Janeiro, Santos*)	Szell Kálmán	19
Hamburg**	Naxos	10-20
London, Hull	Salerno	10-20
New-York	Pannonia	22
Liverpool	Thracia	15-25
Hamburg	Volos	15-25
Benghazi, Tripolis, Palermo, Rouen*)	Nagy Lajos	15-25
Glasgow*)		15-25
Malta, Tunis, Algir, Oran, Gibraltár, Tanger, Larache, Casablanca, Mogador Mazagan*)	Tisza	25
Liverpool**	City of Perth	21-31
London	Arad	21-31
Rotterdam, Antwerpen*)		21-31
Hamburg**	Lemnos	21-31
Liverpool	Veria	21-31
London, Hull	Torcello	III/25-IV/5

A **-gal megjelölt kikötők érintésétől az igazgatóság eltekint, ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentenek be.
 A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.

Gyenge férfiak, öregek és fiatalok!

Ne csüggedjétek!!!

Feltaláltam az én „H” készítményem. Azonna meggyőzően a férfiak gyengeségét (impotenciát) — Nem! belsőleg bevezendő értéktelen gyógyszer! Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismeretlét. — Cím: „Nova mechanika” 133. Fiókbérelt 40. Budapest—Füzes.

Szenzációs modern háztartási gépek.
Porszívó-gépek kézi és villamos hajtásra.
Parkettakefélő-gépek kézi és villamos hajtásra.
 Elsőrangú teljesítmény. Kapható :: kényelmes lefizetésre is. ::
ELEK ÉS TÁRSA R.T.
 Budapest, V., Bálvány-utca 18.
 Budapestben bemutatás ingyen, minden kötelezettség nélkül. Vidékre háztartási gépek árjegyzéke ingyen és bérmentve. Vételkötélesség nélkül nyolc napi próbára is szállítunk.

11.000—1913. III/c, számhoz.

A Bosznia-hercegovinai országos vasutak üzemkimutatása

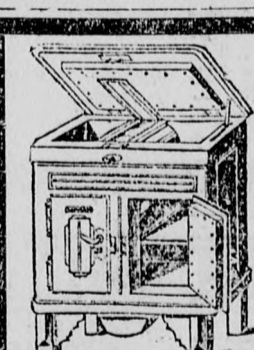
1913. évi március hóra. — Üzemhossz: 940 km.

Időszak	Szállított		Bevételek	Összehasonlítás az előző 1912. évvel	
	Személy mennyiség	Áruk Tonna		bevételek	különbözet
1913. január hó 1-től 1913. február hó 28-ig.	428.113	272.073	2,616.290	2,362.140	254.150
1913. március hó 1-től 1913. március hó 31-ig	209.362	138.219	1,519.470	1,364.770	154.700
Összesen	697.475	410.292	4,135.760	3,726.910	408.850

Sarajevo, 1913. évi április hó 12-én.

Az igazgatóság.

Hirdetések felvételnek

A magy. kir. szabadalm. **HENNEFELD-féle**

JÉGSZEKRÉNYEK

Budapest, Gr. Zichy Jenő-u. 5. sz., Váci-körut mellett.

Az eddigi létező jég szekrények csaposak, cinkbádoggal vannak burkolva, rozsdásodnak, oxidálódnak, piszkolódnak, mindig javításnak vannak kitéve, míg a **Hennefeld-féle jég szekrényeknél** ez ki van zárva, mert azok műköléssel vannak burkolva. A jégtartó alatt horganylemez vízgyűjtő van az olvadó jégviznek, a jég szárazon marad, ezáltal 60 százalék jégmegtakarítás. Árjegyzék ingyen. Sörkímélő készülékek. Alapították 1885-ik évben.

EVŐESZKÖZÖK

ezüstműből és alpacca ezüstműből,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
 a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

"OLLA" bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-különlegesség** Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. **"OLLA" gummi gyártó** Wien VII/ 817 Praterstrasse 57

"OLLA" GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. A kirakatokban kifüggesztett **"OLLA"** reklamlablátskákat az előírású helyeket jelzik. Ár 4.6 és 8 K. Tuzatjárt

Ára tacatonként 4, 6, 8 korona. Az "OLLA"-gummi kapható az ország minden gyógyszerárúházában, jobb drogériákban és az elsőrangú szaküzletekben. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csak "OLLA"-t adjon. Az elárusító helyek kimutatását, árjegyzékét ingyen küldi az

"OLLA" gummi gyár

Wien, II., 817. Praterstrasse 57. 461/S
Kedvelt minőség 1208. sz. tucatja 6 K, 1204. sz. 8 K tucatja.
Raktár Budapest: Thalmayor és Beltz Zrínyi-utca 3. Türek József Király-utca 12. Magyar orvosi műszertár Rákóczi-ut 28. Utas Ferenc Andrassy-ut 36. Molnár Vilmos Károly-körút 28. Lukács S. Váci-körút 82A. Szécsi Lajos Andrassy-ut. Hesli Janos Nagymező-utca 40. Kalka Emil Tavasz-ut 8. Kiss B. Lövéde-ter 7. Kádár Gyula Király-utca 68. Nagy Sándor Király-utca 83. Szentirmay Gy. Erzsébet-körút 37. Markovits Gara István ut 41. Székla D. Rákóczi-ut Wagner & Seltz Népszínház-utca 29. Fischer Jenő Lipót-körút 37. Watterich A. Jókai-ut. Berger Lajos Üllő-ut 3. Orkány B. Thököly-ut 23. Ozkár L. Nagymező-utca 40. Schlager Andor I. Pódryári-ut 10. Roth Zoltán Teréz-körút 29. Péterovics M. IV. Bécsi-utca 2. Gerő és Tarsa Király-utca 24. Barabás és Stefanovics Alagut-utca 6. Molnár V. Károly-körút 28.

Meghívó.

A Rákospalotai Önszegélyző Egylet mint szövetkezet 1913. május hó 1-én, délelőtti 11 órakor tartja saját helyiségében, Rákospalota, Fő-ut 39. szám alatt

XVIII. évi rendes közgyűlését

melyre a t. c. szövetkezői tagok tisztelettel meghívotnak.

Az Igazgatóság.

Naplrend:

1. A mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Az igazgatóság választása 3 évre.
3. A sorolás után kilépett választmányi tagok helyébe új választmányi tagok megválasztása.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása és tiszteletdíjának megállapítása.
5. A XVI. évtársulat felszámolásának megválasztása.
6. Netán indítványok.

* Kivonat az alapsz. 19. §-ból: Az egyes tagok által teendő indítványok 5 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságának írásban benyújtandók.

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztár K 288767. Pénztár-éteknél K 20.000.—, Kétszámok K 60.860.—, Évtársulatok hátralékai K 11.599.—, Jelzálogilag biztosított ingatlan vételárhátralék K 1720.—, Adóssok K 13.01284. Rákospalotai takarékpénztár F. I. K 649068. Értékpapírok K 200.—, Felszerelés K 630.—, Leírás K 130.—, maradv K 500.—, Függők K 68139. Hátralékok K 970.02. Főösszeg 12410050. Utcar. Az évtársulatok beírásai díjai 21050. Az évtársulatok nettó befizetései 41398.—, Az évtársulatok vagyona 104337. egyútt: 4265087. Évtársulatok felszámolásalatt 2342735. Adóssokért vállalt kezesség 50560.—, Letétek 1320.—, Nyereség egyenleg. Át hozat a múlt évről 15369. f. évi nyereség 288.69, egyútt 114228, főösszeg 12,410050.

Eredmény számla. Vesztőség: Visszszámítási kamatok 680897. Üzletárszék utáni kamatok 25366. Üzleti költségek 31730. Napibiztosítási díjak 260.—, Adó 400.—, Felszerelésnél leírás 130.—, Nyereségegyenleg: Át hozat a múlt évről 15369, folyó évi nyereség 28869, egyútt 114228. Főösszeg 881230. Nyereség. Kamatok 768261. Díjak 976.—, Nyereségát hozat 15369. Főösszeg 881230. Kelt Rákospalotán, 1912. december 31-én.

Rachler Aurél sk. főkönyvelő. Az igazgatóság: **Schwarz Jakab** sk. elnöközőigazgató, **dr. Székely Dezso** sk. alelnök, **Kohn L. Lajos** sk. íg. tag, **ifj. Csizmadia Mihály** sk. íg. tag, **Schwarz Adolf** sk. íg. tag. Megvizsgáltuk és rendben találtuk. A felügyelőbizottság: **Stein Dávid** sk. felügy. biz. elnök, **Müller Adam** sk. felügy. biz. tag, **Steiner Ödön** sk. felügy. biz. tag.

A lezároló 1909-I XV. évtársulat vagyonmérlege. TARTOZIK: Az évtársulat beírásai díjai 8050, nettó befizetései 15409.—, vagyona 62149, hátralékai 2994.—, 1912. évi nyeresége 31001. Főösszeg 13108.—, Követel: 45 üzletárszék a 224 korona 10800.—, 17 üzletárszék a 220 koronán 3740.—, 11 üzletárszék a 216 kor: 2376.—, 14 üzletárszék a 208 koronán 2912.—, Főösszeg K 19108.—, Kelt Rákospalota, 1912. december 31-én. **Rachler Aurél** sk. főkönyvelő. Ezen vagyonmérleg a közgyűlés által kiküldött bizottság által megvizsgáltatván, rendben találtatott.

Tagok létszáma 1912. december 31-én. XIV. évtársulat: az év elején volt 61 tag, 104 üzletárszék, kilépett mind (felszámolt). XV. évtársulat. Az év elején volt 48 tag, 104 üzletárszék. Az év folyamán kilépett 3 tag, 16 üzletárszék, maradt az év végén 45 tag, 86 üzletárszék. XVI. évtársulat. Az év elején volt 42 tag, 120 üzletárszék, az év folyamán kilépett 7 tag, 33 üzletárszék, maradt az év végén 35 tag, 87 üzletárszék. XVII. évtársulat. Az év elején volt 71 tag, 153 üzletárszék, az év folyamán kilépett 9 tag, 23 üzletárszék, maradt az év végén 62 tag, 131 üzletárszék. XVIII. évtársulat. Az év folyamán belépett 45 tag, 166 üzletárszék, az év elején volt 10 tag, 38 üzletárszék, maradt az év végén 35 tag, 128 üzletárszék. Összesen: Az év elején volt 212 tag, 481 üzletárszék, az év folyamán belépett 45 tag, 166 üzletárszék, az év folyamán kilépett 85 tag, 213 üzletárszék, maradt az év végén 172 tag, 434 üzletárszék.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötet:

GABRIELE D'ANNUNZIO: A TŰZ.

(Regény.) Föld. LYKA KÁROLY

448 oldal. 4 Ára díszesen kiállított kötésben. 190

Két és fél millió korona nyereményre játszik évente

11 húzason, ha megrendel nálunk 48 havi 6 koronás részletfizetésre

1 db Konvertált jelzálog sorsjegyet, 1 db Józsv, 2 db Erzsébet-sorsjegyet

Mind a négy sorsjegyet együttvéve **6 korona** havi részlet fizetendő 48 hónapon át.

Egy millió, 500.000, 300.000, 100.000, 100.000 stb. koronás, összesen 871 nyeremény évente.

A legkisebb nyeremény, melyet minden konvertált jelzálog sorsjegynek okvetlenül nyernie kell, 140 K. Ezen a legkisebb nyereménnyel kisorsolt sorsjegy a rajta levő nyereményszelvényével tovább játszik az összes nyereményhúzásokon s így egy sorsjegyre több nagy nyeremény is eshetik. Egy ilyen nyeremény jégnek mai készpénzará kb. 80 kor., tehát a konvertált sorsjegy tulajdonosa a legkedvezőtlenebb esetben is 140 korona törlesztési összeget és 80 korona értékű nyereményjegyet, vagyis összesen 220 koronát kap.

Küldjön be postautalványon 6 koronát, melynek vétele után azonnal megkapja a sorsjegyek számával ellátott részleteket, melyek már az április 25-iki húzason is azonnali játékjogot

Húzások: Április 25, május 15, június 25, július 1, augusztus 25, október 25, november 1 és 15, december 27, febr. 25, március 1. Utolsó húzás 1969-ben, mely idő alatt 38 millió kor. kerül kisorsolásra. Minden sorsjegynek legalább egyszer ki kell húzatnia.

Központi Váltóüzlet Részv.-Társ.

Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 3. szám.

INGYEN nyugtázzuk a harmadik részletet annak, aki az első kettőt egyszerre küldi be!

Huzás: április hó 25-én!

Nagyobb csoport: 48 havi 12 (tizenkét) koronás részletfizetésre

- 1 db Konvertált Jelzálog sorsjegy
- 1 db Pesti Hazai Takarékp. sorsjegy
- 1 db Magyar vörös kereszt sorsjegy
- 1 db Józsv sorsjegy
- 1 db Erzsébet királyné sorsjegy
- 1 db Bazilika sorsjegy
- 1 db Olasz vöröskereszt sorsjegy.

Mind a 7 sorsjegyet együttvéve havi 12 korona fizetendő 48 hónapon keresztül. Évente 22 húzás. Főnyeremény 1 millió korona. Évi össznyeremény 4 millió.

Butor ÜZLETÉLHELYEZÉS MIATT RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRAK KÉSZPÉNZERT ÉS RÉSZLETFIZETÉSRE

Non kell banknál törleszteni és sommiféle kamat nem számítanak. HÁK-, ebédli-, uti- és szalabehrendozések, óriási választék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODÓ BUTORNAGYKERESKEDŐ BPEST VII, ERZSÉBET-KÖRÚT 32. Árjegyzék ingyen!

Weinberger és Fodor az összes sportcikkék áruháza.

FOOTBALL cikkekben az ország legnagyobb raktára

IV., Haris-bazár 4. Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, hugycsőszűkület, altesti sebek, bujakor (syphilis), az énfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férfierő (impotentia), makacs bőrbetegségek, bármely női nemű bajok, méhbetegségek, fehérfolyás stb. alapos, gyors és gyökeres gyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymód-jánál fogva

Dr. GARAI, hírneves szakorvos rendelő intézetét, Budapest, Andrassy-ut 28. szám.

Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Feltűnés nélküli eredményes gyógyítás levéllel is. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.

„Ehrlich 606.” javított John altások.

Sérültek!

A világhírű **Multiform-sérvkötő** szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. — Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvkötők egyoldalu 6-8-10-12-15 K kétoldalu 12-16-20-24-30 K

Műláb a lehető legjobb kivitelben **műkez** a legizelésebb kiállításban **műtűző** gummiharisnyák stb. saját gyárunkban jótállással, mérték szerint készítenek.

Támogató, haskötő, nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Magyar Orvosi Műszertár Bpest, VII., Rákóczi-ut 32., a Bókus-kórházzal szemben.

A vörös keresztre ügyeljünk.

EREDETI BENZ

MOTOROK Minden gazdasági és ipari célra.

- Diesel-
- Nyersolaj
- Gázolaj
- Benzín-

A világ legnagyobb motorgyára 7000 munkás 400 hivatalnok.

BENZ Magyar Autómotó és Motorgyár RT. Budapest, Központ: V. Dorottya-u. 9. Gyár: VII. kerület, Ilka-utca 31. sz. Telefonszámok: 168-79. és 29-24.

E hirdetés rovata minden szö egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovata minden szö egyszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Egyedül álló
kereskedelmi árvalány, karcsu, magas terméű, szöke, szárazkor korona vagyonnal, gyorsan fűjhez menő öhajít. Komoly jelentkezők, kiknél gyors házasság ellen akadály nincsen, azonnal válaszi kapnak. Leveleket "Fides 32490" alatt Swarz József hirdetési irodája, Budapest, Andrássy-ut 7. levélb. bít.

Házasságokat
diszkrétion, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jeno elismerten legszökebb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36. I. emelet 3. Czégnélküli levelezés

Gyorsírás
és gyorsírás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legelőszökebb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tan- dij igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Kortólak" amerikai könyvvelési és nyilvántartási rendszer, űszeszad- és számlógépek kezelése. Pár- huzamosan esit tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Gilegowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Régi jó üzlet
vegyszerkereskedés Budape- sti környéken teljesen berendezve olcsón bérbe adó, esetleg olcsó áron eladó házsal együtt. Bö- vöbbit a tulajdonosnál Nagy Ödönnél Váci-ut 34. I. 4.

Zálogszedőülakat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyö- ket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és tel- jes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

MINDEN
ifjalemberek és hölgy- nek feltétlenül ajánlható a Társalgás Művészete című könyv. Szegény az em- berre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának vagy pláne főlebbvalójának. Mindenki szánuakva nézi az ily embert! Akar ön szel- lemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a Társalgás Művészete (Ellen- állhatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, főlebbvalót egyaránt meghódítson! A könyv kerreki útmutatója lesz az élet minden hely- zetében. (Olcsón megsze- rezhető.) Attekinthető ki- vonatot (tartalomjegyzék) ingyen, diszkrétion küld a "Csedás Könyvtár" kiadóhivatela, Budapest, Rákóczi-ut 36.

Ujpesten
három utóra terjedő 600 négyszögletes telek, mely eddig kertnek volt hasz- nálva, gyümölcsfákkal be- ültetve, kertésznek, eset- leg gyárnak bérbeadó vagy eladó. Bővebbet V. ker., Nádor-utca 20. sz., III. em. 40. ajtó.

Szölooltványok
szölooltványok és kúttóló ér- melléki hegyi borokból tessék azonnal egy leve- lezölonon ingyen kérni a most megjelent legújabb nagy képes főárjegyzéket, melyet bárkinek is azon- nal megküldik a legna- gyobb és a legjobb hir- nek örvendő Ermelléki szölooltványok és vesz- szölooltvány telepek tu- lajdonosai. Cim: Györgye- vich és Lakatos, szölo- nagybirtokosok, Székely- hid, Biharm.

Kitüno likörök
és rum készíthetők házilag Réthy-féle kivonatokkal. Készítési utasítást és ár- jegyzéket bérmentve küld Réthy Béla gyógyszerész, Békéscebán.

Soványosság
Az egyedüli eredmén- ytelő kúttóló háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai erötáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyer- nek. — Hölgyek remek köblöt. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jó- állást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba- jóknak nélkülözhetet- len tápszor. Kúttóló: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszöno levelek minden orszá- gól. Dobozonként 1 írt 10 kr. Használati utasítással. — Főraktár Balázs Károly drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28—29.

Diszkerkedvelök
kérjenek árjegyzéket az első magyar diszkerked- löfiskolától. — Tulajdonosa: Copony Béla Kőrmenden. 120 fajta tüleleltűfák, lomb- fák, sorfák, diszkerked- lök kaphatók.

**„Hungaria”
beszölö - gépek**
töleszermekülök is kizárolag eredeti első- rangu gyártmány, rész- leltizítésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-kört 4.
Kérje árjegyzéket.

20.000 drb

gyönyörű róza, a legjob- ban bevált és leghálásabb minőségben, két éves 10 drb félmagas 50—80 cm. 8 K, 100 drb 70 K. 10 drb magas 90—120 cm. 12 K, 100 darab 100 K. 10 drb külön- leges magas 120—150 cm. 15 K, 100 drb 130 K. 10 drb magános 160—180 cm. 20 K, 100 darab 180 K. Alacsony tea- rósák 10 darab 4 K, 100 drb 30 korona.

A pénz előleges beküldése v. utánvétel mellett ajánl
FR. SPORA
rózsakivitel Klattau (Böhmen)

ASSZONYOK!
Csak az én kipróbált szerem feltűnőhatat- lan haviat zavarok esetében. Eredmény- telen, drága és olcsó szeretöl óva intek mindenkit. Cseppem- nek megkísérése után (I. erejű Márka 4.50, II. erejű Márka 6.50.) Ön azonnal meg fog gyözödni. K. S. asz- szony írja: „A küldött csepp a célnak azonnal megfelelték; alkalommal kérek 1 üveg II.-od erejűt, mivel sok ismerősöm van.” Csak postával, vámentesen, titoktar- tás mellett küldi Sz. Antonslaboratoriam Ber- lin 494, Breitestrasse 3

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla
**Hegyen-
H völgyön**
Természeti és vadászképek
Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbiek- zel, költői lendület van minden leírásában, rejngő szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Egy millió gyümölcsfa

Alma 100 darab, minőség szerint 25 koronától feljebb; körte, gesztenye, őszli- és kajszinba- rack, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 koronától felj. 200.000 darab igen szép dísz- és sorfa darabonként 60 fillér- töl feljebb. 2 millió különféle díszbokor 100 drb 15 korona, 2 millió akác- és glauditia (kriz- zantóv) csemeték 1000 drb minőség szerint 12—55 kor., akác- szuháng 250—400 cm., magas 1000 drb 65—100 kor., 15 millió őrdei csemeték: luc, fehér- és feketefenyő 1000 drb minőség szerint 3—10 kor., kocsányos tölgý 3—5 éves magoncok 1000 drb 15—25 kor., szuháng 150—250 cm., magas, 100 darab 7 kor., 1000 drb 65 kor. Füz- csemeték 1—3 éves, 1000 darab 8—15 kor. Fajbaromfiak és ezek tojásai, 12 legértékesebb fajban, valamint választás és díszfácánok és ezek tojásai. Képes főárjegy- zéket kívánatra ingyen küld:

Gróf Bathányi Zsigmond
uradalmi intézősége
Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vasmegeyo.

VÉD JEGY

Dió-kivonat

az ősz hajnak festésére.
Régóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan, a díonak zöld héjából készített hajfestőszor mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szöke, barna, fekete vagy gesztenye- színt visszaadja. 1 palack: dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50, díotél, hajrestor K 6 és 3, diókenőcs vagy díotál K 4 és 2, díotél a szakál festés- hez K 2, díó dupla kivonat K 6 és 4 káli-eréme, glicerin szappan legfinomabb tolelt- szappank 4 1 kor. Rendel- hető a feltalálónál:

MACZUSKI A.
Wien, III/2. Erubergörände 2.
Raktarak Budapestben:

Török J. gyógyszer. Király-u. 12.
Vértessí S. illatszor, Kristóf- tér 8. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Brüder Radanovits Baross-utca 5. Thalimayer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Koch- meister Fr. m. drogueria, Hold-utca 8 sz., Molnár és Moser drogueria, Korona- herceg-utca 11. szám.

Tüleleltűk

kültetésének legjobb ideje meg- kezdődött és tart május végéig. **Lucfenyő:** 30—50 cm. m. 25 fillér, 50—80 cm. m. 50 fillér, 80—120 cm. m. 90 fillér, 120—150 cm. m. 120 fillér, 150—180 cm. m. 150 fillér, 180—220 cm. m. 200 fillér drbontként. **Tömgyfenyő** 30—300 cm. m. 1 drb. 70—300 fillér. Fehérfenyő 30—300 cm. m. 1 drb. 70—250 fillér. Fekete- fenyő 30—100 cm. m. 1 drb. 70—100 fillér. **Vörösfenyő** 30—300 cm. m. 1 drb. 70—300 fillér. Nagyban kültetésre különösen alkalmas 4—5 éves, többször iskolázott lucfenyő 30—60 cm. magas 1000 darabonként 60 kor. **Kocsányostölgý:** 3—5 éves ma- goncok 1000 drbontként 15—25 kor. **Glauditia:** 1—4 éves ma- goncok 20—250 cm. magas 1000 drbontként 12—55 korona. **Magastörzs rózsák:** ezidei teli nemesítvények drbontként 60—100 fillér, 100 drbontként 60—70 kor. Nagy készlet gyümölcs-, dísz- és sorfákban, melyeknek szál- titása május 1-ig tart. Fajbaromfi és ezek tojásai, fécánok és ezek tojásai. Képes árjegyzéket ki- vánatra ingyen küld: gróf Bathányi Zsigmond uradalmi in- tézősége, Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vasm.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méret- ben és alakban, igen ol- csón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123.
Telefon: 62—80.
Alapított 1886-ban.

Találmányokat
fömegekket megvétele rö kioldónak állandón keres **Róval és Cársa** szabadalmi és értékesítési osztálya, Budapest, József-kört 21.

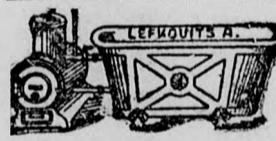
Tokaji
szamorodni 1906. évi 8 liter 11 korona. Tokaji édes aszbor 5 fölliteres üveg 12 korona, bérmentve Grittner Lajosnál, Tokaj- ban.

OLÁH GÁBOR:
KORUNK HÖSE
Verses regény.
Ára 3 korona.
Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**
Kapható: Lampel R. könyvkereskedésben (Wodianer F. és Fiai R.-T.) Budapest, VI., Andrássy-ut 21 és minden könyvkereske- désben.

12 kor. helyett csak 5 kor.

17.000 pár ábraszertint finom fűzős, gompos és csugos bőrcipők eröt talpjal melyek Törökország- nak voltak szanáya és háboru kö- vetkeztében visszamaradtak. K készleten melöbbit kell ad- nom és azért adom a cipöket készíttél áron alul csak 5 K. Legjobb minőségű a és 7 K-öt pártját, hozzávaló gummisarok 50 fill. Kapható minden nagy- ságban hölgyek és urak részére. Széküldés utánvét mellett. Gyermekcipők 3—4 korona. **Welsz** cipökiytteli árúháza, **Nagysalló**, Barsmegeyo.

Baját gyártmánya fűrdöká- dak 14 kor.-tól feljebb, fűthe- tők kádák 60 kor.-tól feljebb. El- való min denfél kuszavályuk és házi vegyesték-berendezése- ket legolcsóbb áron
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E
Telefon 113—46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fajbaromfiak és ezek tojásai.

Chochin-China, Brahma, Lang- shan, fehér és sárga Orpington, Plymouth-Rocks, vörös Rhode- Island, Hondan, törpe; ára törz- senként (1 kakas és 2 tyúk) 50 korona; 1 tojás 50 fill. Peking, Aylesburg és pezsmaakcsák, törzsenként 45—60 korona, 1 tojás 100—150 fillér. Bronz és virginiai hófehér pulykák törz- senként 60 kor.; 1 tojás 150 fillér. Óriási emdeni ludak törz- senként 75 kor.; 1 tojás 2 kor. Vadászfacánok (angol zöldhátú) törzsenként 35 kor.; 1 tojás 1 korona. Továbbá igen nagy készlet tüleleltűfákban és pedig luc, erdei, fekete, vörös, tömjén- fenyő stb. 1 drb. 30—300 cm. m. 25—300 fill. Sövénynek alkalmas akác és glauditia (krizszantóv) csemeték 1—4 éves magoncok minőség szerint 1000 drb. K 12—55. Akác és tölgý szuhángok 250—400 cm. magas 1000 drb. K 65—100, gyümölcsfák, dísz- fák, díszbokrok, rózsák, stb. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen küld: gróf BATHÁNYI ZSIGMOND uradalmi intézősége **CSENDLAK**, u. p. Ferenczlak, (Vasmegeyo).

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró is- kola. Gépirás különféle gé- peken és magyar-német fogalmazásoktatás. A tel- jes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi aka- démiai rondes tanárok ál- tál oktatott szaktanárgy- ak. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** minisz- tori jóváhagyással szerve- zett tanfolyamai nyilvá- nyossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egye- sületi oklevelek. Tájékoz- tatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárolag Hegedüs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc- tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egye- sületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakisko- la” jelzőket megtévesztög előjából utánozzák. Telefon 64—68.

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

AZ ATHENAEUM A KÖNYVTÁR

legújabb kötete:
az olasz irodalom hirne- ves művelőjének tökéle- tes művészettel megírt szerelmi részvénye;
GABRIELE D'ANNUNZIO: A TÜZ.
Regény. — Ford. LYKA KÁROLY. 448 oldal. — Ára csinos kötésben **190**
Eddig megjelentek:
KÖBOR TAMÁS: Komé- diák. Nov. (324 old.)
BIRO LAJOS: Glória. No- vellák (448 old.)
BALZAC: A számarbör. Regény (337 old.) Fordította Barsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pin- gainek szigete. Regény. Ford. Bölöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos fele- sége és más novellák. (384 oldal.)
BÖLSCHÉ: Szerelm az élk világában. (1152 oldal). Két kötet.
TOLSZTOJ: Hadzi-Marat. Regény. Az ördög. El- beszélés. (374 old.)
VOSS RICHÁRD: A költő és az aszony. Regény. (384 oldal.)
TÖTH BELA: A boldog- asszony dervisze. (372 oldal.)
MAUPASSANT: Egy élet. Regény. (372 oldal.)
C. F. MEYER: A barát ná- sza és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.)
HELTAI JENO: Két so- vány esztendő és más elbeszélések. (384 o.)
GEIJERSTAM: Az őcsike. Az örök rejtély. (384 o.)
ANATOLE FRANCE: Az istenek szomjárnak. Regény. 384 oldal.

Minden kötet ára **190**
Kapható minden könyvarusnál. Kijadja az Athenaeum irod. és nyomdal r.-társ.